Nižnianske ozveny

Občasník občanov Nižnej a Zemianskej Dediny

Ročník XXXIX / číslo 2 | www.nizna.sk | apríl - júl 2023

Súťaž vo varení guláša - Nižniansky kotlík

Viac na strane 2

O čom rokovalo obecné zastupiteľstvo

Viac na strane 3

Veľvyslancom SR v Španielsku sa stal Juraj Tomaga, rodák z Nižnej

Viac na strane 42

Ninja si vyberá ťažšiu cestu už osem rokov

Viac na strane 50

Editoriál

Tiché svetlo sa blíži
v malej svätojánskej muške.
Poď ustlať roztúlaným snom
v materinej dúške!

Maša Haľamová, Leto

Milí spoluobčania,

pristavme sa spolu pri lete.

Sme v ňom, ono je v nás,
okolo nás, je teraz s nami.

Prijmime leto ako dar.

Ako chválu oddychu,
ako chválu spomalenia,
ako chválu priestoru,
ktorý sa otvoril pre to, čo máme radi,
čo nám prináša vnútorný pokoj,
nový pocit láskavej harmónie stretnutí
so sebou ako skoro neznámym človekom,
pre ktorého sme v dynamike
pracovného dňa skoro nikdy nemali čas.
Leto nám ho daruje, mali by sme s tým
darom narábať šetrne,
aby nás dlho tešil.

Nech nás teší zvedavo otvoriť knihu,
ktorá už dlho ležala a čakala na našu
pozornosť,
nech nás teší nadýchnuť sa
vône vábivých cudzích miest,
alebo možno ešte radšej blízkeho lesa...

Nech nás teší voľný čas
pre naše radosti
a radosť nás dokáže renesančne znovuzrodiť,
zreparovať duchovné aj fyzické sily.

To všetko
nám môže priniesť leto ako dar.

No dar je treba vedieť prijať,
a práve to vám srdečne želá

Daniela Gondová,
šéfredaktorka

Nižniansky kotlík

Tradičná súťaž vo varení guľáša, Nižniansky kotlík, odštartovala na začiatku letných prázdnin 8. júla celoobecné akcie. O prípravu najlepšieho guľáša zabojovalo 22 tímov.

1. miesto - tím Azadáci, 2. - tím Buška, 3. - tím Poľovnícka.

Vážení občania ponúkame možnosť spolupodieľať sa na tvorbe novín tým, že sa s nami podelíte o výnimočné príbehy ľudí, opíšete svoje podnety, návrhy a iné. Už teraz sa na vaše príspevky tešíme, lebo prispejú ku kvalite a hodnote novín. Príspevky zasielajte na sefredaktor@nizna.sk. Podmienky uverejnenia príspevkov: Text s nadpisom a menom autora textu (v prípade titulu uveďte aj ten) v dokumente word. Fotografie posielajte v čo najlepšej kvalite s rozlíšením 300 dpi. Uzávierka príspevkov do najbližšieho čísla je **10. novembera 2023**. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravy príspevkov, najmä textov, v ktorých sa vyskytujú vulgárne slová, osočujúce údaje, gramatické chyby) a ich krátenie. Redakcia tiež nezaručuje uverejnenie neaktuálnych článkov, informácií a nekvalitných fotografií.

(red)

O čom rokovalo obecné zastupiteľstvo

Február 2023

Prvé tohtoročné zasadnutie Obecného zastupiteľstva v Nižnej sa konalo 21. februára za účasti starostu Ing. Jaroslava Rosinu, prednostu JUDr. Jozefa Švedu, hlavnej kontrolórky Ing. Zuzany Žákovej, poslancov Jána Bolibrucha, Andreja Brčáka, Antona Hlavaja, Mgr. Romana Kašubu, Agáty Ličkovej, Jána Mišíka, Milana Semana, Ing. Ondreja Tuku, Dušana Záhorca, Martina Žuffu a hostí Mgr. Ľubomíra Ivana, Pavla Habovštiaka, Bc. Daniely Štecovej, Mgr. Tibora Šándora, Jany Bečkovej, Jána Kubinca a Ing. Andreja Bödiho.

Zasadnutia sa zúčastnil aj Jakub Hron, zástupca spoločnosti GreenWay. V svojej prezentácii predstavil možnosti umiestnenia rýchlonabíjacích staníc pre elektrické vozidlá v Nižnej. Táto spoločnosť je najväčšia sieť nabíjacích staníc v strednej Európe pôsobiaca na Slovensku, v Čechách a v Poľsku. Keďže od 1. januára 2025 bude zákonnou povinnosťou mať nainštalovanú minimálne jednu nabíjaciu stanicu, spoločnosť ponúkla vybudovanie stanice bez nutnosti vynaloženia priamych investičných nákladov zo strany obce. Od nej požaduje iba prenájom vhodného obecného pozemku. K právnej stránke sa vyjadril prednosta a predostrel prípadný postup spolupráce. Poslanci nemali žiadne výhrady k podaniu žiadosti o spoluprácu s touto spoločnosťou a prezentáciu zobrali na vedomie.

O spôsobe vyvážania stavebného odpadu prišiel informovať obecné zastupiteľstvo predseda urbáru Ján Kubinec: Stavebný odpad sa v súčasnosti vyváža na pozemky urbáru, čo dokazujú aj kamerové záznamy. Podotkol, že Na Sihoti sa nachádzajú už tony odpadu. Navrhol nájsť vhodný pozemok, kde by sa mohol vyvážať, a zároveň prijať zásady jeho triedenia a uskladňovania. Jedným z riešení, podľa starostu, by bol areál bývalého smetiska v Zemianskej Dedine, kde by sa nachádzala aj drvička odpadu a kompostovisko. Do rozpravy sa zapojil poslanec J. Bolibruch. Navrhol urobiť zmluvu s oprávnenou osobou, ktorá môže drtiť odpad, pretože dreviny (smreky), ktoré sa nachádzajú na trvalých trávnych porastoch patriacich obci sú napadnuté škodcami. Rovnako je to aj na súkromných pozemkoch, kde majitelia už 3 roky neodstraňujú poškodené dreviny, pretože v súčasnosti nie je ľahké vybaviť povolenie na ich odstránenie. Starosta sa vyjadril, že sa musí nájsť vhodné riešenie pri dodržaní zákona o verejnom obstarávaní. Prednosta pripomenul, že pred niekoľkými rokmi prešla kompetencia rozhodovať o stromoch rastúcich mimo les z obce na okresné úrady. Vystúpenie predsedu Urbáru, pozemkové spoločenstvo Nižná, vzali poslanci na vedomie.

Na zastupiteľstve sa riešila zmena rozpočtu obce. Ekonómka Jana Bečková predniesla návrh zmeny rozpočtu rozpočtovým opatrením č. 1/2023, ktorý bol poslancom vopred zaslaný. Vysvetlila, že súčasťou zmeny rozpočtu je aj žiadosť ZŠ s MŠ a ZUŠ V. Habovštiaka o úpravu rozpočtu v príjmoch a výdavkoch o 100 000 eur (zvýšenie úhrady za elektrickú energiu a teplo). Do rozpravy sa nikto z prítomných neprihlásil a OcZ túto zmenu schválilo.

Hlavná kontrolórka Ing. Zuzana Žáková predložila správu o kontrolnej činnosti za rok 2022, ktorá bola poslancom vopred zaslaná. Jej cieľom bolo zistiť hospodárnosť nakladania s majetkom obce a stav ochrany jej majetku, kontrola dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti nakladania s verejnými financiami. Samostatne bolo kontrolované hospodárenie štadióna.

Kontrolórka navrhla zmluvne upraviť vzťah s Futbalovým klubom Nižná a jasne zadefinovať práva a povinnosti dotknutých strán. Navrhla určiť pravidlá pre prenájom prístrešku štadióna iným subjektom, aby sa obci vrátili minimálne náklady spojené s využívaním tohto majetku a vykonanie inventarizácie v roku 2023 a to tak, aby bol do súpisu zahrnutý aj novozistený majetok (oplotenie, gabiónový prístrešok, gabiónová vstupná brána na štadióne).

V rozprave poslanec Andrej Brčák vysvetlil, že nakoľko nie je altánok oplotený a je verejne prístupný, nebude ľahké skontrolovať fyzické osoby využívajúce tento priestor. Rovnako je to aj s kontrolou využívania elektrickej energie. Vyberať poplatok by bolo reálne za uzavretú drevenú búdku nachádzajúcu sa vedľa altánku. Zároveň súhlasil s návrhom hlavnej kontrolórky zmluvne upraviť vzťah medzi obcou a futbalovým klubom a s vykonaním inventarizácie. Starosta zdôraznil, že jeho cieľom je, aby bol futbalový štadión voľne prístupný všetkým, ale zároveň aj chránený.

Poslanci vzali na vedomie Správu hlavnej kontrolórky o výsledku kontroly č. 7/HK/2022, plány práce komisií športu, na ochranu verejného poriadku, sociálno-zdravotnej, kultúry, výstavby, územného plánovania a dopravy na rok 2023 a taktiež správu komisie na vyradenie a likvidáciu obecného majetku.

Prednosta informoval, že nájomca DecorWine s.r.o.podal žiadosť o ukončenie nájmu obchodných priestorov v budove s. č. 493 na ulici Nová doba. O tento prenájom prejavili záujem štyria občania. Hlavná kontrolórka poznamenala, že obec nemá žiadnym spôsobom ošetrené v zásadách, kedy a za akých podmienok sa môže osobitný zreteľ využívať. Treba dbať hlavne na požiadavky obce a na základe toho vyhodnocovať žiadosti. Starosta navrhol dať ešte šancu ďalším občanom, aby si podali žiadosť o prenájom tohto nebytového priestoru. Poslanci vzali zaslané žiadosti na vedomie.

Nájom v budove zdravotného strediska č.480 na ulici Závodná ukončila MUDr. Monika Rentková. Zastupiteľstvo vyhovelo žiadosti MDDr. Magdalény Lenky Habovštiakovej o nájom tohto priestoru, ktorá bude pokračovať v poskytovaní zubnolekárskej starostlivosti.

Prednosta tiež oboznámil poslancov o tom, že od roku 2022 je obec povinná poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby občanovi s trvalým pobytom v obci Nižná v zariadení neverejného poskytovateľa sociálnej služby. Zákon stanovil finančný príspevok 100 eur mesačne, avšak od roku 2023 sa výška príspevku odvíja od reálnych prevádzkových nákladov neverejného poskytovateľa. Upozornil, že žiadosti musia obsahovať potrebné náležitosti a vtedy obec určí, či sú oprávnené. Následne môže vyhotoviť návrh zmluvy. Do rozpravy sa nikto z prítomných neprihlásil a poslanci vzali na vedomie 4 žiadosti o poskytnutie finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby.

OcZ schválilo Zásady rozpočtového hospodárenia obce a uzavretie zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena medzi obcou Nižná a Stredoslovenskou distribučnou, a.s. Žilina po realizácií stavby Nižná nad Oravou - Zemianska Dedina - Rozšírenie NNK, na ktorých bude umiestnené elektroenergetické zariadenie v rozsahu vyznačenom v porealizačnom geometrickom pláne. Taktiež zmenu nájomného a platby za elektrickú energiu pre skupiny, ktoré užívajú priestory v Dome kultúry na účely hudobných alebo tanečných skúšok: sadzbu nájomného vo výške 50 eur a platbu za elektrickú energiu vo výške 20 eur ročne s podmienkou, že skupina sa zaviaže zabezpečiť

Pokračovanie na str. 4

Dokončenie zo str. 3

pre obec jednu kultúrno – spoločenskú akciu ročne bez nároku na finančnú odmenu, ak ju o to obec požiada.

OcZ schválilo pre OZ Orfiklub dotáciu z rozpočtu obce vo výške 3 000 eur na technické zabezpečenie regionálnej prehliadky amatérskych filmov 2023 a ďalšej činnosti v roku 2023, Mestu Trstená vo výške 204 eur na záujmovú činnosť pre deti s trvalým pobytom v Nižnej, ktoré navštevujú záujmové útvary vedené Centrom voľného času v Trstenej v období do 31. mája 2023, pre OZ ZOEE vo výške 800 eur na rozvoj zimného športu, úpravy bežkárskych trás, servis zriadenia Snowdog a bežeckých setov a pre OZ PRO ARTE vo výške 1 900 eur na účel medzinárodnej prezentácie obce na medzinárodnom hudobnom festivale v Budapešti v dňoch 28. marca - 1. apríla 2023. Občianske združenia získali dotácie s podmienkou, že zabezpečia pre obec jednu akciu ročne súvisiacu s jej činnosťou bez nároku na finančnú odmenu, ak ju o to obec požiada.

V bode Rôzne odzneli informácie zo zasadnutia komisie výstavby. Tá navrhla zaradiť do plánu a do rozpočtu obce rekonštrukciu ihriska umelej trávy v areáli ZŠ s MŠ Nižná, konkrétne výmenu podložia. Využívaná je na voľnočasové aktivity širokou verejnosťou, a taktiež ako tréningová plocha. Starosta informoval o príprave projektu na zónu 30 v celej Nižnej, okrem hlavného ťahu. Budú v ňom zahrnuté aj nové spomaľovače. Poslancom oznámil, že je potrebné podať návrhy názvu novej ulice, ktorá sa nachádza nad ulicou Vintiška. V územnom pláne je evidovaná ako oblasť agroturistiky.

Máj 2023

V poradí druhé zastupiteľstvo sa konalo 9. mája. Hneď v úvode dostali priestor projektanti firmy Archtechnology, s.r.o., ktorí predstavili dva základné návrhy stavby domu seniorov. Ten by bolo možné vybudovať v priestoroch bývalej plavárne. V súčasnosti je možnosť financovať tento projekt cez Plán obnovy, čo by bolo pre obec výhodné, pretože sa jedná o stopercentné prefinancovanie celej výstavby. Starosta projektantom vysvetlil, že ide o pozemok, na ktorom bola postavená plaváreň. Tá bola zlikvidovaná a bazén zasypaný suťou zo zbúranej budovy.

Zatiaľ na výzvu tohto projektu reagovali hlavne obce na južnom Slovensku. V septembri bude vyhodnotenie týchto projektov a dva roky sú určené na výstavbu budovy. Keďže je pomerne málo času, poslanci poverili starostu s prípravou projektu domu seniorov. Seniori z Nižnej sú zatiaľ umiestnení v blízkych obciach. Prednosta JUDr. Jozef Šveda uviedol, že obce musia zo zákona prispievať na prevádzku sociálneho zariadenia. Obecný úrad Nižná pre svojho občana mesačne sumou 100 eur.

Zastupiteľstvo schválilo Správy o hospodárení ZŠ s MŠ Nižná a ZUŠ Vendelína Habovštiaka za rok 2022 i Správu o hospodárení TS Nižná za rok 2022.

Vydalo a schválilo Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) č.1/2023, ktorým sa mení VZN č.1/2013 o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku na žiaka základnej umeleckej školy, dieťa materskej školy a školských zariadení so sídlom v Nižnej. Taktiež VZN č.2/2023, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č.3/2020 o označovaní ulíc a iných verejných priestranstiev na území obce Nižná. Pri rozširovaní IBV boli vybudované dve nové ulice. Stavebná komisia navrhla ich názvy: Lazy a Úboč.

Hlavná kontrolórka Ing. Zuzana Žáková predložila správu o výsledku kontroly č. 1/HK/2023, ktorá bola poslancom OcZ vopred zaslaná. Jej predmetom bola kontrola vybavovania sťažností a petícií v roku 2022. Informovala, že nahliadla do predloženého centrálneho registra sťažností, ktorý bol založený 1. januára 2018 a v jeho evidencii nebola od jeho založenia zaznamenaná ani jedna sťažnosť. Odporučila však aktualizovať aktuálne platný vnútorný predpis o vybavovaní sťažností. Poslanci OcZ vzali jej správu na vedomie.

Čoskoro bude v týchto priestoroch maloobchodný predaj medu a remeselného piva

Na predchádzajúcom zastupiteľstve prednosta informoval o ukončení nájmu obchodných priestorov v budove 493 na ulici Nová doba. Záujem o tento nájom prejavilo niekoľko záujemcov. Poslanec Mgr. Roman Kašuba ozrejmil, že prerokovali všetky prijaté žiadosti a zhodli sa, že väčšina služieb uvedených v jednotlivých žiadostiach je už v Nižnej poskytovaná, alebo nie je potrebná. Zo všetkých podaných žiadostí bola žiadosť Tomáša Poláčika pre obec výhodná a vo verejnom záujme: Obec má záujem podporiť maloobchodný predaj medu, remeselných výrobkov a remeselného piva za nájomné podľa schváleného sadzobníka na dobu neurčitú. Dôvod hodný osobitného zreteľa: Podpora pokračovania viacgeneračnej tradície výroby a predaja včelích produktov.

Poslankyňa Agáta Ličková predniesla žiadosť MUDr. Gabriely Horňákovej o nájom nebytového priestoru v budove zdravotného strediska č.480 na ulici Závodná na medicínske účely – výkon drobných chirurgických zákrokov a interné vyšetrenia s perspektívou rozšírenia výkonov v podobe USG vyšetrenia rôznych orgánov za nájomné podľa schváleného sadzobníka na dobu neurčitú. Ambulancia bude v prevádzke podľa objednaných pacientov na daný deň aj hodinu. Žiadosť bola schválená. Na návrh predsedníčky komisie kultúry Bc. Daniely Štecovej bola komisia kultúry pre volebné obdobie 2022 - 2026 doplnená o dve členky - Janu Skurčákovú a Slavomíru Ploransky. Obecné zastupiteľstvo schválilo sadzby nájomného za umiestnenie reklamného zariadenia: Umiestnenie reklamného zariadenia na stĺpe verejného osvetlenia o ploche max. 1,2 m² (sadzba 50 eur/rok), na pozemku o ploche do 5 m² (250 eur/rok), na pozemku o ploche od 5 m² do 10 m² (400 eur/rok), na pozemku o ploche nad 10 m² (700 eur/rok), na objekte obce - stena, oplotenie a pod. o ploche nad 10 m² (300 eur/rok), na objekte obce - stena, oplotenie a pod. o ploche do 10 m² (30 eur/m2/rok).

(red)

Odpovede starostu na aktuálne otázky občanov Nižnej

Na februárovom zasadnutí obecného zastupiteľstva predstavil zástupca spoločnosti GreenWay možnosť vybudovania rýchlonabíjacích staníc pre elektrické vozidlá v Nižnej. Za akých podmienok?

Spoločnosť by vypracovala projektovú dokumentáciu, vybavila potrebné povolenia a v prípade potreby vybudovala vlastnú elektrickú prípojku vrátane trafostanice. Následne by nainštalovala nabíjacie stojany a zabezpečovala prevádzku, správu, údržbu a servis nabíjacej stanice. Od našej obce požaduje prenájom pozemku na 10 -12 rokov. Išlo by o minimálne štyri parkovacie miesta vrátane jedného pre zdravotne znevýhodnených. Umiestnenie bude v blízkosti cesty prvej triedy pri železnici oproti penziónu Pod Ostražicou.

V akom štádiu je návrh na odpredaj obecnej budovy starého MNV?

V súčasnej dobe už obec má k dispozícii znalecký posudok. Jednou z možností je predaj dražbou, ale zatiaľ je odhlasovaný predaj verejnou súťažou. Všetci poslanci OcÚ súhlasia s odpredajom obecnej budovy starého MNV.

Plánuje sa v novom roku 2023 rekonštrukcia strechy na telocvični Základnej školy s materskou školou? Ak áno, kedy?

Je zadaná úloha na statický posudok a posudok k prípadnému havarijnému stavu.

Je obec informovaná o etapách stavby obchvatu?

Nie. Ani zhotoviteľ ani objednávateľ diela nás neinformujú o etapách stavby obchvatu.

Dostala obec oficiálnu odpoveď od OVS na vybudovanie vodovodu na lokalite Sihoť?

S predstaviteľmi OVS sme sa dohodli, že výstavba vodovodu bude prebiehať postupne niekoľko rokov. Ale ak bude vyhlásená výzva na čerpanie eurofondov, do ktorej by sa obec alebo OVS mohla zapojiť, určite túto možnosť využijeme.

Sihoť je mimo zastavané územie obce?

Intravilán obce zasahuje po bývalú strelnicu. Ostatné je zatiaľ extravilán obce.

Na Krivých Honoch je urobená predpríprava na uloženie káblov. V akom stave je to na ulici Stojeho?

Na ulici Stojeho sa bude realizovať verejné osvetlenie.

V zimnom období je pri odhŕňaní snehu problém s parkovaním. Uvažuje sa o vyčlenení plôch na parkovanie?

Pasport na parkovaciu politiku je finančne náročný, cca rozpočet obce na tri roky. Je otázne, či budú občania disciplinovaní a odstavia auto na vyhradenom mieste. Je zadaná úloha kompetentnej osobe na vypracovanie iného projektu, ktorý bude zohľadňovať napríklad neparkovať nie služobných dodávkových vozidiel na cestných komunikáciách.

Zadala obec projekt na výstavbu chodníka na uliciach Sama Chalupku a Za Mostom?

Áno, pracuje sa na riešení. Výstavba chodníka bude zložitejšia, nakoľko obec nevlastní pozemky a bude musieť jednať s vlastníkmi pozemkov.

Je možné na uliciach Matúškova a Hattalova v blízkosti zdravotného strediska rozšírenie cesty za účelom vybudovania pozdĺžneho parkovania odkopaním už ku existujúcim pouličným lampám?

V minulosti sa to už riešilo, ale problémom sú plytko položené inžinierske siete a museli by súhlasiť všetci občania.

Na zbernom dvore bol v minulosti lis na papier. Je možné umiestniť ho tam v budúcnosti znovu?

Zatiaľ nie, nakoľko lis nebol v prenájme obce, ale umiestnil ho bezodplatne na zberný dvor majiteľ lisu. Ak budú v budúcnosti finančné prostriedky na kúpu, môže obec o tom uvažovať.

Bolo by možné skultúrniť vchod na cintorín v Zemianskej Dedine vrátane priestoru pre kontajnery a zastrešenia?

Áno. Teraz sme ukončili podobný prístrešok v Nižnej.

Ľudia z ulice Farkašovského nemajú žiadne informácie o ceste, ktorá sa tam buduje. Je vyvýšená nad okná rodinných domov.

Jedná sa o obecný pozemok, kde obec zabezpečila prístup dodávkam, autám, smetiarom a podobne. V územnom pláne je to vedené ako miestna komunikácia.

Nestálo by za úvahu spraviť rampu na Sihoti, a to tým spôsobom, že pracovníci zberného dvora by ju regulovali na povolenie?

Tento priestor v najbližšej dobe upravíme, odstránime betóny a uzavrieme tú poľnú cestu, ktorá donedávna slúžila ako prístupová cesta.

Bude sa obnovovať slovenská izba?

Áno. Po menších stavebných úpravách ju opäť obnovíme.

Hrádza popri rieke Orave je miestom na oddych a prechádzky. V miestach za štadiónom sa naskytne pohľad na otvorené WC, ktoré by mohli byť nejakým spôsobom prekryté, lebo nie sú práve v najlepšom stave. Plánuje sa s tým niečo robiť?

Áno, máme vypracovaný projekt, stavebné povolenie, schválenú dotáciu aj verejné obstarávanie. Ale opäť stará „nemoc" s eurofondmi. Zdĺhavá administratíva, potom covid a následne kríza a s tým spojené navýšenie nákladov na výstavbu. Obec musela prikročiť k novému obstarávaniu na dodávateľa stavby. Všetko aj s vybudovaním nových priestorov sa má dokončiť do januára 2024.

Komu patria stromy smerom od bývalej plavárne okolo cyklotrasy po nový obchvat? Sú vyschnuté, prerastené a nebezpečné.

Niečo patrí Slovenskému vodohospodárskemu podniku, niečo Urbáru a niečo súkromným vlastníkom. Môžeme osloviť všetkých, aby na svojich pozemkoch upravili, resp. odstránili stromy, ktoré vytvárajú nebezpečenstvo okolo chodníka.

Nebolo by dobré naplánovať umiestnenie informačnej tabule na našom zdravotnom stredisku? Pacientom by to pomohlo pri orientácii, hlavne tým starším, ale aj žijúcim mimo Nižnej.

Áno, určite by to bolo dobré a nie na škodu aspoň pre nových pacientov a návštevníkov tohto zariadenia. Tento podnet zvážime a prípadne zrealizujeme.

(red)

Strategické dokumenty pre rozvoj obce

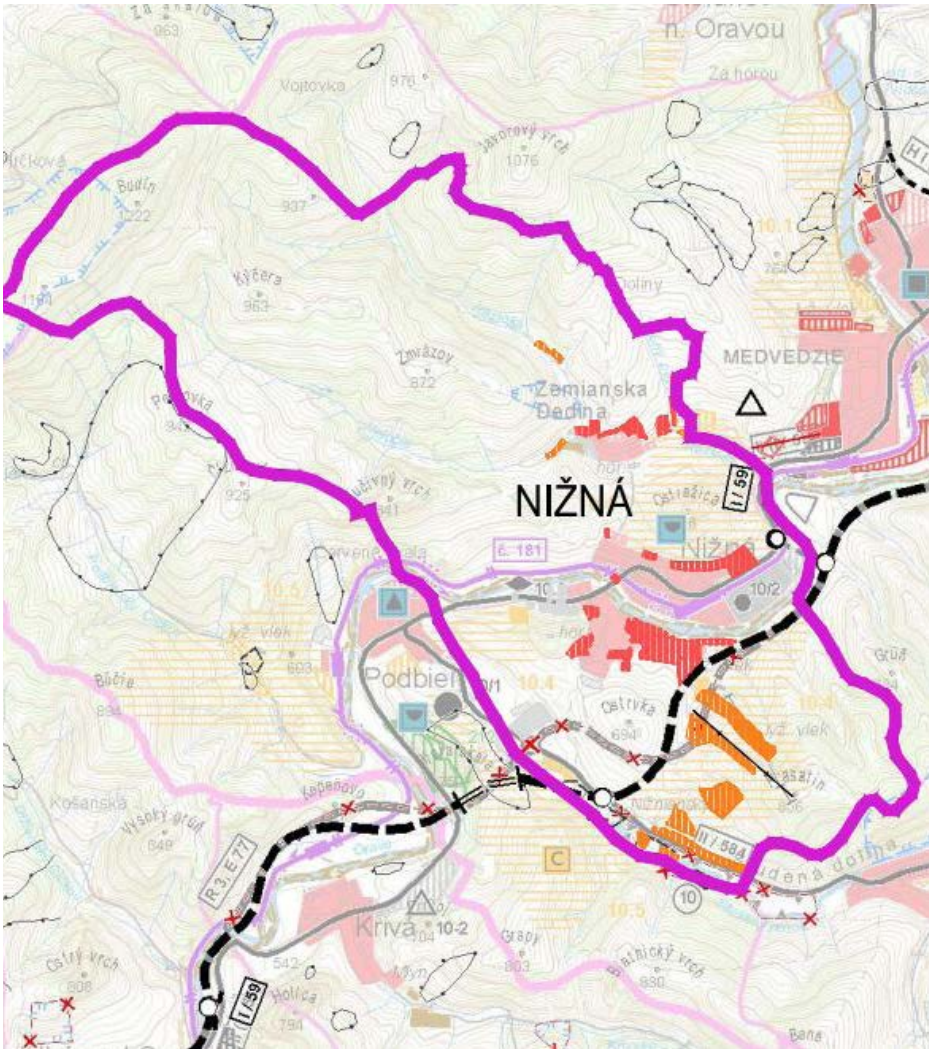
V súčasnosti pripravuje obec dva strategické dokumenty, ktoré majú veľký význam pre jej strednodobý vývoj. Jedná sa o Program rozvoja obce (PRO) alebo tiež Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHSR) na roky 2023 – 2030 a Doplnok č. 2 k Územnému plánu obce Nižná.

Vypracovanie PHSR nariaďuje obciam zákon, pričom ho musia mať spracovaný obzvlášť v prípade, ak sa uchádzajú o akékoľvek financie z eurofondov alebo o štátne dotácie.

Počas júna mali občania možnosť vyjadriť svoje názory, myšlienky, vízie k tomuto rozvojovému dokumentu prostredníctvom dotazníka uverejnenom na web-stránke obce. Pre obec ho spracúva externá firma, ktorá zhodnotí dotazníkový prieskum a do programu zapracuje všetky relevantné informácie. Návrh programu by mal byť vypracovaný do novembra 2023 a následne ho, ako aj všetky jeho prípadné následné zmeny, bude schvaľovať obecné zastupiteľstvo. Dovtedy je stále v platnosti pôvodný PHSR.

Na I. tohtoročnom zasadnutí obecného zastupiteľstva odzneli informácie o zmenách a doplnkoch územného plánu obce. Starosta vtedy vyzval poslancov, aby boli nápomocní a zbierali podnety na zmeny alebo doplnky k tomuto plánu. Žiadosti na doplnenie a zmenu územného plánu obce Nižná bolo možné podať do 14. júla.

(red)

Návrh územného plánu

Foto: ***Martin Žuffa***

Nižnou sa vinie „šnúra“ vozidiel

Dlhé kolóny áut obcou sú veľkou skúškou trpezlivosti.

Denník Pravda 6. júna uviedol, že výstavba úseku R3 Tvrdošín - Nižná sa predĺži podľa predpokladov diaľničiarov do roku 2024. Po kontrolnom dni na stavbe o tom informovala hovorkyňa Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS) Eva Žgravčáková. Ide o niekoľkomesačný posun oproti naposledy avizovanému termínu dostavby. Kontrolný deň na stavbe potvrdil potrebu úpravy technológie a nutnosť banského prieskumu. Dôvodom sú mimoriadne zložité geologické pomery horninového masívu. Dodala, že o najnovších zisteniach informovali aj Žilinský samosprávny kraj (ŽSK).

Celková dĺžka úseku R3 je 5,6 kilometra. Bude na ňom 11 mostov a viac ako 1800 metrov protihlukových stien. Výstavba obchvatu Tvrdošína sa začala v marci 2021.

Podľa portálu aktuality.sk z 8. júna je však jedným z dôvodov omeškania aj cena za dielo. Suma bola vysúťažená za starých cien, predtým, ako došlo k vojne na Ukrajine, nárastu cien stavebného materiálu a vysokej inflácii. Staviteľ podľa nášho zdroja nie je schopný dielo dostavať za pôvodnú sumu. Vysúťažená cena za 5,6 kilometrov cesty bola 62 miliónov eur.

Informácie, že dodávateľ na rozostavanom úseku R3 uvažuje o zastavení výstavby kvôli nízkej sume za dielo, sa dostali aj k žilinskej županke Erike Jurinovej. Tá kvôli tomu požiadala o stretnutie s ministrom dopravy Pavlom Lančaričom.

„Ani ministerstvo, ani NDS neuvažujú o zastavení ani jednej z rozostavaných stavieb v kraji. Naopak, vyvrátili fámy o odchode zhotoviteľa zo stavby R3 ako aj informácie, že NDS sa nedohodla so zhotoviteľom v prípade realizácie úseku,“ objasnila po stretnutí Jurinová.

Rezort mal kraj informovať o zmene technológie, či potrebe banského prieskumu. „Všetky tieto skutočnosti svedčia o tom, že NDS so zhotoviteľmi intenzívne komunikuje. Dôvody omeškania stavby aktuálne súvisia s novými zisteniami, zároveň so zhotoviteľom NDS rokuje o znásobení pracovníkov na stavbe,“ dodala E. Jurinová.

Zdroj: denník Pravda (6. 6. 2023), portál aktuality. sk (8. 6. 2023)

Foto: ***Martin Žuffa***

Pán poslanec, na slovíčko

Občania Nižnej si zvolili do obecného zastupiteľstva (OcZ) 9 poslancov a za Zemiansku Dedinu 1 poslanca. Po polročnom pôsobení v tomto volebnom období im dáme v každom čísle našich novín priestor, aby bližšie informovali svojich voličov o svojich zámeroch a ich plnení v praxi a možnosť reagovať na riešenie aktuálnych tém.

1. Aké sú vaše osobné poslanecké zámery v tomto volebnom období?

2. Aký je váš pohľad na súčasný komunitný život v obci?

Agáta Ličková

1. Už tretie volebné obdobie som bola zvolená do obecného zastupiteľstva v našej obci. Mojou hlavnou prioritou je zamerať sa na sociálne problémy našich občanov. Vieme, že naša obec je jednou z tých obcí, ktorá má viac ako 10 percent starších až prestárlych občanov, ktorí potrebujú pomoc druhej osoby, väčšina z nich žije sama. Je potrebné sa nad tým zamyslieť. Možno by sa našlo pár ochotných ľudí, ktorí by pomohli týmto občanom s nákupmi, strávili by s nimi spoločné chvíle a vypočuli ich, veď niekedy stačí rozhovor. Tiež podporím realizáciu dokončenia výstavby garáží oproti hotelu Arman, spojenú s oddychovou zónou pred štadiónom.

2. Môj pohľad na súčasný komunitný život v obci je trochu rozpačitý. Zdá sa, že je málo záujmu od občanov prísť, pozrieť sa na akcie, ktoré sa organizujú v obci. Sme nejakí pohodlní. Myslím, že v našej obci býva dosť akcií, ktoré sa poriadajú a pevne verím, že našich občanov oslovia aj do budúcnosti.

Martin Žuffa

1. Ako každý rok, tak aj tento, skvalitňovanie služieb ponúkaných obcou, či už presadené otvorenie detského ihriska na Malej Orave, tak údržba tých stávajúcich, rôzne technické vymoženosti, ako skvalitňovanie kamerového záznamu, wifi zadarmo, rozširovanie miestnych komunikácií a ich technické zázemie, vybudovanie vodovodu a kanalizácie v časti Sihoť. Taktiež plne podporujem výstavbu domova seniorov, ktorý bude pravdepodobne umiestnený v areáli bývalej plavárne a nabíjacích staníc na elektromobily pri bývalom MNV, obnovenie izby výstavy ľudového umenia a pokračovanie v náročnom a dlhodobom archeologickom výskume hradiska Ostražica, keďže rok čo rok nám odkrýva stále nové poznatky o našej naozaj zaujímavej histórii. Kto sleduje moju prácu poslanca, vie, že mám veľa rozpracovaných bodov, ktoré by som chcel presadiť a dokončiť – dočítate sa o nich v zápisniciach obecného zastupiteľstva. Samozrejme,všetko je v rámci finančných a personálnych možností, takže niekedy to nejde mávnutím prútika.

2. Za éry môjho poslancovania, ale aj predtým, ako organizátor hudobných festivalov som spoločne s OcÚ a technickými službami zorganizoval desiatky kultúrnych podujatí a ako poslanec podporil aj iné kultúrno spoločenské a športové podujatia. Komunitný život v našej obci je z môjho pohľadu na vysokej úrovni, aj keď posledné roky ho zabrzdila korona. Skôr by ma ale zaujímal názor občanov, čo by sa dalo v tejto oblasti vylepšiť. Preto, ak by ste mali akýkoľvek podnet, píšte mi na môj e-mail: martin.zuffa@nizna.sk Budem sa snažiť v rámci svojich možností o vylepšenia.

Dušan Záhorec

1. Nakoľko je táto funkcia pre mňa novinkou, priznám sa, že sa zatiaľ oboznamujem s mojimi možnosťami, ako najlepšie a najrýchlejšie sa dá pomáhať. Prevažne načúvať, a hlavne konať v prospech obyvateľov Nižnej.

2. Myslím, že komunity treba nechať sa rozrastať a tomu otvoríme dvere vtedy, keď budú mať na to vytvorené možnosti a podmienky.

Andrej Brčák

1. V prvom rade bude dôležité, aby náš novozvolený poslanecký zbor spolupracoval a hľadal spoločné riešenia v danej problematike, hlavne v prospech občanov a samotnej obce. Dôležité bude aj pokračovanie výstavby a vytváranie podmienok nového bývania pre mladé rodiny.

Ako poslanec a zároveň predseda športovej komisie, je mojím hlavným cieľom okrem napredovania obce, aj podpora a rozvoj športu. Potrebujeme pokračovať v dobudovaní športovej infraštruktúry. Veľmi by ma potešilo obnovenie atletického, ale aj volejbalového oddielu vzhľadom na bohatú históriu oboch odvetví v Nižnej. Aj keď plaváreň je už minulosťou, svoju pozornosť by si zaslúžil aj plavecký oddiel.

2. Komunitný život a vzťahy obyvateľov v obci ako takej by som označil za pokojný. Nižná je hlavne známa svojím veľmi bohatým kultúrno-spoločenským životom. Športové a rôzne voľnočasové komunity majú z môjho pohľadu vysokú úroveň. Život v obci by som nazval veľmi pestrým aj hlavne vďaka kvalitným ľuďom, ktorí tu žili a dodnes žijú. Domáci, ale aj ľudia, ktorí prišli z rôznych kútov bývalého Československa v 50. rokoch za prácou a stáli pri nielen zrode bývalej fabriky, ale zároveň boli hlavní tvorcovia novodobej histórie pri najväčšom rozmachu a budovaní obce a života v nej. Aj vďaka tomuto peknému obdobiu sme tam, kde sme.

Ing. Ondrej Tuka

1. Za poslanca som kandidoval z dôvodu upokojenia vzťahov medzi poslancami OcZ a vytvorenia normálnej spolupráce medzi poslancami a starostom. Som presvedčený, že tak sa dá v obci dosiahnuť oveľa viac.

2. Spoločenský život v obci je dosť široký pojem. Máme tu dosť šikovných ľudí a ešte viac ochotných „priložiť ruku k dielu“, len ich treba osloviť.

Mgr. Roman Kašuba

1. Samotné obce majú množstvo problémov, ktoré je potrebné riešiť. Pálčivým problémom každého mesta a obce na Slovensku je pribúdajúce množstvo motorových vozidiel a nedostatočná vybavenosť cestnej infraštruktúry, hlavne miestnych komunikácií a s tým súvisiace-

ho parkovania motorových vozidiel. Sami si môžete všimnúť, že cez niektoré ulice je problém prejsť pre zle zaparkované vozidlá. Takže starostovi obce by som chcel byť nápomocný v tomto smere.

2. Myslím si, že komunitný život v obci Nižná má dlhú tradíciu a je v dobrej kondícii. Od nepamäti dochádzalo k spájaniu sa ľudí do rôznych celkov v závislosti od druhu ich záujmu alebo sympatií. Pri zrode týchto komunít stáli ľudia už v čase zakladania fabriky Tesla Orava, ktorá pritiahla do našej obce množstvo ľudí z celého bývalého Československa a ktorí mali potrebu sa nejako vo svojom voľnom čase angažovať a prejaviť sa. Aktivitu týchto ľudí, ktorí sú už súčasní dôchodcovia, možno pozorovať stále, hlavne ako príkladne pristupujú a sú nápomocní pri príprave rôznych akcií. O súčasnom komunitnom živote svedčí aj množstvo aktivít, ktoré ľudia v týchto komunitách, či už je to v oblasti kultúry, športu alebo inom odvetví robia. Snaha a angažovanosť jednotlivcov alebo celých skupín tieto komunity rozvíja a zlepšuje sa ich činnosť a kvalita. Kvalitné komunitné skupiny samozrejme zlepšujú benefit obce, pretože sa v nej cítia ľudia dobre a naopak, snahou obce by mala byť zase ich podpora.

Ján Mišík

1. Ako naliehavú potrebu pre našu obec vnímam výstavbu moderného a dobre fungujúceho zberného dvora, obecného kompostoviska so štiepkovačom drevnej hmoty a recykláciu stavebného odpadu.

2. Obec Nižná je otvorené a rôznorodé spoločenstvo. Ľudia tu prichádzali za prácou zo všetkých kútov Československa. Súčasný spoločenský život v obci je ako aj predtým. Jedni prichádzajú, iní odchádzajú. Vždy bola a je snaha pomáhať si medzi sebou. Mňa osobne teší, že aj dnes pribúda veľa mladých rodín, ktoré tu chcú žiť a pomáhať v rozvoji obce.

Milan Seman

1. Chcel by som sa zamerať na zlepšenie kvality cestnej siete v obci, bol by som rád, keby sa podaril projekt tzv. domu seniorov, aby sme nezabudli na mladú generáciu a splnil sa „sen" o športovej hale - volil by som aj jednoduchšií variant haly, podľa vzoru jednej hornooravskej obce. Na splnenie týchto ambícii by stálo za uváženie posilnenie manažmentu obce na získavanie finančných prostriedkov z projektov vyhlasovaných štátom, keďže vieme, že je to slabina celého Slovenska.

2. Na to, že spoločnosť na Slovensku je názorovo rozpoltená následkom našich politikov, je chvályhodná činnosť Jednoty dôchodcov Slovenska, ale aj činnosť komunitného centra Dupajda. Veľmi dobre sa rozvíja činnosť športových akadémií vo futbale aj florbale. Popri športovej aktivite detí sa aj spoločensky vyžijú (stretnú) aj rodičia.

Anton Hlavaj

1. Som poslancom prvé volebné obdobie, ale som presvedčený, že vzájomnou spoluprácou a spoločným postojom pre dobro veci môžeme ako poslanecký zbor urobiť veľa dobrých vecí. Mojím zámerom v tomto volebnom období je snaha o rekonštrukciu verejného osvetlenia v miestnej časti Stará kolónia a dokončenie osvetlenia na Krivých Honoch, čím by sa zvýšila bezpečnosť našich spoluobčanov. Budem sa snažiť o opravu poškodených ciest a chodníkov v obci, priechodov pre chodcov na križovatke smer Verex, na autobusovom parkovisku, po daždi z každej strany stojí voda a nedá sa bezpečne prechádzať. Ak by sa podarilo vybudovanie nových parkovísk v obci, budem rád. Vhodné by bolo aj osvetlenie hrádze a cyklochodníka, časť od ZŠsMŠ po internát Spojenej školy a časť od lavičky smerom ku hlavnej ceste na most, popri rieke Orava za futbalovým ihriskom. Samozrejme, budem podporovať šport, kultúrne tradície, vzdelávanie.

2. Komunitný život v našej obci vnímam pozitívne. Miestne organizácie, združenia a zanietení jednotlivci veľmi pekne rozvíjajú kultúrne a športové podujatia, za ktoré im patrí srdečná vďaka. Do budúcna chcem čo najviac podporovať takéto akcie, taktiež podporovať výstavbu domu seniorov a denného stacionáru.

Ján Bolibruch

1. Mojím zámerom v blízkej budúcnosti je vybudovanie detského multifunkčného ihriska v Zemianskej Dedine.Taktiež vysporiadanie pozemkov pod cintorínom a pozemkov pod cestou ku kultúrnemu domu. Bol by som rád, keby sa podarila rekonštrukcia kanála popri ceste (garáda) a exteriéru kultúrneho domu.

2. Život na malej dedine je úplne odlišný od života väčšej obce. Každý každého pozná. To je však výhodou aj nevýhodou. Verím, že každý človek túži, hlavne v dnešnej dobe, žiť v pokoji a mieri. Tak, ako ani jedna rodina či manželstvo nie je ideálne, ani vzťahy medzi ľuďmi nebudú. Ale ak chceš zmeniť spoločnosť, začni od seba. Zahoď sebectvo, nenávisť a závisť a daruj lásku a úsmev. Možno práve najviac tým, ktorí ťa nenávidia.

(dg)

Čo sme stihli v našej obci v priebehu jari zveľadiť

Výsledok vzájomnej spolupráce medzi obcou a Obecným sociálnym podnikom Nižná, s.r.o. je prospešný pre celú našu obec. Spoločnosť sa pomaly stáva skutočným hnacím motorom celkovej údržby a zlepšovania nášho životného prostredia. Keďže je založená v zmysle dosahovania merateľného pozitívneho vplyvu, svoju činnosť vykonáva na základe objednávky od zriaďovateľa – obce Nižná. V podobe fotodokumentácie vám priblížime ňou zrealizované projekty v priebehu mesiacov marec – jún.

Požiarna zbrojnica

Registovaný sociálny podnik Nižná, s.r.o. (RSP) na základe objednávky od obce Nižná zmodernizoval budovu požiarnej zbrojnice. Rekonštrukcia spĺňa všetky bezpečnostné normy a je vybavená potrebným zariadením. Naši miestni hasiči tak získajú vhodné a bezpečné prostredie pre svoju činnosť.

Výsadba kvetov pri kríži v cintoríne

V rámci oživenia nášho cintorína a zachovania úcty k našim zosnulým boli okolo hlavného kríža vysadené kvetiny. Takéto aranžmá, keď sa rozrastie, dokáže vytvoriť dojemné prostredie.

Priechod na ul. Nová doba

Vyvýšený priechod na križovatke pred OcÚ

Letná čitáreň pred OcÚ je dostupná pre verejnosť

Priechod pri moste

Priechody pre chodcov

V obci boli obnovené priechody pre chodcov v prepočte cca 250 m² plochy. RSP zakúpila stroj na dopravné značenie Aielessco s pomocou finančného príspevku v rámci projektu Investičná pomoc pre sociálne podniky v operačnom programe *Ľudské zdroje*.

Opravy výtlkov na cestách

Časť Malá Orava, ul. Na Ostrvke

Opravy výtlkov, ul. Bernolákova

Ul. Nová doba

Ul. Matúškova

Výsadba kvetov

Vysadené kvety priniesli do našej obce osviežujúcu atmosféru. Vytvorili farebné a esteticky príjemné prostredie. Pracovníci sociálneho podniku sa pravidelne starajú o ich údržbu.

Údržba verejných priestranstiev

Pracovníci obecného podniku sa starajú o naše okolie. Trávniky na verejných priestranstvách sa udržujú pravidelnou kosbou aj za pomoci nových kosačiek, z ktorých jedna bola zakúpená z finančného príspevku v rámci projektu Investičná pomoc pre sociálne podniky v operačnom programe „Ľudské zdroje".

Okolie prícestného kríža „Božia Muka" dlhé roky upravuje Anna Argalášová

Výsadba ped obecným úradom

Kolumbárium, cintorín

Lavička vedúca z Malej Oravy

Pred OcÚ, ul. Nová doba

Kosenie a údržba okolia pri kostole, ul. Kolejákova

Úprava živého plota na ul. Nová doba

Prístrešok na odpad

Prístrešok bude slúžiť k uskladneniu a ochrane kontajnerov pred nepriaznivými poveternostnými podmienkami. Zároveň pomôže udržať čistotu a organizovať odpadový systém v cintoríne.

!

Odpadky na lúke

Pohľad na takto vysypaný odpad je smutný a neprijateľný. Nezodpovedné správanie niektorých môže mať nielen negatívny vplyv na životné prostredie, ale vyvoláva aj zlý estetický dojem. Skládka bola zlikvidovaná, ale podľa našich zistení sa tam objavuje znova.

Prvý narodený sa volá Matej

Matej Kratoň sa narodil v januári 2023 a je prvým narodeným dieťatkom v našej obci v tomto roku. Je to ešte malý, teraz takmer polročný, ale už teraz veľmi zvedavý chlapček. So svojimi rodičmi žije v harmonickom prostredí a my sa v tomto rozhovore dozvieme viac o jeho prvých mesiacoch života, ako aj o tom, čo plánujú jeho rodičia pre jeho budúcnosť.

Prečo ste sa rozhodli pre meno Matej? Malo to nejaký dôvod, alebo sa vám len jednoducho páčilo?

Mali sme vybratých niekoľko mien a nakoniec sme sa rozhodli pre meno Matej.

Ako sa rodinka a súrodenci prispôsobili novému prírastku?

Áno, okrem Matejka máme doma Helenku a Walterka. Zo začiatku Walterko nechápal, že k nám pribudol ďalší člen rodinky, ale teraz si to už pomaly začína uvedomovať a žiarli. Helenka veľmi pomáha, donesie plienky, odnesie...

Aký má rodičovstvo vplyv na váš život?

Rodičovstvo je veľká zodpovednosť. Naše hodnoty sa zmenili a to, aby sme deťom vytvorili láskyplný a bezpečný domov.

Vaše plány v súvislosti s výchovou a vývojom detí do budúcna?

Našou výchovou by sme chceli dosiahnuť, aby z našich detí vyrástli šťastní a dobrí ľudia.

Matejovi úprimne želáme, aby rástol v zdraví, šťastí a obklopený láskou. Nech má okolo seba vždy blízkych ľudí, ktorí ho budú podporovať, inšpirovať a nech má možnosť objaviť svoj potenciál a splniť si svoje sny a ciele.

(dg)

Uvítanie detí do života

„Dieťa je tým najkrajším a najvzácnejším darom pre každého rodiča, dar, ktorý nás sprevádza po celý život, dáva nám zmysel života.“

Tento rok sme už dvakrát zorganizovali *Uvítanie detí do života*.

Po úvodnom privítaní a malým kultúrnym vstupom detí z MŠ Orličie a Nová doba sa k prítomným prihovoril starosta obce Ing. Jaroslav Rosina. Poprial rodičom veľa zdaru, zdravie a hlavne pevné nervy pri výchove svojich ratolestí. Pre spomienku sa rodičia odfotili so svojimi detičkami a zapísali do pamätnej knihy obce. Ako pamiatku na túto slávnostnú chvíľu si z rúk starostu obce prevzali kvietok a finančnú hotovosť. Poprajme našim najmenším občanom zdravie a len to dobré a krásne.

Agáta Ličková,
predsedníčka sociálno – zdravotnej komisie OZ pri OcÚ v Nižnej

Máj, máj, máj zelený

Už od nepamäti sa stretávame so spojením máj – lásky čas. Májová čerstvo zazelenená príroda v nás evokuje mladosť, sviežosť a energiu. Slovenským zvykom už od stredoveku preto bolo, že chlapci, ktorým sa páčilo nejaké dievča, stavali pred dom svojej vyvolenej strom ozdobený pestrofarebnými stuhami – máj. Tradície a zvyky pretrvávajú a žijú aj v našej obci. V predvečer 1. mája sme si túto milú tradíciu opäť pripomenuli. Spojenie generácií folklórnych súborov Oravan a Oravan Senior opäť potvrdilo, že mladá generácia je zapálená pre uchovanie tradícií a „Seniori“ z Oravanu tým žijú celý život. Celý tanečný program doprevádzala Nižňanská muzička nádhernými melódiami a piesňami šumných speváčok zo súboru Oravan Senior. Pri stavaní mája boli nápomocní opäť naši hasiči, ktorí sa postarali aj o májovú vatru a ohňostroj. Zavŕšením programu bola májová veselica a už tradičný lampiónový sprievod. Tento rok nebol ocenený najkrajší lampión, pretože všetky deti boli výhercami so svojimi lampiónovými skvostami a dostali sladkú odmenu. Poďakovanie patrí žienkam z JDS za chutné šišky, ktoré spolu s malým tekutým občerstvením sú neodmysliteľnou súčasťou tejto tradície. Rovnako ďakujeme aj komisii kultúry a sociálnej komisii za pomoc na podujatí.

Mgr. Eva Štefanová

Adventný veniec v priestore pred OcÚ na jar vymenila veľkonočná výzdoba

Pomôže, keď máme potiaže

„Mama je tá, čo nám nohy rozviaže, pomôže, keď máme potiaže, usmeje sa cez mraky a robí na počkanie zázraky. Ďakujeme, mama.“

Druhá májová nedeľa už tradične patrí našim drahým mamám, maminám, babkám. Kyticu kvetov z lásky uvili deti z MŠ, ZŠ a ZUŠ. Svojím pestrým programom potešili srdce a rozjasnili tvár každej mamy. Milé vystúpenia našich najmenších rozveselili obecenstvo. Tanečné vystúpenia Harlekýnu, detí z tanečného odboru, gitarovo-flautové a tiež ľudové melódie a zvuky saxofónu a kapely detí zo ZUŠ V. Habovštiaka boli naozaj spestrením pásma šitého pre tento okamih. Pevne veríme, že na záver podujatia mamky potešil aj malý darček, za ktorý ďakujeme OcÚ Nižná.

Mgr. Eva Štefanová

Na Festivale kazuistík bola ocenená Agáta

V dňoch od 20. do 22. apríla sa v našej rodnej Nižnej konal VII. ročník čoraz viac vyhľadávanejšieho vzdelávacieho podujatia pre sestry, lekárov, stredných zdravotníckych pracovníkov Festival kazuistík pod dohľadom odborného garanta - prof. MUDr. Kataríny Gazdíkovej, PhD., MHA, MPH z Katedry všeobecného lekárstva, Lekárskej fakulty SZU Bratislava a za účasti MUDr. Adriany Šimkovej, PhD., hlavnej odborníčky MZ SR pre VL a krajských odborníkov MZ SR pre všeobecné lekárstvo za jednotlivé VÚC. Tento rok sa podujatie rozšírilo o možnosť vzdelávania aj pre technicko-medicínskych zdravotníckych pracovníkov. Hlavným pilierom podujatia bol zanietený organizačný tím ľudí z Oravy – MUDr. Rastislav Zanovit (Námestovo) predseda ZVLD a organizačného výboru, Gabriela Čajková (Námestovo) – manažérka pre ubytovanie, Agáta Ličková (Nižná) – manažérka registrácie, Bc. Daniela Štecová (Nižná) - manažérka výstavných plôch a diskusných večerov. On-line prenosy a interaktívne hlasovanie boli pod záštitou Mariána Putška (Nižná), Media 4You - Štefan Žembéryho (Trstená) technické zabezpečenie a rovnako neodmysliteľným ťahačom tímu bol, hádam už srdcom Oravák, MUDr. Peter Marko (Veľká Lomnica) – predseda programového výboru. Samozrejme, že súčasťou tímu bolo ešte mnoho ďalších skvelých odborníkov z radov lekárov a sestier.

Festival kazuistík je originálne interaktívne podujatie pre zdravotníkov prvého kontaktu. Prináša kazuistiky z každodennej ambulantnej praxe, výmenu informácií a skúseností medzi jednotlivými poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Originálnym modelom komunikácie je interaktívne hlasovanie prostredníctvom smartfónov z auditória, ktoré reaguje na položené otázky prezentátora. V ucelených fórach venovaných najpálčivejším problémom lekárskej praxe prebieha interaktívna komunikácia s okamžitým sčítaním názorov na prezentačné plátno. Prezenčný spôsob festivalu je trvale rozšírený o možnosť sledovať jednotlivé fóra on-line prostredníctvom vlastného YouTube kanála Lekor. Počet účastníkov touto formou prekvapujúco každoročne rastie. Treťou formou účasti na festivale je sledovanie záznamov jednotlivých prezentácií z archívu televízie Lekor.

Tohtoročný Festival kazuistík v Nižnej priniesol počas troch dní originálnou formou zaujímavé kazuistiky, fórum zdravotných poisťovní v spolupráci so ZVLD SR, fórum hlavnej odborníčky a krajských odborníkov Ministerstva zdravotníctva SR pre všeobecné lekárstvo, fórum právneho

poradenstva k legislatívnym novinkám, fóra kazuistík z prvého kontaktu k najčastejším a najzávažnejším diagnózam dospelých pacientov, fórum ambulantných sestier aj fórum laboratórnej diagnostiky a rádiodiagnostiky. Poukázal na potrebu medziodborovej spolupráce a vzájomnej kolegiálnej spolupráce pre kvalitnejšiu starostlivosť o spoločného pacienta.

Festival je charakteristický aj slávnostným galavečerom s udeľovaním významných ocenení: Cena MUDr. Viliama Chromého za najlepšiu kazuistiku festivalu, Ctihodný lekár - za prínos pre všeobecné lekárstvo, Vážená sestra - za rozvoj ošetrovateľskej starostlivosti, Cena pre laureáta Slovenskej komory iných zdravotníckych pracovníkov, Cena pre laureáta Slovenskej komory medicínsko technických pracovníkov.

Tohtoročné ocenenie v kategórii Vážená sestra 2023 získala naša rodáčka Agáta Ličková.

O svojej nominácii ste vedeli. Očakávali ste, že cenu aj získate ?

Nominácia na ocenenie je tajná, dozvedela som sa o nej zhruba tak asi dva týždne pred začatím Festivalu kazuistík a moja prvá reakcia? Ja neviem, či som toho hodná. Členovia výberovej komisie ma však veľmi rýchlo uistili o tom, že práve ja si to zaslúžim. Manželovi som to povedala až dva dni pred preberaním ocenenia.

Povedzte nám o svojich pocitoch pri preberaní ceny.

Moje pocity pri preberaní ocenenia boli zmiešané. Srdce mi išlo vyskočiť z hrude, aj slzy šťastia, radosti sa mi tisli do očí. Myslela som si, že nebudem schopná ani odpovedať. Bolo to skoro tak, ako pred skúškou, keď som obhajovala diplom.

Dlhé roky ste pracovali ako vrchná sestra v NsP Trstená. Potom ste sa vrátili do Nižnej na zdravotné stredisko. Pracovať ako zdravotná je veľmi náročné povolanie, pokiaľ ho nechápete aj ako svoje poslanie. Toto všetko si vyžaduje okrem trpezlivosti a empatie s citlivými pacientmi aj určitú logistiku. Vaša cena svedčí o tom, že toto všetko je z vašej práce cítiť. Ako to všetko zvládate?

Keď som nastúpila po skončení štúdia v roku 1985 do Hornooravskej nemocnice v Trstenej ako zdravotná sestra, bola som vystrašená, ale zároveň ma viedla túžba pomáhať chorým v ich ťažkostiach. Už od detstva som bola vychovávaná, aby som pomáhala, neodvrávala, stále bola milá, úctivá. A veď všetky tieto vlastnosti sa dali preniesť aj do môjho povolania. Dobrá sestra nikdy nedá pocítiť pacientovi, že doma má nejaké starosti, problémy. Tak, ako sa hovorí: Zahoď starosti za hlavu a ukáž milú tvár na povzbudenie chorého. Pracovala som 31 rokov na internom oddelení, z toho 5 rokov ako staničná sestra. V roku 2016 ma oslovil MUDr. Viliam Chromý, aby som prišla pracovať k nemu do ambulancie všeobecného lekára do mojej rodnej obce. Naozaj ťažko sa mi odchádzalo od kolektívu, s ktorým som pracovala viac ako 30 rokov, kde bol zabehnutý systém práce. Ešte aj teraz si spomínam na niektoré momenty. Ale aj v ambulancii je potrebná trpezlivosť, tre-

Pokračovanie na str. 17

Dokončenie zo str. 16

ba poradiť, usmerniť, vypočuť si, dať najavo, že človeka chápete a chcete pomôcť, alebo ste len bútľavou vŕbou. Ako to zvládam? Je to niekedy náročné, ale keď si človek usporiada veci, dá sa všetko zorganizovať a ešte ostáva čas na moju rodinu, manžela, deti, vnúčatá, moju mamu. Nie je dôležité ísť vyšliapanou cestou, ale vybrať si takú, kde zanecháte stopu, ktorú nikto iný neprekročí.

Galavečer bol ukončený koncertom hudobnej skupiny Acapella For You, venovaný oceneným zdravotníkom, ktorý bol vďaka otvorenosti organizátorov sprístupnený aj pre verejnosť. Poďakovanie patrí aj pracovníkom hotela Arman za kvalitnú obsluhu, vynikajúcu stravu i manažment a aj našim študentom, ktorí sú veselou dušou festivalu. Podujatie sa teší čoraz väčšej obľube nielen vďaka získaniu počtu kreditov, ale i vďaka dostupnosti, pohostinnosti, srdečnosti, a hlavne snahe organizátorov priniesť na trh kvalitnú prezentáciu vzdelávania aj oddychu pre čoraz väčšiu skupinu zdravotníkov v modernej podobe. Nižná sa hrdí nomináciou *našej sestričky* a praje ocenenej a rovnako aj organizátorom tohto podujatia hlavne pevné zdravie a mnoho síl do prípravy ďalších ročníkov.

(dg)

Naše sestry, naša budúcnosť

Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek tento rok rozdala 23 cien v kategórii Sestra a pôrodná asistentka v praxi. V kategórii Sestra a pôrodná asistentka – manažérka dostalo ceny 11 žien a v kategórii Sestra a pôrodná asistentka – pedagogička odovzdali dve ceny. Mimoriadne ocenenie za celoživotné dielo sa odovzdáva len jedno a dostala ho Mgr. Daniela Jarabová z Martina.

Udeľovaním prestížnych ocenení Biele srdce chce komora oceniť svojich členov, ale zároveň ukázať verejnosti skutočnú prácu sestier a ich rolu v zdravotníckom systéme. *„Sestry slúžia ľudstvu a svojou činnosťou chránia zdravie a blaho jednotlivcov, komunít a národov,“* povedala prezidentka SK SaPA Iveta Lazorová.

Medzi prijaté sestry, ktoré boli ocenené Bielym srdcom, pod záštitou prezidentky SR Zuzany Čaputovej, patrila tento rok aj naša Danka Štecová, ktorá si odniesla ocenenie Biele srdce v kategórii Sestra v praxi na republikovej úrovni. Danka sa zúčastnila návštevy prezidentky Zuzany Čaputovej a cenu si prevzala z rúk prezidentky komory Ivety Lazorovej 19. mája v Senci, kde sa zúčastnila slávnostného galavečera Biele srdce pri príležitosti Medzinárodného dňa sestier a Medzinárodného dňa pôrodných asistentiek.

„Ocenenia dostali tie najvýnimočnejšie z vás,“ povedala prezidentka Zuzana Čaputová prítomným oceneným zdravotným sestrám a pôrodným asistentkám a dodala, že *„je škoda, že si ocenenie nemôžu prevziať všetci, ktorí zodpovedne, nad rámec povinností, no najmä ľudsky vykonávajú svoju ťažkú prácu.“*

Danke za všetkých Nižňanov gratulujeme a sme radi, že ocenenie sa dostalo k človeku, ktorý veci robí srdcom a dáva zo seba všetko.

(red)

Rozhovor s Danielou Štecovou

Čo vlastne je ocenenie Biele srdce a čo znamená pre teba?

Biele srdce je ocenením vyjadrujúcim charakter starostlivosti, vedomostí a humanitu, ktorá napĺňa prácu a ducha ošetrovateľstva. Udeľuje sa v troch kategóriách pre jednotlivé povolania, na dvoch úrovniach – republikovej a regionálnej v súlade so Smernicou o udelení ceny Biele srdce. Je to celosvetový symbol sestier. Biela farba symbolizuje prelínanie všetkých farieb, ktoré svet pozná tak, ako setra prijíma všetkých ľudí sveta. Je to originál, ručne vyrobený drôtený šperk. Tvar srdca charakterizuje starostlivosť, poznanie, ľudskosť a dušu sestry.

Biele srdce si veľmi vážim. Vnímam ho ako ocenenie všetkých, ktorí mi odovzdali kus zo seba, počas mojej cesty, ktorí ma viedli a ktorí boli mojím vzorom. Je pre mňa zároveň veľkým záväzkom nepoľaviť a stále na sebe pracovať, rozvíjať svoje ošetrovateľské zručnosti, byť nablízku tým, ktorí stoja o moju pomoc, o moje skúsenosti. A aj napriek súčasnej situácii v zdravotníctve si prajem v zdraví odovzdať štafetu ďalším.

Ako si sa dostala do nominácií, na základe čoho sa ľudia vyberajú?

Návrh na ocenenie podala PhDr. Zuzana Gavalierová, MPH, predsedníčka Sekcie ambulantných sestier a pôrodných asistentiek SK SaPA, ktorej som aj ja členkou. Práve ona bola tým aktérom, ktorá si vo veľmi krátkom čase všimla, a hlavne ocenila moju aktivitu a prácu. Hlavne jej vďačím za povzbudenia a odvahu postúpiť návrh na republikovú úroveň. Kandidát na ocenenie musí splniť požadované kritériá a musí mať dostatočný počet bodov v daných oblastiach, ktoré sú definované v smernici na ocenenie. V každej kategórii

Pokračovanie na str. 18

Dokončenie zo str. 17

sú trošku odlišné, rovnako sú odlišné kritériá aj v úrovniach. Myslím, že u mňa dosť zavážila aktívna účasť na príprave vzdelávacieho podujatia OIF - Festivalu kazuistík, za ktorú môžem poďakovať predovšetkým už zosnulému MUDr. Viliamovi Chromému, že mi dal príležitosť využiť môj potenciál aj v tejto oblasti. Práve jemu sme dali viacerí sľub, že v tom budeme pokračovať, aj keď už nebude medzi nami. Vilko, ďakujem.

Aký si mala dojem z prezidentky, celkovej atmosféry a slávnostného galavečera?

Asi to bude niekomu pripadať smiešne, no priznám sa, že som mala veľkú dilemu, čo si kde oblečiem. Hoci u prezidentky bol protokol jasne daný, viac ma znepokojoval galavečer, lebo z fotiek predošlých ročníkov som mala zmiešané pocity, ako je ktorá žena oblečená. Keďže sme mali dilemu viaceré, priniesli sme si aj viacero šiat, tak som bola veľmi rada, že nie som sama v rozpakoch. Cestou do hotela od prezidentky sme sa teda dohodli, že ideme do gala „jak sa patrí". Myslím, že mnohé vyzerali naozaj vďaka tomu krásne. Čo sa týka návštevy u prezidentky - spoločným autobusom sme sa doviezli až pred brány prezidentského paláca, kde sme prešli kontrolou, dostali sme pokyny, ako to bude celé prebiehať, atď. Prezidentka pôsobila veľmi príjemne, vyrovnane a priateľsky, rovnako vo svojom príhovore, ale i spoločnej debate, ktorú sme viedli. Priznám sa, že som si doslova uchmatla miesto na fotenie vedľa nej, keďže sa každá trochu hanbila, lebo sa mi už stalo, že mi ľudia povedali, že sa podobáme. Tak som si to vyskúšala rovno po jej pravici. Bol to príjemný pocit a naozaj som si ho užívala, o to viac, keď ma ľudia vôbec nespoznali a pýtali sa, ktorá je ktorá? (Smiech.)

A čo sa týka galavečera? Ten prebiehal v pokojnej, dôstojnej, a zároveň humornej atmosfére vďaka moderátorovi Vladimírovi Kobielskému. Večerom nás sprevádzal aj Marián Čekovský s kapelou a výbornou muzičkou. Samotný okamih bol pre mňa výnimočný, už len keď som kráčala na pódium a ešte viac na pódiu pri preberaní ceny z rúk prezidentky komory Ivety Lazorovej. Bol to zvláštny pocit, pretože som mala veľké pochybnosti, či som toho naozaj hodná. Pýtala som sa, ako je to možné, že tu práve ja stojím? Nikoho tu nepoznám, iba manžela, ktorý sa s láskou delil o moju radosť. A predsa! Pri schádzaní z pódia ma zastavovali moji „staronoví" priatelia a gratulovali. Nebudem klamať, veru stislo mi aj hrdlo. Bolo to od nich naozaj milé a veľmi úprimné.

Zmenilo toto ocenenie v tebe niečo, alebo niečo pohlo?

Zmenilo? Ešte viac vo mne umocnilo pokoru a veľkú vďaku za to, že to, čo 32 rokov robím pre druhých ľudí nezištne a s láskou, mi dáva naozaj zmysel a napĺňa ma nielen po stránke pracovnej, ale i tej „človečej". Nechcem nič meniť, chcem ostať presne takou, aká som, sama sebou, čitateľnou a osobitou „sestričkou", ktorá má prenikavý hlas a stále sa smeje hlavne na sebe. Keď sa boríte denne s povahami ľudí a ich problémami, nielen zdravotnými, často ste pre nich bútľavou vŕbou, no často hovoria aj v hádankách, sú tajomní. Je ťažké prečítať tieto veci so srdcom. Je ťažké mnohokrát ubrániť sa slzám, keď poznáte cestu, ktorá je pred nimi. Je ťažké nájsť vhodné slová.

A či sa vo mne niečo pohlo? Neviem, či sa to dá nazvať pohlo, ale chcem byť vzorom pre ďalšie generácie, pretože niekedy mám pocit, že povolanie sestry je naozaj iba povolaním a nie poslaním. A hoci i len tiché, nevyslovené, ale úprimné ďakujem mi dáva zmysel pokračovať aj napriek prekážkam, ktoré sú súčasťou nášho života. To tiché ďakujem mi pomáha napĺňať moje poslanie, a preto zo srdca ďakujem za Biele srdce.

Mgr. art. Eva Jandurová

Míľa pre mamu v komunitnej záhrade

Tento rok sme 13. mája spoločne prešli 282 km a zaregistrovali sme 137 účastníkov podujatia Míľa pre mamu v komunitnej záhrade za MC Dupajda pod záštitou prezidentky Zuzany Čaputovej a predsedníčky ŽSK Eriky Jurinovej, ktorá si aj osobne prišla s nami prejsť symbolickú míľovú prechádzku. Spoločne sme si užili poobedie pri tvorivých dielňach, maľovaní na tvár, športových hrách a dobrej kávičke s wafľami.

Silvia Pekarčíková: *„Dnes som sa konečne mohla stretnúť s úžasnými babenkami z Materského centra Dupajda/ komunitného centra Zoe. Od roku 2006 som prežívala v Dupajde tie najvzácnejšie chvíľky vo svojom živote. Moje tehuľky aj dnes prišli, no bruška už nemali a ich drobce už nemali okolo 50 cm, ale sú to už veľkáči. Atmosféra bola znova neopakovateľná."*

Erika Jurinová: *„Míľa pre mamu sa každoročne organizuje už od roku 2004 Úniou materských centier. Tento rok opäť, aj u nás v Nižnej, kde od roku 2005 funguje materské centrum Dupajda i komunitné centrum Zoe. Vďaka vám zakladateľky aj nasledovníčky. Robíte skvelú prácu. A komunitná záhrada plní svoj účel."*

Tešíme sa z vydarenej akcie a veríme, že mamičky budú často počuť slová: *„Ďakujem, že si mama."* Akcia na podporu materstva, ako poďakovanie sa svojej mame, sa koná každoročne na celom Slovensku. Ďakujeme všetkým rodinkám, dobrovoľníkom aj aktívnym členom za pomoc pri organizácii. Potešili ste nás svojou prítomnosťou, tým, že ste sa hrali so svojimi deťmi, že nám bolo spolu tak dobre. Bolo to popoludnie stretnutí, objatí a úsmevov. Už od roku 2005 sa snažíme tvoriť priestor, kde každý nájde svoje miesto. Komunitná záhrada za materským centrom je tu na to, hrajte sa tu s rodinami, užívajte si spoločný čas, buďte s vašimi blízkymi. Ďakujeme, že ste stále s nami. Ďakujeme samozrejme aj Erike Jurinovej a Silvii Pekarčíkovej za dlhodobú podporu a pomoc pri organizácii.

Mgr. Katarína Scott
a Mgr. art. Eva Jandurová

Máme čas sa s ľuďmi rozprávať a sme tu na to

„V slnkom zaliatej krajine pocítiš teplo oveľa silnejšie, keď ňou nebudeš kráčať sám. Ak ľuďom okolo seba ešte aj podáš ruku, sám sa na slnko premeníš...“

Čo to vlastne to Komunitko je?

Komunitné centrum (KC) vzniklo v roku 2020 ako jedna z činností občianskeho združenia Zoe. Jeho úlohou je posilňovať a viesť ľudí z rôznych komunít k aktívnemu zapájaniu sa do verejného života. Vieme, že najväčšími odborníkmi na problémy, ktoré denne riešia vo svojom okolí sú oni sami. Úlohou pracovníkov je motivovať, povzbudzovať a posilňovať odhodlanie, že dokážu meniť veci aj vlastnými silami. Plní funkciu akéhosi pomyselného „mosta“ medzi ľuďmi, obcou a rôznymi odborníkmi.

Komunitný pracovník má zisťovať potreby, problémy ľudí, spájať ich a pomáhať hľadať riešenia. Vytvárať akčné skupiny obyvateľov, spolupráce s organizáciami a hľadať spoločne s ľuďmi a odborníkmi najlepšie riešenia.

Komunitná práca je jedna z foriem sociálnej práce a rieši témy, ktoré presahujú jednotlivca. Môžeme povedať, že pomáha riešiť lokálne problémy v oblasti služieb, vzdelávania, susedských vzťahov či životného prostredia. Nie je to iba akási forma aktivizmu, ale koncept postupných krokov na to, aby sa nám žilo lepšie.

Slovo komunita si môžeme vysvetliť dvoma spôsobmi – buď ako skupinu ľudí žijúcich na jednom území (obec, ulica, lokalita...) alebo skupinu ľudí, ktorú spája spoločný záujem (deti, hendikep, starosti s výchovou, voľný čas...).

Čomu sa komunitné centrum i materské centrum primárne venuje?

Naším cieľom je venovať sa všetkým skupinám (komunitám), ktoré chcú, aby veci okolo nich fungovali lepšie, alebo majú spoločný problém a chuť postaviť sa mu čelom. Do budúcna chceme viac počúvať, či skôr načúvať, pýtať sa ľudí, stretávať sa a diskutovať. Zrejme nás nájdete na ulici, či pri dverách so zvedavými otázkami.

Prioritnou skupinou, ktorej sa od vzniku občianskeho združenia a materského centra venujeme, sú však ženy. Najzraniteľnejšie ženy sú budúce matky, potom mamičky s malými deťmi, jednorodičia atď. Vojna na Ukrajine nám to naplno ukázala zblízka a nás len utvrdila v tom, že materské centrá majú svoje veľké opodstatnenie. Tieto ženy zrazu ostali samé na všetko, museli sa o všetko postarať – deti, peniaze, bývanie, svoj strach a úzkosti, vzdelanie, jazyk.

Na ženy sú kladené nároky, ktoré nie je ľahké zvládať. Potrebujú bezpečie, uistenie, podporu, skupinu, ktorá ich podrží, prijatie i sebarealizáciu. Celá naša činnosť smeruje k vytvoreniu podporného prostredia otvoreného všetkým bez rozdielu. Malo by na tom záležať malému občianskemu združeniu, štátu, cirkvi, obci, ale i každému z nás.

Aký bol posledný rok v centre?

Za posledný rok sme spoločne s ľuďmi prešli obrovský kus cesty – vybudovali Komunitnú záhradu, zrekonštruovali vnútorné priestory a sociálne zariadenia. Pomáhali sme mamičkám a deťom, ktoré utiekli pred vojnou a rozšírili naše služby o sociálnu oblasť. Začali sme s komunitnou prácou, ktorá je na Slovensku iba v plienkach. A tak sa aj my učíme na vlastných aj cudzích chybách. Pochodili sme svet, aby sme sa inšpirovali, niečo nové naučili a prinášali riešenia a príklady dobrej praxe k nám na Oravu – domov, na miesto kde chceme žiť.

Financovanie združenia je zložené z viacerých zdrojov. Aktivity hlavne cez projekty, obec nám pomáha s nájomným a energiami, darcovia prispievajú na údržbu, mnohé veci robia dobrovoľníci. Tak tomu bolo i pri oprave priestorov či budovaní záhrady. Bez ich pomoci a schopností by sme nedokázali prežiť covidové časy ani napredovať. Niekedy nás administratíva priam zráža na kolená a je čoraz náročnejšia, no vo svojom odhodlaní kráčame vpred.

Posledné obdobie prinieslo v komunitnom centre hlavne obrovský posun v sociálnej práci. Venujeme sa viac sociálnemu poradenstvu jednotlivcom, materiálnej pomoci, príprave na vyučovanie, preventívnym a voľnočasovým aktivitám.

Pred mnohými rokmi sme ako skupina žien okrem iného snívali o malých koncertoch pod holým nebom s koláčikom a pohárom vínka v ruke. Asi sme ani jedna celkom neverili, že sa to môže niekedy podariť. A predsa, podarilo sa. Minulý rok sme kultúrne leto otvorili s Katkou Koščovou. Nateraz sa pripravujeme na Janku Zubajovú a Janais. Všetko, čo sa v centre koná, je vďaka ochote ľudí deliť a o svoje schopnosti, vedomosti, a hlavne čas. Veľmi si prajeme, aby sme rástli a bolo nás viac.

Čo je sieťovanie rodín?

Vytvárame silnú sieť rodín, ktoré si dokážu aktívne pomáhať, napríklad si pomôcť s odvozmi autom, podarovať kočík, či zabezpečiť pre mamičku v pôrodnici celú výbavičku. Podobné väzby sú veľmi dôležité. Takéto komunity rodín vytvárajú pozitívne spojenie a držia spoločnosť. Mať sa na koho obrátiť, požiadať o pomoc. Pred centrom je taký mini bazár, ktorý je anonymný a prístupný v každom čase. Kedykoľvek si tu môžete prísť vybrať oblečenie, obuv či kočík pre svoje dieťa. Usporíte pár drobných a staráte sa o prírodu, pretože krásne recyklujete. Nevieme vyriešiť každý problém, ale máme sieť spolupracujúcich organizácií, ktoré dokážeme osloviť a požiadať o radu. Napríklad pri zadĺžení, domácom násilí, výchovných starostiach s deťmi, manželských krízach... A možno sa iba nemáte s kým porozprávať a dobre by vám to padlo.

Čo všetko nájdem v komunitnom centre?

Komunitné centrum je bezpečným priestorom, kde sa vaše deti môžu kedykoľvek „schovať“. Písať si v centre domáce úlohy, porozprávať sa, posedieť, urobiť si kávu, horúcu čokoládu, čaj, využiť WC, tlačiareň, skener, pripojenie na wifi. Možno

Pokračovanie na str. 20

Dokončenie zo str. 19

neviete, že tento priestor je tu aj pre vás. Či ste študent spojenej školy, žiak zo základnej školy, učiteľ, mamina či dedko, vždy tu môžete prísť. V rámci svojej prechádzky po Nižnej sa príďte ku nám pozrieť. Môžete sa tu staviť, posedieť si v kaviarni, v záhrade. Prípadne potrebujete využiť WC a nestíhate bežať domov. Nemusíte tu tráviť čas organizovane. Decká si tu môžu vyskúšať napríklad grafický tablet. Prší a nemáte kde čakať? Možno by sa vám lepšie čakalo na hodinu klavíra v teple, kde si môžete dať horúcu čokoládu. Príďte aj s kamošmi, je tu teplo, jedlo aj wifi. Samozrejme, poskytujeme aj organizované aktivity ako cvičenie s bábätkami, hry a aktivity pre batoľatá, prípravu na materstvo – tehotenské kurzy a návštevy pôrodnice, ďalej krúžky podľa aktuálneho obdobia, diskusie a prednášky, koncerty, lego herňu, tvorivé aktivity pre deti aj dospelých.

Na čo sa tešíme v najbližšom období?

Tešíme sa na leto, voľný čas, letné kiná, volejbalové zápasy, hojdanie v sieťach, opekačky, koncerty, vodné hry a čítanie v tráve. A tešíme sa na vás - dobrovoľná práca, pomoc iba tak pre zadarmo je veľká výzva. Potrebujeme vás. Vaše myšlienky, nápady sú veľmi dôležité. V súčasnosti potrebujeme pomocné ruky ku všetkým našim aktivitám, animátorov, pomoc s propagáciou, tvorbou plagátov, letákov... Tešíme sa z každého dobrovoľníka, ktorý sa ku nám pridá. Nebudeš to pre tentokrát práve ty?

Kto stojí za komunitným centrom dnes?

Janka Tuhá, Ing., riaditeľka združenia, štatutárna zástupkyňa a komunitná pracovníčka, janka.tuha@kczoe.sk, +421 (0) 903 227 024. Je z Nižnej, vyštudovala podnikový manažment, má pedagogické vzdelanie a študuje sociálnu prácu. S manželom Michalom má štyri deti.

Čo ťa v živote najviac napĺňa a baví?

Mám rada svoju rodinu. Veľmi ma baví práca v občianskom združení - rozvíjať ľudí, učiť, pomáhať. Ale aj vymýšľať nové projekty, hľadať riešenia. Mám veľmi rada krásno okolo seba, nateraz ma teší záhrada, sledujem rôznych krajinných dizajnérov. A veľmi túžim po peknom verejnom prostredí pre deti aj dospelých. Rada sa učím, čítam.

Prečo pracuješ v komunitnom centre?

Je to taká moja vášeň. Síce v malom, ale predsa môžem posúvať veci k lepšiemu. Mám rada ľudí, ich príbehy. Tiež som presvedčená, že je potrebné podporovať rodinu, pomáhať jej. Byť blízko slabým a zraniteľným ľuďom. A potom, keď som hľadala spriaznené duše ešte dávno pred 12 rokmi, našla som ich v materskom centre a Únii materských centier. Mnohému som sa naučila, hoci to bola dobrovoľnícka práca. Vďaka nej som stretla veľa krásnych, úprimných a hlbokých ľudí.

Čo by si najviac chcela odkázať ľuďom, ktorí by sa mali prísť do KC pozrieť?

Že sa na nich teším, mám rada kávu, môžeme si ju dať spoločne. Zvonku budova možno nevyzerá až tak vábne, ale vo vnútri je to už fajn. Že ich nápady nemusia ostať v šuflíku a môžu sa pretaviť na skutočnosť. Dvom je veselšie ako jednému. A tým, ktorí premýšľajú, ako by mohli niekde venovať svoj čas, odkazujem, že ich potrebujem. Rada sa podelím.

Katarína Scott, Mgr., odborná pracovníčka, katarina.scott@kczoe.sk, +421 (0) 917 844 910. Je z Oravského Bieleho Potoka, má diplom z pedagogickej fakulty UMB – učiteľstvo na 2. stupni, slovenčina a etická výchova, ale venuje sa aj malým deťom a pomáha im získať pozitívny vzťah ku angličtine a čítaniu – základ dobrého učenia. Jej manžel je zo Škótska, žijú ale na Slovensku už 13 rokov a majú spolu dve deti.

Čo ťa v živote najviac napĺňa a baví?

Najviac ma napĺňa čas strávený s ľuďmi, s mojou rodinou a budovanie zážitkov, spomienok a šťastných momentov, najmä keď je dôvod na smiech. Rada športujem, prechádzam sa. Na Orave skutočne je kam chodiť na rôzne turistické chodníčky. Mám slabosť na knihy, pretože si pri nich maximálne oddýchnem, prestanem myslieť na starosti a aj sa veľa dozviem. Cestovanie po Slovensku aj svete je moja druhá záľuba.

Prečo pracuješ v komunitnom centre?

V centre sa pravidelne počas týždňa stretávam so školákmi, keď píšeme domáce úlohy, alebo sa pripravujeme na nejaký projekt či prezentáciu. V Dielničke často spolu varíme zdravé a chutné jedlá, ktoré si môžu decká pripraviť aj samé doma a tiež vždy niečo vyrobíme z rôznych materiálov. Rada dávam veciam nový účel a tak s deťmi vymýšľame a recyklujeme. Pomáham ľuďom vypísať rôzne tlačivá, resp. idem s nimi na úrad, keď potrebujú pomôcť. S mamičkami často hovorím o výchove, komunikácii a ako mať doma pohodu. Počas posledného roka som sa spriatelila aj s rodinkami z Ukrajiny a cítim, že je to tak, ako keď sme boli mladšie a s malými deťmi v Nižnej stretávali sme sa v Materskom centre Dupajda. Teraz sa stretávame v Komunitnom centre Zoe, deti sú už staršie, tak ako aj my. Preto hľadám zaujímavé aktivity pre mladých ľudí od 13 rokov a ich rodičov, aby zažili dobrovoľníctvo, niečo nové si vyskúšali na nečisto a našli si kamarátov.

Čo by si chcela najviac odkázať ľuďom, ktorí by sa mali prísť do KC pozrieť?

Príďte do centra hocikedy, keď budete mať čas. Uvidíte a zažijete to sami. Nečakajte na aktivitu, príďte len tak. Môžeme si aj spolu povedať veci, ktoré vás trápia, alebo pozdieľate s nami vaše nápady a nakoniec to bude kus dobrej reči. Ja vás určite budem počúvať naplno a tiež sa budem veľa pýtať. Pretože mňa vaša téma veľmi zaujíma. Teším sa na vás – máme aj dobrú kávičku a čaj.

Za odpovede ďakujem pracovníčkam komunitného centra Janke Tuhej a Katke Scott. A spoločne s nimi sa teším na ďalšie spoločné aktivity a stretnutia s vami.

Mgr. art. Eva Jandurová

Ďakujeme všetkým, ktorí prišli s nami stráviť nádhernú júnovú nedeľu s dobrými ľuďmi, skvelým jedlom a prekrásnym hlbokým prejavom hudobníkov Janky a Lukáša Zubajovcov. Ďakujeme všetkým zapojeným dobrovoľníkom a veríme, že na ďalšom z našich koncertov sa uvidíme aj s vami! Ste vítaní aj s vašimi deťmi, starými rodičmi, po jednom, aj s celými rodinami alebo priateľmi. Záhrada za komunitným centrom je tu pre nás všetkých, pre budovanie našich vzťahov, pre oddych, stretnutia s kamošmi. Okrem koncertov tu v lete budú aj premietania, besedy, diskusie a veľa aktivít pre deti.

Mgr. art. Eva Jandurová

Naši seniori upratovali

Tak ako každý rok, aj tento sa nadšení členovia Jednoty dôchodcov zjednotili a spoločne zorganizovali v našej obci brigádu jarného upratovania. 12. apríla doobedu sa skupina dobrovoľníkov zišla pred obecným úradom. Rozdelili sa do troch skupín a s elánom sa pustili do upratovania verejných priestranstiev pred obecným úradom, okolím kostola a Domu nádeje. Po niekoľkých hodinách bolo vidno v podobe viditeľnej čistoty trávnikov a chodníkov výsledok ich práce. Naši seniori dokázali, že vek nie je prekážkou a ich dobrovoľnícke úsilie prispelo k zlepšeniu životného prostredia, v ktorom žijeme my všetci.

Svojím prístupom sú nielen príkladom, ale hlavne inšpiráciou pre všetkých obyvateľov. Po práci si všetci spoločne oddýchli a vychutnali pripravené občerstvenie.

(dg)

Športom k naplnenému životnému štýlu

Športovanie má pre seniorov veľa výhod a pozitívnych vplyvov na ich zdravie a celkovú kvalitu života. Mnohí ľudia si myslia, že šport je len pre mladých, no opak je pravdou. Športovanie pomáha udržať si aktívny a naplnený životný štýl. Účasť na skupinových športových aktivitách často prináša nové priateľstvá a vzťahy, čo je veľmi dôležité.

V takomto duchu sme sa túto zimu stretli na vleku Uhliská na 9. ročníku slalomu a chôdzi na paličkách. Bolo nás 76, počasie bolo pekné a každý si to príjemne užil. Tento krásny deň spestril slalom najmladších - prípravka so slalomom najstarších, ako stret generácií.

V apríli sme si to užili v trstenskej kolkárni, kde sa nás v súťaži spolu stretlo 24 družstiev z okresu Tvrdošín, Námestovo a z Českej republiky.

V dňoch od 8. do 10. júna sme usporiadali trojdňové okresné letné športové hry, ktoré začali 8. júna v tvrdošínskej stolno-tenisovej hale turnajom v stolnom tenise a poobede plávaním v mestskej plavárni. Športové podujatie pokračovalo 9. júna v Trstenej hrou petang a vyvrcholilo 10. júna atletikou na štadióne SNP v Nižnej. Po ukončení súťaží nasledovalo celkové vyhodnotenie a po ňom záverečné posedenie pri výbornom guľáši. Je obdivuhodné, že všetkých účastníkov bolo 115, čo je veľmi pekné číslo.

V súťaži družstiev za všetky športy sa umiestnili: 1. Skalka Tvrdošín, 2. Nižná, 3. Trstená. Tí najlepší nás budú zároveň reprezentovať 12. júla 2023 v Liptovskom Mikuláši na krajských športových hrách.

Mgr. Mária Ďurecová, predsedníčka OO JD

Nižnianski seniori v Trenčianskych Tepliciach

V dňoch od 16. do 19. júna sa naši seniori zúčastnili na päťdňovom pobyte v kúpeľnom meste Trenčianske Teplice. Zájazd organizovala Okresná organizácia JD pod vedením jej predsedníčky Mgr. Márie Ďurecovej. Ubytovanie bolo objednané v hoteli Adria a aj keď počasie až tak v neprialo, ohlas všetkých bol na kúpeľný pobyt veľmi dobrý. Pomohla k tomu aj výdatná liečivá voda v bazénoch, od 32°C do 40°C, masáže, saunový svet v hoteli Slovakia, vychádzky k jazierku, večerné posedenia a v nemalej miere aj možnosť sledovania MS v hokeji na veľkom plátne. Túto ponuku ocenili všetci.

O svoje zážitky z kúpeľného mesta sa s nami podelila pani Irena: *„Z pobytu vo mne doteraz rezonujú veľmi príjemné pocity. Bolo to prekrásne strávených päť dní, počas ktorých sme mali možnosť nielen absolvovať rôzne liečebné procedúry, ale aj oboznámiť sa s históriou kúpeľov či archeologickými náleziskami. Prostredie Trenčianskych Teplíc je nádherné a bohaté na prírodné krásy, čo sa a nám podarilo objaviť počas prechádzok a turistiky v okolí. Spestrením boli večerné posedenia, ktoré pri takýchto pobytoch samozrejme nemôžu chýbať. K pohodovej atmosfére nemalou mierou prispel aj vedúci hotela, pretože nám vychádzal vo všetkom v ústrety. Bolo fascinujúce večer zhodno-*

Pokračovanie na str. 23

Dokončenie zo str. 22

tiť, ako sa rôzne činnosti počas celého dňa spojili a vytvárali jedinečnú atmosféru. Na celý pobyt veľmi milo spomínam aj preto, že to bola pre nás všetkých príležitosť stretnúť sa s rovesníkmi, porozprávať, pospomínať.

Chcela by som za všetkých poďakovať Maruške Ďurecovej, ktorá tento výlet zorganizovala, a tak vlastne dopomohla k tomu, že sme si všetci spolu vytvorili nezabudnuteľné spomienky. Už teraz sa teším na podobné podujatia.“

(red)

Svedectvo času je darom pre ľudí
O histórii Nižnej s Margitou Kuchčákovou

„Učebná izba je tmavá, upadlá, tesná, nie pre počet 150 - 160, ale ani pre počet 70 žiakov dostatočná. A nie cieľu primeranými lavicami zaopatrená.“ Tento zápis z roku 1869 bol uložený vo farskej kronike. Učiteľ, ktorý vtedy pôsobil v Nižnej, chcel budúcim pokoleniam ukázať, ako vyzerala kolíska vzdelávania na Orave v druhej polovici 19. storočia. Dodnes som vďačná vdp. Matejovi Kolejákovi, ktorý mi túto vzácnu historickú knihu v septembri 1974 požičal na víkend. Neskôr som sa dozvedela, že sa niekde stratila. Našťastie som si o vzdelávaní urobila poznámky a tak v monografii obce Nižná, kde som spracovávala školstvo, som mohla prispieť nielen novými ale aj živými faktami. O škole v spomínanej kronike bolo toho napísané málo, no učiteľ, ktorý nám ju predstavil, bol vzdelanec, ktorý vedel, že bez dobrej školy sa nedá zmeniť život v obci. Menšie zmeny prinieslo nasledujúce storočie. Učiteľské túžby sa začali plniť. Čiastočné odpovede na otázky o vývoji školstva v 20. storočí nám dávajú rôzne historické zápisy. V monografii o Nižnej som však okrem písaných faktov čerpala aj zo svedectiev mojich milých kolegýň Terky Gogolákovej a Valiky Kubicovej. Obidve milovali svojich žiakov, záležalo im na škole a na dobrých žiackych vedomostiach. Boli to ony, ktoré dokreslili faktami aj vlastnými spomienkami obraz školy v našej obci počas druhej svetovej vojny, a potom v päťdesiatych a v šesťdesiatych rokoch. Čo sa týka mňa, teším sa, že som sa po rozhodnutí začať učiť - predtým som rok pracovala ako literárna historička - vybrala Nižnú. Málokde na svete sa nájde toľko prírodných zázrakov na takom drobnom kúsku zeme ako tu. Práve príroda mi dala podnet zorganizovať v škole literárno-výtvarnú súťaž Písačky. V prvých žiackych pokusoch zaznievali slová o rodine, o priateľstve, o živej kráse oravskej prírody, o Bohu. Boli to výpovede od tých najmladších žiakov až po pätnásťročných mladých ľudí. Písali o dobe, v ktorej žili. Detskými očami nám ukazovali vždy nový a nový dotyk so svetom. Z pohľadu vzdelávania a tvorivého písania mali Písačky svoj význam. Žiaci v nich prejavovali ozajstné vlastenectvo. Objavovali nové rozprávky. Zamýšľali sa nad postavením Slovenska a slovenčiny v Európskej únii. Táto súťaž esteticky obohacovala nielen deti, ale aj dospelých. V záverečnej prezentácii literárnych a výtvarných prác boli všetci mali básnici, spisovatelia a maliari ocenení vecnými cenami. Štedrými sponzormi sa stali: Obecný úrad, Farský úrad a Základná škola v Nižnej. Vybrané literárne ukážky reprezentovali autorov aj našu školu v celonárodných súťažiach Dúha a Literárny Kežmarok. Nestratili sa ani v medzinárodnom literárnom projekte Prečo mám rád slovenčinu - prečo mám rád Slovensko. V tejto súťaži som ocenenie od Matice slovenskej ako aj od poroty dostala aj ja za kvalitnú prípravu žiakov.

Je na počudovanie, že nakoniec po niekoľkých rokoch literárno-výtvarná súťaž Písačky, ktorá najviac približovala mladých ľudí k umeniu, zanikla. Lebo - povedané slovami básnika: *„Aj keby si ovládal stodesať ľudských rečí, iba v jednej snívaš.“* Mená reprezentantov našej školy v najrôznejších okresných, krajských a celonárodných súťažiach som uviedla v dvoch buletinoch, ktoré boli spracované pri výročiach ZŠ.

„Poézia je objatie ducha s prírodou,“ povedal kedysi Ľudovít Štúr.

Literatúra je vlastne rozprávaním o ľudských skúsenostiach. V živote je potrebné zastaviť sa, počúvať hlasy naokolo, vnímať jedinečnosť prírody. Som presvedčená, že zmysel písania je v potešení zo samotného písania. V básňach, ktoré píšem, dominuje príroda, náboženská a sociálna téma. Aj keď každé ocenenie je pre mňa momentom radostí, nezískanie víťazstva - a bolo toho naozaj veľa - nepovažujem za porážku.

Prvý titul Laureát Chalupkovho Brezna som získala v roku 2003 *„Za mimoriadny výkon v odbore literárna tvorba.“* Bola to vlastne duchovná poézia. Neskôr - *„Za tematickú objavnosť a láskavo ironický pohľad na školu a žiaka,“* mi celoslovenská porota odovzdala druhý titul Laureát Chalupkovho Brezna. V celoslovenskej umeleckej súťaži Gorazdov literárny Prešov ma porota ocenila niekoľkokrát. Z toho potom vyplynula aj moja spolupráca so Slovenskou akadémiou vied na projekte tvorby Liturgického spevníka pre tretie tisícročie. V tejto duchovnej tvorbe ma povzbudzoval

Pokračovanie na str. 24

ACH ...

Sú lepšie dni.
Jas slnka
vyletí
cez dieru ozónu.
Sadne si
pod gaštan.
Medzi ľuďmi
svieti.
S úsmevom na perách
spočíta
motýle
v ľahučkom suchom lístí
oravskej jesene
ráno
sa zozimí.

Sú lepšie dni.
September
zazvoní
v priezračných pavučinách.
Blízky hlas
počuť
za rohom.
Bláznivá ozvena
vyletí
z bielej brezy.
V povetrí
stromy
spievajú ...
Tak nežne, ľahučko ...
S dotykom poézie.

Sú lepšie dni
v dvojici s Timravou
skúsenosť
dozrieva.
Zrána aj zvečera ...
„Čistučká voda hôrna,“
studienka – spomienka ...
Má
dotyk
múdrych slov.
Osvieži, rozsvieti.
V kvapôčkach života
privoláva
radosť
v opustenej duši.
Tak
ako
pred rokmi.

Mgr. Margita Kuchčáková

Báseň ocenená Literárnym salónom Trnava.

Dokončenie zo str. 23

pán farár Ján Farkašovský. Niektoré náboženské texty piesní či antifón boli zhudobnené. Svoje dejepisné vedomosti som využila pri tvorbe divadelných scenárov. Dva z nich Oslobodenie Nižnej a Ľudovít Štúr – život – boli uverejnené. Ukážky z mojej poézie, ale aj prózy, boli publikované v najrôznejších zborníkoch na Slovensku. Tiež v novinách a časopisoch: Slovenka, Učiteľské noviny, Letopis MS, Javisko, SME Orava, Nižnianske ozveny.

Som presvedčená, že hlas poézie dokáže prebúdzať svedomie. Treba ho začať počúvať a potom bude okolo nás aj menej vulgarizmov, ktoré sa stávajú v súčasnom svete už takmer samozrejmosťou. Ach áno. Na záver zostáva len prianie, aby slovenské slovo bolo úprimné, statočné a láskyplné. A aby pomáhalo porozumeniu medzi ľuďmi.

Rozhovor s Mgr. Margitou Kuchčákovou spracovala Bc. Daniela Gondová

Akcia vtáky

7. pokračovanie

„Keď nemám čln, preplavím sa na Vtáčie ostrovy na plti. Určite ani na jednom - jedinom z nich ešte nikto nebol.“ pomyslela si Ľudmilka. Plť, na ktorú si spomenula, bola vystavená v dejepisnej učebni. Vlastne to bola len taká mini plť. Pani učiteľka povedala, že je to vydarená stodvadsať centimetrová maketa. A hneď pokračovala. *„Skutočná plť je pätnásť až dvadsať metrov dlhá a tri, štyri alebo až takmer päť metrov široká. Je to ploché drevené plavidlo. Sú to vlastne pospájané dubové či jedľové bezkôrové kmene, na ktorých pltníci celé stáročia prevážali rozličný tovar. Hlavne drevo, ale aj obilie, oštiepky, bryndzu, med a samozrejme to najbelšie oravské ľanové plátno. „A ešte,“* pokračovala po krátkej prestávke, *„nesmieme zabudnúť na hlinené nádoby. Hrnčiari ich predávali nielen v susedných dedinách, ale na pltiach ich prevážali aj za hranice Oravy.“* Nakoniec vytiahla čierno-biely obrázok a povedala: *„To je svätý Klement. Patrón slovenských pltníkov. Pltnica, tak sa volala plavba plťou, bola veľmi nebezpečná. Svätý Klement mal pltníkov chrániť a pomôcť im, aby sa šťastne vrátili domov.“* Ľudmilka prižmúrila oči. Aj tentoraz sa spoliehala na svoju fantáziu. Ako vo filme sledovala topiaci sa sneh a rozvodnenú rieku. Celkom vpredu dlhokánskej plte stál odvážny muž a za ním ďalší a ďalší a ďalší... Bola tam aj žena. Sklonená nad ploským kameňom uprostred plte. Všetci odvážlivci mali oblečené teplé haleny zo súkna. Ešte mrazivý marcový vietor burácal z každej svetovej strany. Drevená plť sa práve chcela vyhnúť nebezpečným skalám. Podarilo sa. *„Bola to životu nebezpečná cesta za chlebom, ktorá sa neraz skončila tragicky.“* Pokračovala pani učiteľka vo vysvetľovaní. *„Svojho ochrancu mali nielen pltníci, ale všetci námorníci, ba aj rybári. A viete, kto to bol?“* Pani učiteľka tentoraz nečakala na odpoveď. *„Aj tak by ste to neuhádli,“* dodala. *„Bol to Svätý Mikuláš. Áno, áno, ten Mikuláš, na ktorého tak nedočkavo čakáte. Vlastne na sladkosti a darčeky, ktoré deťom rozdáva.“* Potom učiteľka ešte dlho hovorila o pltnici, o živote pltníkov a o ich nebezpečnej ceste, ktorá sa opakovala každý rok. Ľudke sa zdalo, ako by práve ju chcela upozorniť na nie jedno nešťastie. Na tragické osudy dospelých aj detí. Na mnohých zranených, či utopených v rieke Orave. Vtedy Ľudmilka začala pochybovať o úspešnosti svojej plavby. Ale len na chvíľu. *„Viem, že to nebude ľahké.“* Zašepkala. *„Ale aj tak... Musím to skúsiť. Musím si požičať plť z dejepisnej učebne. Musím doplávať aspoň na jeden z Vtáčích ostrovov. Musím znova uvidieť svojich priateľov Chvostíkov. A potom sa vrátim domov a všetko zaujímavé, čo tam uvidím, nakreslím do svojho obrázkového denníka!“* Hneď na to triumfálne zvolala: *„Všetko bude super! Tri, dva, štart... Smer Vtáčie ostrovy.“* Tešila sa, ako by práve teraz vyhrala nejakú dôležitú súťaž. Vo svojich predstavách, ktoré mali priam fantastickú moc, videla samú seba, ako stojí na drevenom plavidle a zo všetkých síl vesluje k vytúženým zeleným porastom uprostred Oravy. Bolo to výnimočné miesto. Jediné na svete. Plné vtáčieho spevu. Ľudka ho pozorovala takmer každý deň. Bola zvedavá na všetkých jeho obyvateľov, ale predovšetkým chcela vedieť, ako sa darí Chvostíkom. Občas si myslela, že ostrovný svet aj s jeho obyvateľmi patrí len jej. *„Ale čo je to za prenikavý krik? A prečo práve dnes toľko čajok lieta nad Oravou a nad mojou hlavou?“* Zadivene pozerala na oblohu. V tých ke-ke -ke zvukoch akoby jasne počula: *„Nie! Nie! STOP!“* Ľudmilka sa snažila čajky prekričať: *„Ahojte! Ahoj! Ahoj! To som ja Ľudka. Nemám krídla ako vy, ale poradím si. Nebojte sa. Stretneme sa na niektorom z ostrovov.“* A potom len tak pre seba dodala. *„Určite aj sama dokážem doveslovať do prostriedku rieky. Orava predsa nie je žiaden oceán, aj keď je tu voda hlboká. A dnes je aj celá špinavá. Akú má vlastne farbu? Sivú? Hnedú? No... Nijakú. A vonia ako dážď. Ako vždy, keď je po búrke.“* V tom okamihu si znova pripomenula slová z hodín dejepisu, alebo žeby zemepisu? *„Na niektorých miestach je po búrke hĺbka našej rieky aj dvoj-trojmetrová. A preto je potrebné, aby ste boli veľmi opatrní.“*

Pokračovanie na str. 25

Dokončenie zo str. 24

Znova sa zahľadela na hladinu Oravy. Kačičky po nej plávali tak ľahučko a celkom bez strachu. Kva-kva-kva pospevovali si kačaciu pesničku. *„Pozor, teraz pôjdem ja!“* Zvolala Ľudmila smerom ku kŕdľu. Pritom sa smiala a smiala. Spontánne a nahlas. Ako na najlepšom vtipe. *„Už mám svoj plán! Počujete?“* A kačice ako by jej naozaj rozumeli. Stratili sa niekde pod mostom. Keď si Ľudmilka niečo zaumienila, vždy sa snažila, aby to dotiahla do konca. Aj keby to bolo neviem aké ťažké. *„Ešte dnes musím nájsť vhodné miesto, z ktorého zajtra, najneskôr pozajtra, vyplávam do ostrovného sveta,“* zašepkala. A hneď na to začala pobehovať a poskakovať po brehu Oravy... Občas sa správala tak trochu divne. Robila divné pohyby, hovorila divné veci. Aj dnes mala svoj divný deň. Ale tu na brehu Oravy to nikomu neprekážalo. No a v tej chvíli jej pohyby vyzerali, ako by zbierala jahody, alebo akoby hľadala stratené kľúče. Teda celkom normálne. Keď tu zrazu v najzelenšej tráve zbadala štvorlístkovú ďatelinu. *„To je ale šťastie! To je super šťastie!“* Zavolala smerom k vrbinám, ktoré pili vodu priamo z rieky. A keď sa k nej priblížili bielulinké labute, aj im zamávala štvorlístkovou ďatelinou. A potom aj čajkám. *„Určite budem mať šťastie. Budem mať šťastie! Budem mať šťastie!“* Poskakovala ako... No ako... Pobláznená srnka.

Okolo Oravy rástlo mnoho ďateliny. Najviac trojlístkovej. Ale Ľudka v to popoludnie chcela nájsť ďalší štvorlístok. Bolo to však ťažké. V tej záplave zelene akoby sa ďatelinové štvorlístky celkom stratili. Ľudka sa však nevzdávala. Ba začala si pri svojom hľadaní aj pospevovať. Najprv šeptom. Len tak pre seba. A potom hlasnejšie a hlasnejšie, až sa rozospievala ako chýrny spevák - škovránok. *„Pri Orave rastie šťastie ďatelinka zelená tralala, tralala. Trojlistá aj štvorlistá tralala, tralala. Vietor sa s ňou pohráva tralala, tralala. Slnko sa s ňou pohráva tralala, tralala. Mráčik sa s ňou pohráva tralala, tralala... Ľudka sa s ňou pohráva tra...“*. *„Čo tu robíš?“* Vyľakaná Ľudmilka začula prísny hlas a hneď na to uvidela aj prísnu pani. Najprv chcela utiecť. Alebo sa niekde ukryť... *“Ale kde?“* Nakoniec ostala stáť ako skamenená. Alebo ako sa hovorí... Ako soľný stĺp. Ticho a nehybne. *„Drž sa ďalej od tej rieky! Počuješ!“* *„Ja, ja len... Chcem nájsť štvorlístok.“* Bránila sa Ľudka rozochveným hlasom. Bola celkom preľaknutá a už - už sa chcela rozplakať. Rozčúlená pani, ktorá stála niekoľko metrov za ňou, sa trochu uspokojila. *„A čo tvoji rodičia? Súhlasia, aby si sa zabávala tak blízko Oravy?“* Neznáma pani tento raz nečakala na odpoveď, znova zvýšila hlas a začala Ľudke prikazovať. *„Hneď, ale hneď teraz choď domov.“* Potom sa pobrala k neďalekej horičke. Cestou si ešte šomrala. *„To je najhlúpejšie divadlo, aké som videla. Tancovať a spievať tak nebezpečne blízko rozvodnenej vody. Ktovie, kto sú jej rodičia. Akiste ani nevedia, čo tu vystrája.“* *„No, to je môj koniec,“* pomyslela si Ľudmilka. *„Čo ak tá nahnevaná pani pôjde do školy a tam...“* Už-už si predstavovala, ako sa bude musieť priznať, že si chcela zobrať plť z dejepisnej učebne. *“Klamať a kradnúť je zlé zlo.“* Počula hlas svojej pani učiteľky. *„Ale keď jej poviem, že som len chcela vyskúšať plavbu po rieke, aby som mohla navštíviť Vtáčie ostrovy aj svojich kamarátov Chvostíkov, možno sa až tak veľmi nenahnevá. A tiež jej poviem, že som ten ostrovný svet aj s Chvostíkmi chcela nakresliť. Pani učiteľke sa vždy páčili moje obrázky. Mnohokrát ma pochválila, že mám talent. Určite, určite mi tú vec s plťou odpustí...“* Výhovorky v Ľudkinej hlave nemali konca-kraja. *„Zlý nápad!“* Teraz akoby počula svoju tetu vychovávateľku z domova. *„Nechcem ťa trestať, ale takto to ďalej nepôjde. Tým tvojim potulkám okolo Oravy musím urobiť koniec.“* Aj keď v to popoludnie bolo pri rieke nádherne, slniečko hrialo a celá Orava radostne spievala, Ľudka bola stále smutnejšia a smutnejšia. Poslúchla nahnevanú pani a pobrala sa domov. Cestou si nevšímala svojich vtáčích kamarátov. Ako by ich ani nevidela. Za to stále zreteľnejšie počula hlas tety vychovávateľky. Znova a znova jej dohováral: *„Prečo, Ľudmilka, prečo? Prečo neustále porušuješ pravidlá? Prečo sa túlaš okolo Oravy? Prečo si vymýšľaš také nebezpečné hry?“*

(Šiesta časť Akcia vtáky bola uverejnená v NO - október 2020.)

Mgr. Margita Kuchčáková

Pokračovanie nabudúce

Dobro víťazí

Zoe na Dilongovej Trstenej

Zoe Domiňáková (žiačka ZŠ s MŠ v Nižnej) sa 2. júna 2023 zúčastnila celoslovenskej recitačnej súťaže Dilongova Trstená, kde si v 1. kategórii v prednese duchovnej poézie vyrecitovala 1. miesto. Úspešná recitátorka na fotografii pri rozhovore pre televíziu Lux. Na súťaž ju pripravila Zdenka Brozová.

Na Zlatej priadke

Literárno-dramatický odbor (divadelný súbor Dobrozvíťazí) ZUŠ Vendelína Habovštiaka v Nižnej tento rok v réžii Agáty Gašperec Brozovej naskúšal veselú a hravú inscenáciu O škaredej princeznej, s ktorou zožal veľký úspech na regionálnej (v Námestove) aj krajskej súťaži (v Žiline) detskej dramatickej tvorivosti a dostal sa tak na celoslovenský festival detského divadla Zlatá priadka v Šali. Osemčlenný súbor reprezentoval náš kraj s radosťou a so cťou a doniesol si domov strieborné pásmo a veľa nových dojmov a zážitkov.

Mgr. Jaroslav Broz

Úspechy žiakov ZUŠ

Dňa 23. mája sa žiaci ZUŠ Vendelína Habovštiaka zúčastnili na Regionálnej súťaži v Trstenej v rámci okresov Tvrdošín, Námestovo a Dolný Kubín. Súťažilo sa v 6-tich kategóriách na zobcovej flaute, drevených dychových nástrojoch a plechových dychových nástrojoch. V hre na zobcovej flaute získali v 1. kategórii Zuzka Triebelová 3. miesto a Michaela Sojčáková tiež 3. miesto. V 3. kategórii v hre na zobcovej flaute získala Ela Mária Štefanová 3. miesto. V hre na drevených dychových nástrojoch, konkrétne na saxofóne, získala Ela Mária Štefanová v 1. kategórii 3. miesto a Jozef Staš v 2. kategórii 2. miesto.

25. mája sa dvaja žiaci zo ZUŠ Vendelína Habovštiaka zúčastnili celoslovenskej dychovej súťaže pod názvom SaxoKlarinetiáda zameraná na hru na saxofóne a klarinete.

V 1. kategórii do 13 rokov v hre na altovom saxofóne sa Ela Mária Štefanová umiestnila v bronzovom pásme. V 2. kategórii do 15 rokov sa Jozef Staš umiestnil v striebornom pásme. Žiakov pripravoval Mgr. Zdeno Reguly.

Tanečný rok

Tanečníci zo ZUŠ V. Habovštiaka v Nižnej prežili rok plný dobrodružstiev, tréningov, tanečných workshopov a zážitkových aktivít. Všetci usilovne trénovali a každú hodinu zlepšovali svoju ohybnosť, schopnosti i nové choreografie v rôznych tanečných štýloch.

Tance predstavili počas celého roka divákom na domácom javisku v Nižnej, ale aj na rôznych akciách v blízkom okolí. Staršie skupiny žiakov sa zúčastnili aj troch celoslovenských súťaží – My dance Myjava, Dance poetry Nemšová a Dancerose v Liptovskom Mikuláši. Ich súťažné účinkovanie v rôznych vekových i štýlových kategóriách v silnej konkurencii veľkých tanečných klubov bolo úspešné a choreografie ocenené: 1-krát 1. miesto, 4-krát 2. miesto, 6-krát 3. miesto. Súťažné vystúpenia všetkým priniesli veľa nových skúseností a motivácie do ďalšej práce v tanečnej sále. Už teraz sa tešia na spoločné zážitky, ktoré im po letných prázdninách prinesie nový školský rok.

(zuš)

Materská škola

Hoki Poki

Deti MŠ Nižná zažili 28. apríla krásny výchovno-umelecký zážitok. Našu obec navštívili manželia Cebulovci, umeleckým menom – Hoki Poki, ktorí hravou formou porozprávali deťom o tom, že chlieb si zaslúži našu úctu. Tešíme sa na ďalšie stretnutie.

HaZZ z Tvrdošína na návšteve u škôlkarov v Nižnej

Dňa 19. mája ostala Nižná v nemom úžase, keď videla veľké hasičské autá prechádzať našou dedinou. Určite nejednému človeku napadlo: „Čo sa zase stalo?“ Nič sa nestalo, to iba profesionálni hasiči z Tvrdošína prijali pozvanie našich škôlkarov a prišli k nám na ukážkovú návštevu. Bolo to príjemné a náučné dopoludnie, kde sme sa veľa dozvedeli a hlavne videli. Ďakujeme za ochotu prísť a tešíme sa na ďalšie stretnutie.

MDD

MŠ Nová doba sa 31. mája premenila na *„lúčku“*, na ktorej *„poletovali lienky“* a „bzučali včielky“. Učiteľky pri príležitosti MDD pripravili športové popoludnie na tému Včielky Lienky, podľa označenia na-

Pokračovanie na str. 27

Minidisco

Na výlete v Liptovskej Sielnici

Dokončenie zo str. 26

šich tried. Využili sme celý areál MŠ vrátane telocvične i školského dvora. Ďakujeme rodičom za prípravu kreatívneho oblečenia. Tento vydarený deň bude deťom pripomínať krásny darčekový balíček.

Areál MŠ Orličie sa 1. júna zmenil na hotový zábavný park. Pre deti boli prichystané rôzne súťaže, zábavné hry, diskotéka s bublinkami, kde predviedli svoju zručnosť, šikovnosť a pohybové schopnosti. Ako sa na správnu letnú akciu patrí, nechýbala v závere vodná vojna s balónikmi, čo sa deťom páčilo najviac. Aj takto sa dá zabávať na sviatok všetkých detí. Tešíme sa znova o rok.

Minidisco show a maskoti z Labkovej patroly

Predškoláci sa 23. júna poriadne zapotili na netradičnej diskotéke s maskotmi na štadióne. Milé postavičky z Labkovej patroly potešili svojím zábavným tancom všetky detičky.

Habovský speváčik

Dňa 21. apríla sa uskutočnil XXI. ročník okresnej súťažnej prehliadky v speve ľudovej piesne deti predškolského veku pod názvom Habovský Speváčik, na ktorom nás reprezentovali aj deti z MŠ Orličie a Nová doba. Poslaním podujatia bolo prehlbovať lásku k ľudovej piesni. Našim deťom sa podarilo v príslušnej kategórii umiestniť na krásnom zlatom a striebornom pásme. Malým účastníkom Zuzke Jakubcovej a Filipkovi Jánošíkovi patrí aj takto potlesk za umiestnenie a odvahu vystupovať pred publikom.

Predškoláci na výlete

Prvý letný deň, 21. júna, sa naši predškoláci vybrali na výlet do Liptovskej Sielnice. Vo Vile Betulli ich privítali animátori v indiánskych kostýmoch a začala sa zabáva. Deti sa vyhrali na ihriskách, preliezkach, skákacích plachtách, vo veľkom pieskovisku, v Babylande pod strechou, ale aj na trampolínach. Pozorovali rôzne domáce zvieratá aj koníky, ktoré si mohli nakŕmiť. Bol to nádherný deň plný zážitkov a predškolákom prajeme veľa úspechov v škole.

Medzinárodný deň detí v MŠ Nová doba

Poľovnícky spolok navštívil škôlku na Orličí

V materskej škole Orličie sme mali vzácnu návštevu pri príležitosti Mesiaca lesov. Prišli nás totiž navštíviť členovia poľovníckeho spolku z Nižnej. Deti mali jedinečnú príležitosť spoznať podmienky života niektorých lesných zvierat a obdivovať poľovnícke trofeje, poprezerať si preparáty motýľov. Dozvedeli sa, že zvieratá aj lesy treba chrániť a v zime zvieratá prikrmovať. Zblízka mohli vidieť loveckého psa, sovu a sokola. Najväčšiu radosť však mali, keď si pohladili tieto živé zvieratá. Mnohé z nich by si dokonca želali mať podobné zvieratko aj doma. Možno budú mať poľovníci v budúcnosti svojich malých nasledovníkov a ochrancov prírody aj z radov našich detí. Srdečne ďakujeme za návštevu.

Pokračovanie na str. 28

Tablo predškolákov MŠ Nová doba

Tablo predškolákov MŠ Orličie

Dokončenie zo str. 27

Krásna rozlúčka s predškolákmi

Každý rok opúšťajú brány materskej školy predškoláci, ktorí v ďalšom školskom roku prvýkrát vkročia do školy. V ich živote začína niečo nové, nepoznané. Z malých detičiek sa za pár rokov stali veľkí predškoláci, ktorí sa s nami slávnostne rozlúčili posledný deň v školskom roku, kedy sa im skončil čas bezstarostných hier.

Dňa 30. júna sme sa oficiálne rozlúčili s našimi predškolákmi obidvoch nižnianskych materských škôl (MŠ Nová doba a Orličie). Predškolákom boli odovzdané osvedčenia o ukončení predprimárneho vzdelávania od riaditeľa Mgr. Ľubomíra Ivana a zástupkyne Bc. Magdalény Tukovej. Rodičia pripravili výborné občerstvenie, za ktoré veľmi pekne ďakujeme.

Mamička Veronika Gandi sa poďakovala v mene všetkých rodičov zamestnancom MŠ za ich starostlivosť a za všetky krásne spoločne strávené chvíle, ktoré deti prežili počas bezstarostného obdobia plného hier, radosti a zábavy v materskej škole. Predškoláci z MŠ Orličie sa na školskom dvore rozlúčili s mladšími kamarátmi aj s učiteľkami, kuchárkami a upratovačkami formou pesničiek a básničiek.

Pre deti z MŠ Nová doba boli pripravené rôzne športové súťaže, hľadanie pokladu, maľovanie na balóny, tancovanie a spievanie karaoke piesní.

Deťom prajeme krásne letné prázdniny a veľa síl a úspechov v ďalšej novej etape ich života.

Kolektív MŠ Nová doba a MŠ Orličie

Lovecký pes v škôlke

Zahraničná exkurzia do Benátok

Prvé júnové dni sme so žiakmi deviateho ročníka vyrazili na štvordňovú zahraničnú exkurziu do Talianska. Po dlhej ceste sme sa ubytovali v meste Lido di Jesolo. Je to príjemné mestečko s modernými plážami, obchodmi, reštauráciami. Hlavným programom našej exkurzie bola návšteva a prehliadka mesta Benátky. V meste vládla neopísateľná atmosféra, ktorú treba zažiť. Na námestí Sv. Marka sme obdivovali Baziliku, Hodinovú vežu známu ako Torre dell Orologio, Dózov palác. Stretli sme aj s pouličnými umelcami a veľkým množstvom holubov. Pani sprievodkyňa nás previedla úzkymi uličkami, ktorými sme sa dostali k najslávnejšiemu mostu Ponte di Rialto. Plavba loďou bola pre žiakov jedinečná. Plní zážitkov sme sa šťastní a zdraví vrátili domov.

Mgr. Dana Plevová

Dejepisná exkurzia v Černovej

Poznať našu národnú históriu je veľmi dôležité, a preto sa dňa 15. júna žiaci ôsmych ročníkov zúčastnili dejepisnej exkurzie v rodnej obci Andreja Hlinku v Černovej. Vybrali sme sa po stopách Černovskej tragédie, ktorá sa odohrala 27. októbra 1907, kedy maďarská vrchnosť rozkázala strieľať do obyvateľov Černovej. Tí chceli, aby im kostol vysvätil ich rodák Andrej Hlinka. Naše kroky viedli k miestu tragédie, kde bolo zastrelených 15 ľudí. Pokračovali

Pokračovanie na str. 29

Dokončenie zo str. 28

sme do rodného domu Andreja Hlinku, kde nám bola táto významná osobnosť slovenských dejín bližšie predstavená. Privítala nás jeho podobizeň vo forme voskovej figuríny a videli sme veľa zaujímavých predmetov z jeho života. Pozreli sme si aj neogotický kostol, pre vysviacku ktorého sa domáci obyvatelia dostali do sporov s maďarskou vrchnosťou. Nakoniec sme sa vybrali k pamätníku obetiam Černovskej tragédie, kde sme symbolicky zapálili sviečky. Po návšteve takýchto miest vedia žiaci lepšie pochopiť časy národnostného útlaku, ale aj silu Slovákov bojovať proti nemu.

Mgr. Dana Plevová

Čistička odpadových vôd

Práčka, umývačka, sprcha, toalety – to všetko sú veci nášho bežného života. Ako končí odpadová voda z nich? Keďže je lepšie raz vidieť ako stokrát počuť, odpoveď sme našli na čističke odpadových vôd v Nižnej. Tu sa žiaci siedmeho ročníka ZŠ s MŠ Nižná oboznámili s najmodernejšou technológiou mechanického a biologického čistenia odpadových vôd. Postupným prechádzaním areálu žiaci spoznali jednotlivé fázy čistenia až po finálnu verziu vody, ktorá sa vypúšťa do Oravy. Prekvapením bolo veľké množstvo odpadu, ktoré sa z vody v čističke zachytí. Odvážlivci vstúpili aj do haly, kde sa zhromažďuje kal s veľmi nepríjemným zápachom a ďalej sa využíva ako hnojivo. Voda je nesmierne dôležitá pre náš život, a preto by sme ju mali chrániť. Každý by mal začať sám od seba, nakoľko nám na ČOV niekoľkokrát zdôraznili, že zatiaľ máme vody dostatok, ale nemusí to tak byť vždy.

PaedDr. Jana Kyselová

Biologická exkurzia na rašelinisku v Kline

Rašeliniská patria medzi najzaujímavejšie biotopy Slovenska. Začali vznikať po skončení poslednej doby ľadovej pred 12 000 rokmi. Sú to veľmi ohrozené spoločenstvá, kde sa vyskytujú vzácne rastliny a živočíchy úzko viazané na veľký prísun vody. „Naše“ klinské rašelinisko patrí pod správu CHKO Hornej Oravy s vysokým stupňom ochrany. Dňa 14. júna sa 43 ôsmakov a deviatakov našej školy zoznámilo s touto jedinečnosťou Oravy. Pod vedením pani Ing. Zuzany Kertysovej videli žiaci špeciálne druhy organizmov, okúsili mäkkú chôdzu po rašelinisku a spoznali ich význam. Priamo na mieste im ukázala možnosť zániku rašeliniska: negatívnou činnosťou človeka – odvodňovaním a nechceným zalesňovaním náletovými drevinami. Na záver sme sa premiestnili na „Rio de Klin“, kde pani Kertysová vysvetlila žiakom dôležitosť rozmanitosti v prírode a žiaci si vyskúšali odchyt živočíchov pomocou špeciálnych pomôcok.

PaedDr. Jana Kyselová

Spojená škola

Hviezdoslavov Kubín

Školské kolo súťaže Hviezdoslavov Kubín sa konalo 30. marca. O svojom talente a schopnostiach sa snažilo porotu presvedčiť desať súťažiacich. Aj tento rok sme mali možnosť vypočuť si zaujímavé prednesy poézie v podaní našich žiakov. Porota si pozorne vypočula výkony žiakov a rozhodla nasledovne: 1. miesto Simona Martvoňová II.G, 2. Adam Brčák II.B, 3. Matúš Planieta I.B.

Medzinárodná konferencia Enersol EU 2023

Súťaž Enersol SK je zameraná na problematiku využívania alternatívnych zdrojov energie. Vďaka výbornému umiestneniu v celoštátnom kole sa naši zástupcovia - študent Šimon Jozef Šimánek a majster odbornej výchovy Bc. Tibor Koňušík zúčastnili medzinárodnej konferencie, ktorá sa konala v Olomouci.

Úsvit – cena za študentský dizajn 2023

V historickej budove prešovského Solivaru sa 21. apríla uskutočnilo slávnostné vyhodnotenie celoslovenskej výtvarnej súťaže Úsvit – cena za študentský dizajn 2023. Alica Gracíková, študentka IV.G získala Mimoriadne ocenenie organizátora súťaže.

Predškolákov zaujali digitálne technológie

Do Spojenej školy zavítalo 19. apríla dvadsať detí spolu so svojimi učiteľkami z MŠ Oravské nábrežie z Tvrdošína. Chceli vidieť, ako fungujú digitálne technológie v praxi a ako s nimi pracujeme a využívame ich na „ŠUPke“. Deti si najprv pod vedením Mgr. art. Miroslava Knapa a Zuzany Anderkovej nakreslili svoj vlastný obrázok, ktorý následne za asistencie našich študentiek pretvorili pomocou grafických tabletov v programe Adobe Illustrator na krásne digitálne kresbičky. M. Knap deťom porozprával ako tvorí ilustrácie do kníh, ukázal im knihu Abeceda spať mi nedá a opísal, čo všetko musí obsahovať knižný obal.

Mediátori

Mediátori sú skupina študentov, ktorí sa rozhodli pomáhať s riešením problémov so šikanou. Zúčastnili sa už svojho prvého školenia a sú pripravení pomôcť tým, ktorí pomoc potrebujú. Ich hlavným cieľom je rozprávať sa s agresormi a nájsť riešenie, ktoré bude prijateľné pre všetkých zúčastnených. Veríme, že práca mediátorov bude v škole úspešná a že pomôžu vytvoriť bezpečné a priateľské prostredie pre všetkých študentov.

Armwrestling

Do školského kola v armwrestlingu (na pravú ruku) sa 9. februára prihlásilo 28 študentov. Súťažili v 4 váhových kategóriách. Zavítali k nám aj dvaja juniorskí reprezentanti Slovenska - Miroslav Pavčo a Viliam Dudášik, ktorí celú súťaž režírovali a dohliadali na férový priebeh celého turnaja. **Výsledky:** Kategória do 65 kg: 1. miesto - Dušan Didek (II.D), 2. Matúš Jagelka (I.B), 3. Uroš Žepinič (II.C). Do 70 kg: 1. Patrik Polťák (II.C), 2. Tomáš Povala (II.C), 3. Michal Janiga (II.C). Do 80 kg: 1. Marko Ďaďo (III.A), 2. Michal Noga (II.B), 3. Rafael Vnenčák (I.B). Nad 80 kg: 1. Benedikt Hajdúch (II.B), 2. Marek Hruboš (IV.C), 3. Filip Harezník (II.J).

Alica Gracíková - cena za študentský dizajn

Futsal

Tento rok sa konal už 14. ročník školského medzitriedneho futsalu. Do finálového kola o majstra školy postúpili 14. februára štyri najlepšie triedy. Turnaj prebiehal cez veľké prestávky a dostať sa do záverečného kola bolo pre každú triedu veľmi náročné, keďže zápasy v skupinách a vo vyraďovacej fáze boli veľmi vyrovnané. Po veľkom boji si nakoniec titul majstra školy vybojovali študenti zo IV.B triedy. Najlepším strelcom turnaja sa zaslúžene stal Michal Motyčák zo IV.A, ktorý rozvlnil sieť súpera 17-krát. Najlepším hráčom turnaja sa stal Dávid Adamec, ktorý zohral dôležitú rolu pri víťazstve svojej triedy.

Pokračovanie na str. 31

Predškoláci v Spojenej škole

Dokončenie zo str. 30

Silná ruka stredoškolákov

Študenti sa 17. februára zúčastnili stredoslovenského kola v armwrestlingu (Silná ruka stredoškolákov) v Revúcej. Súťažilo sa v dvoch dievčenských a 4 chlapčenských kategóriách. Naša škola mala zastúpenie len v chlapčenských kategóriách. Do celoslovenského kola postúpili 7 študenti z našej školy. **Výsledky:** Kategória do 65 kg: 4. miesto Tomáš Povala. Do 70 kg: 2. Rafael Vnenčák, 5. Dušan Didek, 6. Patrik Polťák. Všetci postúpili majstrovstvá Slovenska (MS). Do 80 kg: 4. miesto Marko Ďaďo, 5. miesto Michal Noga – postúpili na MS. Nad 80 kg: 1. miesto Benedikt Hajdúch - postup na MS, 11. miesto Filip Harezník.

Mladý elektrotechnik 2023

Dňa 13. marca sa uskutočnil 10. ročník súťaže Mladý elektrotechnik, ktorá bola určená pre žiakov prvého ročníka strednej odbornej školy technickej a zameraná na tímovú prácu, odborné vedomosti a praktické zručnosti z oblasti elektrotechniky. Súťažilo sa v dvojčlenných družstvách. **Jednotlivé triedy reprezentovali:** I.A: Matej Mácsodi, Šimon Brišák, I.B: Radoslav Skurčák, Adam Triebeľ, I.C: František Chorvát, Šimon Pakos, I.D: Aleš Iskra, Jakub Korytiak, I.J: Filip Ovšák, Samuel Oršuliak. Na prvom mieste sa umiestnila trieda I.D. 1. miesto: I.D (30 bodov) - Aleš Iskra, Jakub Korytiak, 2. miesto: I.J (28 bodov) - Filip Ovšák, Samuel Oršuliak, 3. miesto: I.A (23 bodov) - Matej Mácsodi, Šimon Brišák.

Stříbrný píst SMC

Medzinárodná súťaž Strieborný piest SMC je určená pre študentov 2. až 4. ročníka stredných technických škôl, ktoré majú v osnovách výučbu automatizácie alebo mechatroniky. Organizujú ju spoločne spoločnosti SMC Industrial Automation CZ a SMC

Úspechy študentov na Hviezdoslavovom Kubíne.

Priemyselná automatizácia. Pozostáva z častí: Pneutrainer - praktické zostavovanie pneumatických a elektropneumatických obvodov, AutoSIM - online tvorba a simulácia pneumatických a elektropneumatických obvodov, Identifikácia komponentov a ich stavba podľa dokumentácie, Hľadanie závad na jednoúčelovom stroji so systémom FMS-200.5 a Test všeobecných znalostí. **Súťaže sa zúčastnili:** Daniel Brodňanský, Sebastián Müller a Šimon Ďubašák zo IV.D, študijný odbor Priemyselná automatizácia. Študentov na súťaž pripravoval majster odbornej výchovy Mgr. Martin Skoruša.

Autoopravár Junior 2023 Praha

Súťaž Autoopravár Junior 2023, ktorá sa konala od 11. do 13. apríla je určená pre študentov autoopravárenských odborov: automechanik, autoelektrikár, karosár a lakovník. Vyhlasovateľom súťaže bolo ministerstvo školstva a organizátorom Cech predajcov a autoservisov SR. Marek Pavelica z 3.A získal 3. miesto. Gratulujeme mu za vzornú reprezentáciu a poďakovanie patrí aj majstrovi odbornej výchovy Bc. Jozefovi Čiernemu za jeho prípravu na súťaž.

Volejbalový turnaj stredných škôl Mix

Okresné kolo volejbalového turnaja sa konalo v Gymnáziu Martina Hattalu v Trstenej. Naše družstvo podalo veľmi pekný výkon a z turnaja si odnieslo 3. miesto. Školu reprezentovali: Natália Hrubjaková (kapitánka), Rebeka Kerékoová, Simona Martvoňová, Lenka Krkoškoová, Samuel Paskúr, Peter Mrekaj, Samuel Vojtašák, Alex Kotúľ, Oliver Romaňák, Dávid Belopotočan, Richard Drinka. Víťazom turnaja sa stala SPŠ Tvrdošín a druhé miesto si odniesol tím GMH Trstená.

PaedDr. Martin Tomaga

Súťaž Autoopravár Junior - Marek Pavelica

Šimon Šimánek a majster Bc. Tibor Koňušík v Olomouci

Veriť v dobro

Rozhovor s kaplánom našej farnosti

„Vždy hľadať dobro v človeku, vylučovať negatíva. Vždy sa dá na veci pozerať z dobrej strany, je to na nás, na našom rozhodnutí."

Názov článku po rozhovore s p. kaplánom našej farnosti nie je vôbec len prázdnou frázou. Pri jeho rozprávaní sme mali nastavené dosť veľké zrkadlo, pretože som si uvedomila, že na všetky otázky odpovedá kladne s nájdením dobra aj v miestach, kde by sme my, ľudia z našej farnosti, chceli vidieť závisť, hnev, ohováranie a pod. Jeho príkladom skúsme na seba navzájom nazerať lepšie, pozitívnejšie a veselšie. Neťažiť z toho, kto čo neurobil, ale vylepšiť a vyzdvihnúť to, čo urobil. Tak sa nám ľahšie bude žiť v našej obci, jednému s druhým, s humorom a otvorenosťou. Nech nám k tomu pomôže aj rozhovor s kaplánom našej farnosti Tomášom Lieskovským.

Odkiaľ pochádzate, kde ste študovali?

Pochádzam z neďalekej obce Čimhová, kde som sa zároveň aj narodil (v novembri 1988) ako v poradí piate dieťa. Spolu nás bolo osem súrodencov (4 dievčatá, 4 chlapci). Traja súrodenci už majú vlastné rodiny. Základnú školu som absolvoval v rodnej obci na ZŠ v Čimhovej (1-4) a na ZŠ v Liesku (5-9), po ktorých nasledovala stredná škola v Trstenej GMH (2004 -2008).

Aké bolo vaše detstvo?

Veľmi pekné. Mnohé veci sa mi v tom čase zdali ako samozrejmé. Dnes za všetko ďakujem. V prvom rade to bol čas poslušnosti voči rodičom a starším súrodencom. Rodina bola pre mňa úžasným darom. S chalanmi na dedine sme si zažili čas zvedavého spoznávania sveta, rôzne experimenty, nápady - v rámci tvorivej vynaliezavosti sme si vždy našli priestor na detské šibalstvá. Rád a s vďakou spomínam na detstvo a život na dedine. Obec, kde sa ľudia poznajú a v rámci možností sú si nablízku. „Sociálne siete" vznikali prostredníctvom reálnych stretnutí v prírode alebo pred domami - na ulici, pri práci, ale aj pri zábave. Dobre sme si rozumeli. K životu na dedine patrilo „gazdovanie", teda chov poľnohospodárskych zvierat a s tým spojené práce na poliach. Aj dnes (po takmer 15 rokoch, ako som odišiel z dediny) sa teším každému stretnutiu s rodákmi. Na rodný domov a všetkých priateľov nezabúdam ani pri oltári.

Ako vyzerala vaša cesta viery?

Rodičia nás od malička viedli k Bohu. Každodenná spoločná modlitba celej rodiny – večerný ruženec, poprípade desiatok z neho, prijímanie sviatostí, služba vo farnosti - boli zvolávaním požehnania a základom do života. Spomeniem jednu úsmevnú príhodu, ktorá sa mi zapísala v mysli. Ešte ako 5 – 6-ročný som chodieval s maminou do kostola a sedával som vedľa nej v lavici tak, že som kvôli veľkosti lavice nevidel na oltár, no dobre som počul, čo sa deje. A tak práve tá chlapčenská zvedavosť spôsobila, že som si v kostole dával otázku, ako je možné, že keď kňaz dvíha hostiu a kalich (počas premenenia) - že v tom okamihu zazvonia zvončeky. Pozeral som na kňaza a nevedel som si vysvetliť to tajomné zvonenie zvončekov. Až keď som začal miništrovať, pochopil som, že sú to miništranti, ktorí zvonia. Tak som sa k nim pridal, vytvorili sme dobrú partiu a veľmi radi sme chodievali miništrovať. Keď som náhodou nestihol prísť na sv. omšu načas a musel som zaujať miesto v niektorej z lavíc, bolo mi ľúto, že nemôžem v ten deň pomáhať bližšie pri oltári. Z odstupom času vidím, že kňazské povolanie sa u mňa formovalo postupne aj cez takúto detskú zvedavosť, neskôr službu a pomoc kňazovi pri oltári. V spoločenstve kamarátov a mladých na dedine som však nijako zvlášť nevynikal. Normálny veriaci chalan z dediny.

Kedy ste sa rozhodli stať kňazom?

S myšlienkou zasvätiť svoj život Bohu som pracoval v podstate už pri výbere strednej školy. Najviac som o kňazstve začal uvažovať až v 3. a v 4. ročníku strednej školy. Po celý ten čas som však vnímal, že Boh mi dáva slobodu. V tomto duchu dodnes zastávam názor, že Boh si vie poradiť aj bez fanfár a tak vnímam aj svoje povolanie. Pri mojom povolaní nebol potrebný mimoriadny zásah z neba – žiadny zázrak, ani dramatické životné obrátenie, dokonca ku mne neprišli ani anjeli s požiadavkou, či by som sa náhodou nechcel stať kňazom. Proste som vnímal, že Boh ma pozýva bližšie k sebe. Podal som si prihlášku do Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka. Nasledovalo niekoľko stretnutí s predstavenými seminára a tiež s vtedajším diecéznym biskupom Mons. Františkom Tondrom. Prihlášku do seminára spolu so mnou podalo ešte ďalších dvadsať uchádzačov z celej diecézy, prijali nás dvanásť a skončili sme šiesti. A tú slobodu, ktorú som spomínal, nestratil som ani po prijatí do seminára. Boh ma ňou formoval a obdaril natoľko, aby som Mu dnes ešte viac mohol ďakovať za Jeho svätý dar – sacerdos – kňazské povolanie. V kňazskom seminári má totiž každý bohoslovec (po prijatí) ešte ďalších 5 rokov pred sebou na to, aby premodlil a premyslel, či je kňazstvo skutočne cestou, na ktorú ho volá Boh.

Aké sú vaše záľuby?

Rád sa prejdem prírodou, v lete a na jeseň mám rád zbieranie hríbov. Zo športu je to horská cyklistika, futbal, šach. Hudbu mám veľmi rád a vypočujem si čokoľvek, od ľudoviek (dychovka a folklór) až po symfonické orchestre svetových skladateľov: J.D. Zelenka, G.F. Händel, G.P. Telemann.

Kde ste doteraz pôsobili a ako sa vám javí Nižná?

Po vysviacke v r. 2014 sa mojou prvou farnosťou stala Spišská Nová Ves, kde som pôsobil ako kaplán štyri roky. V roku 2018 nasledovala farnosť Ružomberok, kde som bol takisto štyri roky. Nižnú a Zemiansku Dedinu som doteraz nemal dôvod bližšie spoznávať. Zmenilo sa to až v júni 2022, kedy mi o. biskup Mons. Ján Kuboš pridelil Dispozíciu – dekrét za kaplána pre Farnosť Nižná, s účinnosťou od 4. júla 2022. Našiel som tu mnoho statočných a obetavých ľudí. Mám radosť z toho, že môžem spoznávať a žehnať jednotlivé rodiny, od najmenších až po najstarších. Dnes už Nižná a Zemianska Dedina (aspoň sčasti) nie sú pre mňa také neznáme.

Čo na vás v rámci komunity v Nižnej najviac zapôsobilo/alebo vás prekvapilo?

V predošlých farnostiach sa ma veriaci pýtali, ešte aj po roku, či som si zvykol. V Nižnej som takúto otázku dostal už po dvoch dňoch. Po príchode na nové pastoračné miesto máte predsa dôvod myslieť si, že ste pre domácich nový a hlavne cudzí človek. Ale to sa veľmi rýchlo zmenilo. Zapôsobila na mňa prívetivosť, dobroprajnosť a rýchle prijatie domácich, hlavne veriacich.

Súčasťou vášho pôsobenia u nás je aj pastorácia mládeže. Ako vnímate mladých v našej obci?

Teší ma, keď vidím mladých, ktorí milujú život a sú naplnení iskrou, nápadmi,

Pokračovanie na str. 33

Veľkonočná Vigília Nižná / Svätá sobota 2023

S birmovancami v Zemianskej Dedine

Dokončenie zo str. 32

spontánnosťou. O tom je mladosť. Popri veľkej rozmanitosti ich záujmov a priorít viem, že aj im je Boh nablízku a nejakým vynaliezavým spôsobom sa im dáva poznať. Mladí sú šikovní a talentovaní. Samozrejme, mnohí z nich hľadajú čo najlepší postoj k životu, chcú vidieť svetlo a nádej pri pohľade na budúcnosť, chcú zažiť lásku, chcú byť šťastní a nestratiť vnútornú slobodu... no viacerí uverili, že všetko zvládnu bez Boha. Ak hľadáme návod na vydarený život, potrebujeme si jasne povedať, akú rolu v tom zohráva Boh a či s ním vôbec počítame. Zažiť osobné stretnutie s Bohom, ktorý požehnáva, ktorý uzdravuje, dáva silu odpustiť, premieňa život a prináša nádej. Také niečo je možné. Pozývam preto mladých a povzbudzujem ich k tomu, aby dali šancu Bohu. Bohu, ktorý každého z nás dokonale pozná i miluje a pre každého chce, aby sme boli šťastní. My ľudia vieme byť vynaliezaví, pokiaľ ide o výhovorky, prečo sa nám niečo nedá alebo sa nám nechce... Hovorí sa však, že natoľko sa posunieš, nakoľko sa premôžeš. Ak sa teda premôžeme a trošku zamyslíme - verím, že nájdeme mnoho dôvodov, prečo by sme sa mali rozhodnúť pre Ježiša. Sv. František z Assisi povedal: „Každý človek je len taký, aký je pred Bohom. Nič viac.“ S tým plne súhlasím a už len doplním: „To, že som hriešny / hriešna, to Boh o mne vie a nie je to pre Neho nič prekvapivé. Ale to, že som milovaný / milovaná Bohom – uvedomujem si to / viem o tom? Pozývam všetkých, aby vo svojom živote dali šancu Bohu.“

Zúčastnili ste sa s mladými koncertového projektu Godzone. Je toto cesta pre mladých?

Dnešný svet ponúka veľa ciest. Godzone je spôsob, akým sa dá zažiť také spoločenstvo, ktoré vyznáva, že tá najlepšia Cesta i Cieľ života nesie meno Ježiš Kristus. Godzone projekt považujem za modernú formu evanjelizácie. Tento spôsob však nemusí vyhovovať každému. Skúsenosť mladých s mladými z celého Slovenska, ktorí rovnako hľadajú a chcú od života niečo viac, je dobrá. Iste, jeden impulz prichádza zvonka (hudba, spev, svedectvá), druhý – veľmi dôležitý impulz sa očakáva zvnútra, je celkom v réžii jednotlivca a závisí od otvorenosti srdca. Takže aj takéto hromadné podujatia môžu dopomôcť k osobnému stretnutiu s Bohom. Mladí by sa však mali aj naďalej stretávať, zdieľať, povzbudzovať, zažiť vzájomné prijatie, spolu kráčať. Je darom a požehnaním byť súčasťou spoločenstva ľudí, s ktorými si rozumiete. Svet okolo nás nám predsa ponúka aj iné „cesty“, ktoré však môžu byť skôr slepými uličkami. Potrebujeme preto skúmať, rozlišovať, aké ovocie života prináša cesta, ktorou kráčame. V našej farnosti sú viaceré možnosti a priestor na realizáciu. Stretol som tu mladých, ktorí nechcú byť len konzumentmi, ale aj spolutvorcami. Sú ochotní a plní nadšenia, chcú sa posúvať, tvoriť normálne a zdravé spoločenstvá - také, kde má miesto Boh, kde sa môžu stretnúť, normálne sa zabaviť, spolu komunikovať, vymieňať si názory a rásť, spolu sa modliť. K tomu chcem povzbudiť a pozvať všetkých mladých – bez ohľadu na to, či niekedy boli na Godzone, alebo či sa pripravovali na birmovku, či chodia v škole na náboženskú výchovu, alebo na etiku atď. prichádzajte na také miesta, ktoré dvíhajú ducha a sú dobrou investíciou do vášho života. Hľadajte takých kamarátov a staňte sa súčasťou takých projektov a partií (spoločenstiev), ktoré vás nepokazia, ale dajú vám do života dobro.

Cítite u mladých a detí podporu rodičov?

Jednoduché to dnes nemajú ani rodičia, ani deti. Pokúsim sa však pár slovami vyjadriť a povzbudiť jedných aj druhých. Ak ide o podporu, mala by byť pre všetkých. Predpokladám, že rodičia milujú svoje deti a žehnajú im aj vtedy, keď sa deťom nepáči rodičovské usmernenie. Podobne predpokladám, že aj deti milujú svojich rodičov, hoci si život predstavujú po svojom. Podpora nie je otázkou financií a materiálneho zabezpečenia. Mnohí majú všetko možné, a predsa nie sú šťastní. Ak sa dokážeme uskromniť, spoznáme, že matéria nenahradí lásku. Dôležitá podpora preto spočíva v praktickom vyjadrení slov: „Záleží mi na Tebe, mám Ťa rád, som pri Tebe, ďakujem Bohu za Teba.“ Takúto podporu nenahradí nejaké technické rozdelenie domácich úloh a „organizačný plán“, ktorý, ak plníme na 110 percent, tak bude všetko OK. Nie, skutočnú podporu vidím skôr v nájdení si času na spoločné stretnutie, na úprimný rozhovor, na vzájomné vypočutie a pravdivý záujem - čím žijeme a čím je naplnené naše srdce, podpora je v tiež povzbudzovaní, v odpúšťaní si navzájom, v ďakovaní, v dôvere, v podelení sa o radosti i starosti... Deti, mládež i rodičia sú hlavnými aktérmi vzájomnej podpory a potrebná je aj ústretovosť a skromnosť. O takýto spôsob podpory sa usilujú mnohé rodiny v našej farnosti, ďakujem im za to a aj naďalej povzbudzujem a žehnám, aby vytrvali. Vzájomná podpora je veľmi potrebná.

Súčasťou vášho pôsobenia je humor. Podelíte sa?

Trojitý úsmev na záver:

Lekár kardiológ sa pýta dedka počas vyšetrenia: - Tak ako sa má vaše srdiečko? A dedko odpovedá: - Ďakujem, celkom dobre. Práve teraz doma varí obed.

Včera som bol u očného. Dve hodiny mi menil rôzne sklíčka, až ma nakoniec poslal domov doučiť sa abecedu.

Zhovárajú sa dva vrabce: „Čo myslíš, tamto v poli je to človek alebo strašiak? - Strašiak! – A prečo si si taký istý? – Lebo nečumí do mobilu.“

Vo vzájomnej podpore teda skúsme vytrvať, či už sme veriaci, neveriaci alebo sa akurát hľadáme. Spoločne sa snažme navzájom si pomáhať. Po rozhovore s pánom kaplánom vám ostane úsmev na tvári, akosi ľahšie na duši. To je v dnešných „šedých“ časoch, kedy sa vo svete dejú rôzne tragédie a ľudia nachádzajú veľa dôvodov na spory, obdivuhodné. Doba vždy so sebou prináša nástrahy a problémy, ktoré treba riešiť. Dôležité je nevyhovárať sa a hľadať spôsoby, ako sa na veci pozrieť z tej lepšej strany. Ďakujeme pánovi kaplánovi za podnetné odpovede, za jeho čas, inšpirujúci životný nadhľad a tešíme sa na spoločné chvíle. Ďakujeme za pozitívny odkaz prežívania viery.

Slovami pána kaplána: vždy sa dá na vec pozrieť aj z tej dobrej stránky. A vždy je to nakoniec lepšie. To je jednoduchý princíp viery aj jednoduché prežívanie viery.

Čo by ste odkázali obyvateľom Nižnej?

Prajem všetkým obyvateľom Nižnej a Zemianskej Dediny pokojný a požehnaný čas letných prázdnin.

(ejr)

Svadba na Orave

V Rotunde Domu kultúry sa 1. apríla uskutočnila svadobná výstava. Toto podujatie vzbudilo veľký záujem nielen u snúbencov, ale taktiež u ostatných ľudí, ktorí plánujú organizovať iné rodinné podujatia. Už exteriér pred Rotundou ponúkal pri pohľade na vyzdobené autá možnosť výberu. Vo vestibule a v sále boli pod zorným uhlom všetky detaily, od výberu svadobných šiat, fotografov, kameramanov, hudobnej produkcie, svetelných a ostatných efektov, kozmetických a vlasových dizajnov, až po krásne kvetinové aranžmány, chutné koláče, nápoje, catering a ostatné doplnky, ktoré by nemali chýbať na svadbe. Zaujímavým spestrením bola svadobná odobierka, novomanželský tanec v oblakoch, prehliadka svadobných a spoločenských šiat. Celé popoludnie predstavovalo dokonalú ukážku starostlivého plánovania a láskyplného vkladu snúbencov do ich výnimočného okamihu.

Ako táto akcia vznikla a ako prebiehala jej príprava, sme sa opýtali spoluorganizátorky Daniely Rakytovej Žákovej.

Už v minulosti som mala myšlienku prezentovať svoju prácu spoločenských účesov. Preto som sa rozhodla usporiadať svadobnú prehliadku spojenú s mojou tvorbou. Po niekoľkých úspešných ročníkoch som mala česť stretnúť vynikajúcich fotografov Júliu Lajčinovú a Dušana Beláňa. Práve tento človek dostal myšlienku zorganizovať veľkú svadobnú výstavu na Orave. Spoločne sa nám podarilo prvýkrát vytvoriť tento úspešný projekt už v roku 2019.

Nebolo to jednoduché, keďže aj pre nás to bola premiéra a nevedeli sme, čo všetko to bude obnášať. Najťažšia časť prípravy bola na Dušanovi a Júlii, nakoľko skoordinovať všetkých účastníkov výstavy nebolo jednoduché, množstvo telefonátov a stretnutí, ale hlavne času osloviť všetkých ľudí, ktorí by tam nemali chýbať. Mojou úlohou počas obidvoch ročníkov bolo zorganizovať svadobnú prehliadku pod záštitou svadobných salónov Jadei a Magic, kde som sa ja prezentovala so svojou tvorbou účesov na krásnych modelkách.

Ako by ste opísali atmosféru a odozvu hostí a aké sú vaše ďalšie ciele?

Verím, že vďaka dlhoročným skúsenostiam, nadšeniu a zmyslu pre detail sme pripravili nezabudnuteľný zážitok. Pripravili sme kompletné zosúladenie svadobného dňa. Sledujem najnovšie trendy, preto aj samotná prehliadka priniesla neopakovateľnú atmosféru. Žiadna výzva nie je priveľká, preto cieľom bude, aby aj v budúcnosti naši hostia odchádzali s tým, že krajšiu svadobnú výstavu nezažili. Spomienky sú pominuteľné, ale atmosféru si ľudia, dúfam, uchovajú v sebe ešte dlho.

Foto: Juliet Lajčinová
(dg)

V Budapešti zneli ľudové i moderné piesne

Slovenská samospráva 13. obvodu v Budapešti organizovala cez víkend od 21. do 23. apríla tematické dni, na ktoré pozvala Slovákov nielen z celého maďarského hlavného mesta, ale aj z jeho okolia. Prítomní boli aj hostia zo Slovenska, s ktorými udržuje dlhoročné kontakty. Delegáciu z Nižnej, ktorú tvorili zástupcovia obce a FS Oravan Senior, viedol starosta Ing. Jaroslav Rosina.

Program prvého dňa v piatok začal prehliadkou Budapešti za prítomnosti podpredsedníčky Slovenskej samosprávy Zuzany Mátraiovej a sprievodkyne Ruženy Néveryovej, ktoré zároveň pomáhali s prekonávaním jazykovej bariéry.

Na druhý deň, v sobotu dopoludnia, sa konala v kostole sv. Ladislava slávnostná svätá omša. Slúžil ju bývalý hosťujúci farár, v súčasnosti farár na Slovensku, Stanislav Brtoš. Omša sa konala na počesť kanonika Vojtecha Uhlára, ktorý bol staviteľom kostola. Tá sa tradične slúži v máji, ale organizátori ju presunuli s príchodom Oravcov. Po omši nasledovalo vystúpenie budapeštianskeho speváckeho zboru Ozvena s vysokým, nielen umeleckým dojmom, ale aj kvalitou.

Večerné podujatie sa začalo v podvečerných hodinách príhovorom vážených hostí v osvetovom stredisku Attilu Józsefa a následne vystúpením FS Oravan Senior. Naši folkloristi nesklamali, predstavili temperamentné párové tance a hudbu z Terchovej, Suchej Hory, Gemera, Horehronia a Zemplína. Celé vystúpenie sa však nieslo v duchu pltníckej tematiky, ktorá má medzi oboma našimi krajinami bohaté historické korene. Záver večera patril slávnostnému plesu a hudobne ho sprevádzala nižnianska skupina Golf.

V nedeľu sa naši delegáti po plavbe loďou a zastavením sa pri pamätnej tabuli pltníkov s maďarskými hostiteľmi rozlúčili a vybrali na spiatočnú cestu domov. Nezabudli sa však ešte nakrátko zastaviť pri hrobe Gustáva Socháňa, člena FS Oravan, aby si mohli v tichu uctiť jeho pamiatku.

Záznam z víkendového pobytu v Budapešti odvysielala maďarská televízia v programe Domovina 8. mája 2023.

(red)

Ostrvka nás reprezentovala

ĽH Ostrvka zo ZUŠ V. Habovštiaka sa v dňoch 31. marca – 3. apríla zúčastnila na Medzinárodnom folklórnom festivale v Prahe, kde ako jediná zastupovala Slovensko a získala prestížne ocenenie - Zvláštnu cenu za hudobný prejav slovenského folklóru.

Cineama 2023 v Nižnej

Od roku 1993 sa pod záštitou Národného osvetového centra konajú na Slovensku postupové súťaže amatérskej filmovej tvorby s názvom Cineama. Vybrané filmy z regionálnych kôl postupujú do krajských kôl a odtiaľ na celoslovenské kolo.

V sobotu 11. marca 2023 sa v kultúrnom dome v Nižnej uskutočnil 31. ročník regionálnej postupovej prehliadky amatérskych filmov Cineama 2023. Prihlásených bolo celkom 11 filmov z regiónu Oravy. Z nich bolo 7 od autorov z filmového klubu Orfiklub. Tento ročník prehliadky bol výnimočný. Prvýkrát v 60 ročnej histórii Orfiklubu súťažili na prehliadke svojimi prvotinami aj deti z filmového krúžku, ktorý funguje od leta minulého roku pri Orfiklube, komunitnom centre Zoe a materskom centre Dupajda. Filmy hodnotila trojčlenná porota profesionálnych filmových tvorcov na čele s predsedom Marekom Kubošom. Porota vysoko ocenila tvorbu mladých filmárov Patrika Bolibrucha, Táničky Krúpovej, Soničky Krúpovej, Kristínky Kurátorovej, Lucky Kaniščákovej a Dášky Kaniščákovej. Z dospelých autorov za Orfiklub súťažil Milan Urbanovič a Ing. Andrej Bödi. Najviac filmov prihlásil do súťaže Peter Balušík z Námestova, ktorý súťažil so štyrmi filmami. O úrovni filmov hovorí aj skutočnosť, že všetky postúpili na krajské kolo Cineamy, ktoré bolo 24. júna 2023 v Liptovskom Mikuláši. Na prehliadke bol jeden nesúťažný blok venovaný aj 40 až 60 rokov starým archívnym filmom. Z týchto filmov zvlášť zaujal film Bývaš, bývam, bývame od Milana Šaradina. Skôr narodení diváci mali možnosť zaspomínať si a zasmiať sa na obrázkoch sídliska Medvedzie bez chodníkov a asfaltových ciest. Najviac si celú prehliadku užívali naši mladí tvorcovia, ktorí sa pri projekcii ich prvotín v skutočnom kine - na veľkom plátne - cítili ako ozajstní profesionáli. Možno sa z nich raz scenáristi, kameramani alebo režiséri naozaj aj stanú. Ktovie?

Porota s autormi z Orfiklubu, *foto:* ***Ing. Miroslav Slosiar***

Podujatie sa uskutočnilo za podpory OKS v Dolnom Kubíne, OCÚ Nižná, NOC Bratislava, ŽSK, firmy EDM, SŠ Nižná, ORFIKLUBU a ďalších podporovateľov.

Milan Urbanovič, Ing. Andrej Bödi

Pletenie pre radosť a úžitok

Pletenie prútených košíkov patrí medzi tradičné remeslá, ktoré úž stáročia pretrvávajú v mnohých kultúrach. Tento starodávny spôsob sa v minulosti používal najmä na výrobu praktických a dekoratívnych predmetov, ktoré boli potrebné na každodenné použitie. Dnes však predstavuje nielen obdivuhodné remeslo, ale aj obľúbenú zábavu pre tých, ktorí si radi vyrábajú vlastné originálne koše.

A takto sa každý pondelok poobede v bistre Domu kultúry stretáva skupinka šikovných žien, ktorá sa pod vedením Emy venuje pleteniu prekrásnych prútených výrobkov.

V tomto článku nám ide o to, aby ste sa, milí čitatelia, niečo dozvedeli o kreatívnom svete pletenia prútených predmetov a možno sa necháte inšpirovať k tomu, aby ste si vyskúšali túto krásnu zručnosť aj vy. To nám priblíži Ema Schelingová, ktorá tento zaujímavý krúžok vedie.

Kedy ste sa začali zaujímať o pletenie košíkov a aké sú najväčšie výzvy, s ktorými sa stretávate pri tejto „rukodielke“?

Pliesť košíky som začala, keď som bola ešte v Bratislave a chcela som aj naše nižnianske ženy zasvätiť do tajov pletenia.

Aké druhy materiálov preferujete?

Pedig - prírodný materiál.

Ako dlho trvá vypletenie jedného košíka a ktoré sú najzaujímavejšie fázy tohto procesu?

Vypletenie košíka je pre každého individuálne, záleží od veľkosti košíka, vzorky, vypletania. To sa presne nedá definovať. Nás však teší, ako košík pekne rastie pod rukami.

Máte nejaké obľúbené vzory alebo techniky?

Všetky vzory sú niečím zaujímavé, takže ich dosť striedame, aby to nebolo jednotvárne.

Ako zdieľate svoju vášeň s ostatnými a máte ešte nejaké plány v tejto oblasti do budúcna?

Hlavne, že je nám veselo, spolu sa porozprávame, zasmejeme, sme dobrá partia. Takže moje plány do budúcna – oddych, relax a ešte niečo upletieme.

Pokračovanie na str. 37

Aj škôlkari plietli košíky

Dokončenie zo str. 36

Do rozhovoru sme zapojili aj ďalšie účastníčky kurzu.

Božka, koľko košíkov ste už uplietli?

Asi sto kusov. Pletenie košíkov sa mi veľmi páčilo a chcela som sa to naučiť. Podarilo sa a je to úžasný pocit, keď vidím, aký krásny a praktický predmet sa mi podarilo vytvoriť. Odporúčam aj ostatným, nie je to až také ťažké. Uvidíte, po prvom upletenom košíku vás to chytí.

Darinka uplietla tridsať košíkov a opisuje, aký je to úžasný pocit, keď sa podarovaný košík darovanej osobe veľmi páči.

Darinka, čo by ste poradili tým, ktorí sa ešte neodvážili začať?

Aby začali, lebo - keď začnú, už neprestanú.

Odpovede ostatných šikovných ženičiek boli podobné, takmer rovnaké, preto ich v skratke odpovieme za všetky.

Čo vás motivovalo k tejto záľube?

Už dávno som chcela pliesť a keď sa naskytla táto príležitosť, bola som rada. Naša vedúca je pre nás však najväčšou motiváciou.

Aký máte pocit, keď dokončíte košík a vidíte, aký krásny a praktický predmet ste vytvorili?

Som veľmi šťastná, že som dokázala niečo pekné vytvoriť.

Čo by ste poradili tým, ktorí sa ešte neodvážili začať?

Nech to skúsia, určite ich to zaujme. Rozmanitosť vzorov ulahodí každému. Príďte medzi nás, nebojte sa, radi vás privítame.

Máte nejaké tipy pre začiatočníkov, aby prišli a vydržali?

Som si istá, že keď niekto začne, určite vydrží. Veď každý zlomený prútik sa dá opraviť a každý dokončený košíček, podnos alebo ozdôbka je originál, ktorý poteší rodinu a priateľov.

(dg)

Divadelné predstavenia sa tešia veľkému záujmu verejnosti. Klasika z pera Jozefa Hollého Kubo mala v Nižnej premiéru 16. apríla.

2. júla Námestovský ochotnícky súbor spestril Nižnancom nedeľný podvečer skvelým predstavením - Letušky. Aj naďalej sa budeme snažiť o oživenie kultúrno-spoločenského diania v obci.

Večer návratov

Slávnostný večer Genius loci Nižnej, ktorý sa konal v Spojenej škole, spojil tri výročia – spomienky na podnik Tesla Orava Nižná, založenie Spojenej školy a založenie Divadielka poézie. Príspevky, ktoré tu odzneli 2. decembra 2022, sú významné pre poznanie histórie obce.

Tesla Orava Nižná

Uvažoval som, ako zamerať obsah môjho príhovoru, keď téma o histórii a živote našej obce je dosť frekventovaná. No a keď ide o Nižnú, to hneď znamená aj Tesla Orava. Je chvályhodné, že sa tak úspešný podnik často spomína, a hlavne s uznaním hodnotí jeho 43-ročné pôsobenie za jeho veľké prínosy v rozvoji našej obce, hornej Oravy a všade tam, kde zavítala so svojím výrobným programom.

Aj na dnešnej slávnosti Návraty, je prvoradá otázka komu a čomu poďakovať za to, že bol v malebnej dedinke rozloženej v zdravej prírode Oravy založený v roku 1957 národný podnik na veľkosériovú výrobu tak technicky zložitého a užívateľsky náročného produktu, ako je televízny prijímač.

Poďakovanie, že sa tak stalo, začína už rokom 1947. Vtedy bol v Nižnej položený základný kameň na výstavbu továrne Ľanárske závody Orava. Už koncom 1949 bola začatá výroba textílií z ľanovej priadze v novej klimatizovanej hale s rozlohou 200 x100 m. Počítalo sa s výstavbou ďalších výrobných hál s cieľom, aby sa Nižná stala centrom ľanárskej výroby v Československu. Časom sa ukázalo, že výrobky z ľanu nedokážu konkurovať novým textíliám, upadal ich odbyt a postavená moderná hala bola využívaná len na 25 percent s počtom pracovníkov 750. Neostávalo nič iné, len čakanie na zmenu výrobného programu. Tá šanca zmeny prichádzala v 50. rokoch minulého storočia, keď sa začalo televízne vysielanie v Prahe v roku 1953 a následne v Bratislave v roku 1956. S ohľadom na revolučný vstup televízie do života našich rodín a celého mediálneho priestoru sa rýchlo rozširovalo územie pokryté TV signálom, čo na našom trhu vyvolalo zvýšený dopyt po televízoroch. Tento dopyt nebol dostatočne krytý výrobou v Tesle Strašnice a v Tesle Pardubice. Ich ročné objemy predstavovali okolo 100 tisíc televízorov ročne a potreba na trhu požadovala 300 tisíc. Tieto podniky boli tradične orientované na výrobu investičnej a vojenskej elektroniky a televízory brali ako okrajový výrobný program. Bolo potrebné urýchlene vybudovať nové výrobné kapacity. Preto Federálne ministerstvo priemyslu poverilo dvoch expertov a znalcov elektrotechnickej výroby. Boli to páni Vladimír Stoje a Zdeňek Havel, ktorí na Slovensku uskutočnili prieskum podmienok na založenie podniku s výhľadovou kapacitou výroby 300 tisíc televízorov ročne. Podmienkou bolo, aby v danej lokalite bola k dispozícii hotová a vhodná výrobná hala a tiež zdroje voľných pracovných síl. Tieto podmienky prakticky spĺňala len Nižná, kde bola výrobná hala, a tiež aj dostatok pracovníkov.

A tak v januári 1957 bol vydaný ministerský dekrét na zriadenie národného podniku Tesla Orava pre hromadnú výrobu televíznych prijímačov so sídlom v Nižnej. Riaditeľom podniku bol menovaný Vladimír Stoje a hlavným inžinierom Zdeňek Havel. Títo hneď otvorili širokú ofenzívu na nábor a odbornú prípravu pracovníkov pre všetky činnosti podniku od vývoja cez technickú prípravu výroby až po riadiace a obslužné útvary. Rovnako bolo potrebné inštalovať do prázdnej haly náročné technológie, ktorých časť bola vyrobená v Nižnej - hlavne montážne pásy. Absolventov vysokých a stredných škôl, ktorí húfne prichádzali do zamestnania s ohľadom na atraktívnosť výrobného programu prijímal osobne riaditeľ a hlavný inžinier.

Už v roku 1956 bola vyslaná skupina 20 pracovníčok z Ľanárskych závodov do Tesly Bratislava na zaučenie v procese výroby rádioprijímačov, ktoré sa v Nižnej začali vyrábať už v marci 1957 pre export do Rumunska a Bulharska. Takto prišla elektronická výroba na Oravu.

Hlavnou úlohou tejto výroby bolo osvojiť si organizáciu a technológiu celého toku výroby elektronického výrobku a zacvičovať celý rad pracovníkov na náročnejšiu výrobu televízorov. Táto sa začala v auguste 1958 prijímačom Mánes. Prvé prijímače putovali na slávnostný aktív občanov Nižnej pri príležitosti 14. výročia SNP. Tam zažiarili prvé televízory s programom Ostravskej televízie,

Pokračovanie na str. 39

Dokončenie zo str. 38

ktorá vyslala aj pozdravný šot oravským teslákom k začiatku výroby. Účastníci aktívu takto videli prvýkrát živé vysielanie TV, a to na vlastných výrobkoch, čo vyvolalo pocit hrdosti, že sa veľká vec vydarila a odhodlaním prispieť svojím umom a silami nastúpenému rozvoju podniku.

Rozvoj bol skutočne veľmi dynamický. Za 10 rokov vzrástla výroba na 300 tisíc televízorov ročne a počet pracovníkov na 7 tisíc. Zamestnanosť v Nižnej predstavovala v priemere - 3 pracovníci na rodinu.

Prelomové roky v inováciách a v raste produkcie boli v rokoch 1972-73, kedy sa začalo s výrobou farebných televízorov z vlastného vývoja a výroba prvého československého riadiaceho počítača RPP 16, ktorý bol vyvíjaný v spolupráci so Slovenskou akadémiou vied - Ústavom technickej kybernetiky.

Tieto výsledky dokazovali, že pracovníci podniku tvorivou prácou vo všetkých profesiách zvládli náročné premeny doby a dali mu podobu, ktorá predstavovala v 80. rokoch nasledovné: počet zamestnancov presahoval 8 000 ľudí a ročná produkcia farebných prijímačov bola 500 tisíc. Vybudovalo sa 5 nových závodov a mnohých prevádzok od Michaloviec cez Oravu, Kysuce až po Lučenec. Zriadil sa Výskumný ústav výpočtovej techniky v Žiline a tiež realizačný závod v Námestove. Založili sa montovne televízorov Tesla v Egypte, Grécku a v Juhoslávii a realizoval sa vývoj a výroba ďalších elektronických zariadení, ako boli displeje, prevádzače TV signálu, prijímače satelitnej TV a pre armádu fónické a zobrazovacie systémy. Rozsiahla bola medzinárodná spolupráca so zahraničnými firmami v rámci RVHP a s vyspelými svetovými firmami ako Philips, SIEMENS, Grundig a Toshiba.

Existencia Tesly Orava priniesla v Nižnej a všade, kde pôsobila, citeľné zlepšenie sociálnych podmienok obyvateľstva, ako je bytový fond, kultúrne, zdravotnícke a športové strediská. Veľký vplyv mala na úroveň bývania a na zvyšovanie vzdelanosti obyvateľstva.

Pri tejto príležitosti je žiaduce znovu zdôrazniť zásluhovosť prvého podnikového riaditeľa Vladimíra Stojeho, ktorý bol hlavným iniciátorom pre založenie podniku na veľkosériovú výrobu televízorov v Nižnej. Preto si ho vždy pripomíname s úctou a vďakou. Ako výrazná osobnosť a úspešný riaditeľ disponoval vysokou úrovňou osobnej charizmy, veľkými znalosťami z odborných disciplín spoločenského života. Pri riadení podniku 12 rokov zásadne používal demokratické spôsoby. Mal tvorivý prístup k inováciám výrobkov a k modernizácii technologických zariadení. Pri dnešnej slávnosti sa patrí vysloviť úctu a vďaku mohutnému kolektívu tesláckych pracovníkov, ktorí sa svojou statočnou prácou zaslúžili o jej úspešný rozvoj, ktorý premenil niekdajšiu hladovú dolinu na dolinu elektroniky.

Ing. Ladislav Ďuroška,
námestník riaditeľa podniku
Tesla Orava Nižná v rokoch 1969 – 1990

Krátka história Spojenej školy Nižná

1. septembra 2022 uplynulo 65 rokov od vzniku Spojenej školy v Nižnej. V roku vzniku tejto školy, teda v roku 1957, Ameriku ovládol kráľ rokenrolu, Rusi do vesmíru poslali Sputnik s Lajkou a spisovateľ Jack Kerouac sa vydal na svoju legendárnu cestu. Na novú cestu sa vydala aj obec Nižná. Vtedajšia vláda Československej republiky prijala rozhodnutie o tom, že sa v malej oravskej obci budú vyrábať televízory, na základe čoho vznikol národný podnik Tesla Orava. Nová fabrika zmenila nielen charakter obce, ale zásadným spôsobom ovplyvnila aj celý oravský región. Oravcom dala prácu, istoty a zároveň aj hrdosť. Hrdosť na to, že sú sami tvorcami hodnôt a že dokážu vyrábať televízory porovnateľné so svetovými značkami. Továreň však potrebovala kvalifikovaných pracovníkov. Preto v rámci nej vznikla Závodná učňovská škola, ktorej brány sa otvorili 1. 9. 1957 pre 31 učňov odboru rádiomechanik. Hlavnú úlohu pri vzniku školy zohrali riaditeľ Tesly Orava Ing. Vladimír Stoje a prvý zástupca riaditeľa školy Jozef Britan. V. Stoje ako riaditeľ národného podniku všestranne podporoval rozvoj školy a J. Britan, napriek tomu, že prišiel do Nižnej zriadiť tkáčske učilište, zabezpečil po personálnej i materiálnej stránke chod elektrotechnickej školy. Začiatky bývajú krásne, ale nie vždy idylické. Jedna z prvých členiek pedagogického zboru Eva Kollárová, dnes univerzitná profesorka, spomína, že začala učiť v pivničných priestoroch, v ktorých neboli okná. Aby žiaci vedeli, že škola má prinášať svetlo a že múdrosť býva spojená s krásou, manžel jej do triedy namaľoval okná s muškátmi presvetlené žiarivým slnkom. Pani profesorka v článku uverejnenom v roku 1963 v novinách Oravský Teslák takto charakterizovala svojich žiakov: *„Naši chlapci a dievčatká sú milí, ochotní a slušní. Kvôli pravde však musím poznamenať, že niekedy pre rôzne naskrze dôležité vážne príčiny si zabudnú preštudovať látku.“* Na tom sa nič nezmenilo ani dnes. Paralelne s úsekom teoretického vyučovania sa rozvíjal aj odborný výcvik. Metod Pažítka – jeden z prvých majstrov – v spomienke na svoje začiatky uviedol, že keď ho riaditeľ Britan oslovil, aby robil majstra odborného výcviku, začal sa mu plniť tajný životný sen. Radosť z vysnívanej práce a elán mu nevzalo ani skromne vybavenie dielní, ktoré podľa neho pozostávalo zo sústruhu, starého sústruhu na drevo, stolovej vŕtačky, frézky, zváracieho transformátora a desiatich pracovných stolov. Z náradia tu boli pilníky, nejaké nože na sústruh, frézy na nože a veľká kopa vrtákov. S rozvojom výroby v Tesle stúpal počet záujemcov o štúdium v odbornom učilišti. Do Nižnej prichádzali žiaci z celého Slovenska. Roku 1972 bol pre nich postavený internát, v ktorom bývavalo ročne aj viac ako 300 študentov. Pedagógovia z úseku mimo vyučovania museli zabezpečiť dozor nad študijnými výsledkami svojich zverencov; pripraviť pre nich zaujímavé aktivity a to hlavné – vytvoriť pre nich druhý domov. Napriek tomu, že to bolo náročné, svoju prácu milovali, o čom svedčí vyznanie jedného z nich – Jána Capuliaka: Vychovávateľ bol ako misionár, mal všetko vedieť, pochopiť, byť hlavne vzorom. *„Keďže sme nemali tú možnosť, hodnotiť žiakov známkou, museli sme nájsť spôsob ako ich viesť. A to bol ten prístup: byť empatický, vedieť ich vypočuť a akceptovať. Boli v tom najdôležitejšom období svojho života. Vyrastali nám pred očami, prišli ako malé deti a odchádzali dospelí. Museli sme zastať mamu alebo otca, ale bolo to krásne. Znova by som si vybral toto povolanie...“* V súčasnosti sa ako moderný trend v školstve presadzuje princíp duálneho vzdelávania. Z tohto pohľadu učilište predbehlo svoju dobu. Škola a Tesla boli spojené nádoby, pretože úsek odborného výcviku spadal priamo pod podnik. Učni, tzv. najmladší tesláci, praxovali priamo vo firme a na škole sa učili odbory, ktoré si vyžadoval výrobný proces podniku. Aj preto absolventi učilišťa nemali problém zamestnať sa priamo v Tesle alebo aj v iných firmách. O tom, že spolupráca s materským podnikom výborne fungovala a škola ako stredné odborné učilište elektrotechnické poskytovala kvalitné vzdelanie svedčí aj to, že v 70-tych a 80-tych rokoch bola viackrát vyhodnotená ako najlepšie odborné učilište výrobno-hospodárskej jednotky Tesla, a to v rámci celej ČSSR. V týchto dvoch dekádach školu ako riaditelia viedli Peter Oleš a Ing. Anton Kamody. Aj občania Nižnej spolu so zamestnancami školy privítali demokratizačné zmeny, ktoré so sebou priniesla Nežná revolúcia. Po dňoch nádejí však prišli netušené problémy. Tesla stratila svoju pozíciu na domácom trhu, a s tým bol spojený aj pokles záujmu

Pokračovanie na str. 40

Dokončenie zo str. 39

o štúdium elektrotechnických profesií. Napätá situácia viedla k tomu, že sa nové vedenie školy v čele s Ing. Jozefom Zimáňom rozhodlo odčleniť od materského podniku, a tak sa v roku 1991 škola stala samostatným subjektom. Od roku 1992 sa v nižnianskej strednej škole začala napĺňať vízia spájania techniky s umením. Otvoril sa nový odbor – umelecko-remeselné spracúvanie dreva, vyrastajúci z tradičného ľudového remesla. Škola ožila vôňou a krásou dreva. Tí absolventi, ktorí zostali verní svojmu umeleckému remeslu, robia náš svet krajším a svojím sakrálnym umením ho aj posväcujú. Od začiatku vzniku do dnešných dní mala škola osem riaditeľov. Najdlhšie z nich – celých 20 rokov túto funkciu zastával Ing. Peter Smolár. Keď roku 2002 zasadol do riaditeľského kresla stanovil si vysoké ciele: zmeniť školu a spraviť z nej špičkovú vzdelávaciu inštitúciu. Po jeho dobrovoľnom odchode z funkcie, keď sa jeho nástupcom stal Ing. Roman Javorek, môžeme konštatovať, že škola je naozaj iná a to nielen zvonku, ale hlavne zvnútra. Má dve organizačné zložky – Strednú odbornú školu technickú a Školu umeleckého priemyslu a navyše je aj centrom odborného vzdelávania a prípravy pre priemyselnú automatizáciu a informačné technológie. Renomé, aké škola získala, potvrdzuje aj to, že ju v minulom školskom roku poctili návštevou minister školstva Branislav Gröhling i samotný predseda vlády Slovenskej republiky Eduard Heger. V priebehu existencie školy pôsobili v nej aj osobnosti, ktoré pozitívne ovplyvnili spoločenský život v Nižnej. Okrem iných k nim patrili: Ing. Jozef Zimáň – expert, ktorý učil v Tunisku, muž s vtipom a veľkodušnosťou sebe vlastnou; v kritickom období ako riaditeľ školy popri chode školy úspešne zabezpečoval aj prevádzku našej plavárne. Milan Hrkeľ – tak ako oduševnene učil alebo vlastnými rukami budoval školu, spieval aj v Oravane a po odchode na dôchodok viedol miestnu Jednotu dôchodcov. Mgr. Jaroslav Chmelka – pre študentov nezabudnuteľný slovenčinár, ktorý pracoval vo vedení futbalového klubu. Mgr. Jozef Vengríni svoje bohaté pedagogické skúsenosti a rétorické vlohy využil pri príprave lektorov farnosti. PhDr. Jozef Brezovský – aristokrat ducha, hlas a tvár nižnianskej televízie, spoluzakladateľ Matice slovenskej v obci, ktorý v deň vzniku Slovenskej republiky vítal s občanmi Nižnej vznik nášho štátu slovami básne Janka Kráľa: *„Hore, za česť, slobodu, slovenského národu!“* Už 65 rokov Spojená škola v Nižnej vyprevádza do života svojich študentov, ktorí si spolu s maturitným vysvedčením alebo výučným listom odnášajú zo školy aj kúsok duše svojich pedagógov – učiteľov, majstrov, vychovávateľov. Sú aj takí študenti, ktorí si po rokoch na svojich pedagógov spomenú a majú potrebu sa im poďakovať, o čom svedčia aj slová tejto krátkej e-mailovej správy bývalého študenta svojmu učiteľovi: *„Chcem sa Vám veľmi pekne poďakovať, že ste ma naplno podporovali v mojom novinárskom sne. Úspešne som ukončil štúdium žurnalistiky a už viac ako tri roky pracujem v RTVS na pozícii športového redaktora. Bez Vás by sa tento sen nesplnil. Dodali ste mi sebavedomie, že môžem byť novinár, aj keď som študoval na strednej odbornej škole technickej. A za to Vám veľmi pekne ďakujem.“*

PaedDr. Miloš Kázik, SŠ Nižná

Divadielko poézie

Divadielko poézie v Nižnej bolo založené v roku 1962. Jeho zakladateľka prof. PhDr. Eva Kollárova, PhD. - rusistka, slovakistka a kulturologička, univerzitná profesorka v tom čase ako politická persona non grata pracovala v montážnej hale na páse podniku Tesla Orava už s univerzitným diplomom ako robotníčka. Písal sa rok 1963 (v knihe Oneskorené reportáže L. Mňačka) E. Kollárová spomína: *„Divadielko poézie - môj nádych. Pájkujúc za pásom som si recitovala verše svojich milovaných ruských básnikov a môjho univerzitného pedagóga Milana Rúfusa, ktorý sa neskôr stal naším blízkym rodinným priateľom. Darúvala som ho osobne neskôr ako vzácny dar svojim študentom, kolegom a on nikdy neodmietol. To prvé Divadielko poézie v Nižnej bolo nezabudnuteľné. Účinkovali sme traja. S vývojovými inžiniermi Tesly s Jozefom Tomaščinom a Jozefom Demkom sme sa prostredníctvom básní ocitli na ostrove Lesbos s poetkou Sapfo a začínajúc od jej tvorby sme urobili prvý večer ľúbostnej poézie, ktorý napodiv si hneď našiel svojich divákov. Neskôr sme robili predstavenia s 10-15 protagonistami, celým štábom obsluhujúceho technického personálu. Naozaj sme sa pokúšali v 60. rokoch o Laternu magiku v Nižnej tak, ako o tom písal riaditeľ Tesly Vladimír Stoje s Katarínou Olivovou. V Rusku v tom čase recitovali na štadiónoch Jevtušenko, Voznesenskij, Okudžava, Achmadulinová, no a my v Nižnej sme mali preplnenú sálu, ktorá ponúkala až 300 miest na sedenie a verše v podaní svojich známych počúvala nová i stará Nižná. Možno najviac ma tešilo toto zbratanie starých roľníkov a nových prisťahovalcov. Divadielko poézie znamenalo moje nadýchnutie, vzájomné porozumenie, radosť zo spolupráce s múdrymi talentovanými ľuďmi, ktorí k literatúre akoby mali ďaleko, pretože ich chlebom a ich záujmom bola technika..., a oni zrazu ten technický priestor naplnili krásou slova. Existencia Divadielka poézie nepotrebuje pátos, ono samo bolo v nás akousi živou vodou, ktorá stereotyp všedných dní premenila na zázračné okamihy spolupatričnosti. Nižná sa stala nie miestom pokory, cudzoty a vyhnanstva, ale mojím priestorom, ktorý som dodnes neopustila, aj keď som pracovne často ďaleko. Moja Nižná, môj svet, moje Divadielko, ktoré možno ešte raz“ viviparuje“ (lat. vydať sa na cestu života).*

História Divadielka poézie

Večer ľúbostnej poézie Laterna magika v Nižnej?

Večer poézie vysoko prevyšoval úroveň podujatí v Nižnej. Výber plne uspokojil i náročných divákov. Hudba, slová, obrazy, svetlo – všetko tvorilo jednoliaty celok. Chceme najmenej ešte jednu reprízu! Ďakujeme vám, bolo to krásne. Z Nižňanov, ktorí sa 16. augusta 1962 vo štvrtok večer rozhodovali medzi tým, stráviť večer pri televízore, nad knihou, v Bielej Ruži, v Červenom maku či v závodnom klube, rozhodne najlepšie tentoraz volili tí, čo sa rozhodli pre závodný klub. Lebo v závodnom klube sa ten večer dialo čosi, čo tu v Nižnej ešte nebolo. Menovalo sa to *Večer ľúbostnej poézie.* Ten názov určite mnohých odradil, lebo máme veľa zlých skúseností zo všelijakých akadémií. Recitácia býva niekedy otravná. Tých 70 (divákov), čo sa názvom odradiť nedalo, ocitlo sa na pol-druhej hodiny v svetle kúziel stvorených z farieb a tónov. Nebolo to zďaleka to, na čo sme navyknutí, že recitátor príde, ukloní sa do pískajúceho mikrofónu odrecituje báseň, za sebou má vlajkovú výzdobu, keď odrecituje, opäť sa ukloní a po vŕzgajúcich doskách ide do zákulisia. Tentoraz to bolo niečo celkom iné. Krásne verše nielenže našli dobrých recitátorov, ale aj recitátori našli také prostredie, ktoré ich výkony umocňovalo. Hudba, slová, obrazy, svetlo - všetko tvorilo jednoliaty celok. Súhra bola tak dokonalá, že hľadisko si vôbec neuvedomilo, že tu v prvom rade ide o ťažkú, poctivú prácu mnohých ľudí. Hľadisko takmer nedýchalo a len počúvalo a pozeralo. Ani stoličky nevŕzgali. A to je už čo povedať. To až teraz po predstavení je čas na to, porozmýšľať, koľko vlastne roboty to celé muselo dať. Počnúc samotným nápadom, cez fotografie, vytvorenie scény, technické zvládnutie zložitého osvetľovania a premietania, až po samotnú recitáciu. Vďaka za uznanie všetkým, ktorí sa o tento večer zaslúžili. Bolo to krásne!

(ok)
Oravská Tesla, 1962, č. 31

Vďaka za krásny večer!

Ľúbostné verše Michelangela, Schillera, Goetheho, Musseta, Puškina, Browningovej a ďalších odzneli vo štvrtok večer z pódia závodného klubu iste po prvý raz. A medzi poslucháčmi boli aj takí, ktorých iba zvuk mena a zásada vyhýbať sa klasickým dielam by odradila od čítania týchto veršov. A predsa počas programu bolo v hľadisku napäté, pozorné ticho. Každý naraz zabudol na svoje každodenné starosti, chlapci zabudli šepkať *„duchaplnosti“* svojim susedkám – i keď sa na to tak dlho pripravovali – oči všetkých sa sústredili na javisko a tam zostali temer dve hodiny bez prestávky a zdalo sa akoby to všetko trvalo iba malú chvíľu. Čím to všetko bolo? Zavinili to členovia recitačného krúžku pri závodnom klube: E. Kollárová, Tomaščin, Demko spolu s malým počtom technických spolupracovníkov, ktorí v zaujímavo riešenej scéne veľmi pôsobivo zarecitovali tieto svetoznáme verše. A to, že po celý večer vedeli plne zaujať 60-70 divákov, je dôkazom ich veľkého úspechu. Štvrtkový večer svetovej ľúbostnej poézie vysoko prevyšoval úroveň podobných podujatí v Nižnej a myslím, že by poriadatelia mali porozmýšľať aspoň o jednej repríze, pretože je iste veľa ľudí, ktorí by sa radi išli pozrieť ešte raz. Blahoželáme vám a ďakujeme za vašu obetavú prácu, ktorá znamená obohatenie kultúrneho života v Nižnej.

(MaZ)
Oravská Tesla, 1962, č. 31

Fotografie Divadielka poézie zo 60-tych rokov 20. storočia, *zdroj:* ***Ing. Andrej Bödi, st., archív Orfiklubu***

Tešia nás úspechy – z kritiky sa poučíme

Večer svetovej poézie je za nami. Počuli sme mnoho uznanlivých slov o ňom i dosť triezvych, kritických pripomienok. Chvála nás teší, kritika ukazuje, čo sa od nás žiada, čo je treba urobiť v budúcnosti, aby to bolo na jedničku. Nechcem sa v tomto článku rozširovať o kladoch a nedostatkoch tohto vystúpenia, podrobne sme ich rozobrali v našom krúžku a výsledky týchto debát spoznáte sami na našich najbližších vystúpeniach. Chcel by som zdôrazniť iný aspekt Večera poézie: Ukázal mnohým vám, milí priatelia, ktorí ste boli po prvý raz na našom vystúpení, že hodinka veršov nie je stratený časom, že vám môže dať niečo nového, nepoznaného – a na druhej strane sme my s príjemným prekvapením zistili, že i v Nižnej môže existovať vnímavé citlivé obecenstvo (nad naše očakávanie početné). Pripravovali sme Večer poézie s mnohými pochybnosťami, ale keď sa zatiahla opona za posledným veršom s prekvapením sme zistili, že vy i my – že i v *„malej Nižnej“* je možné vytvoriť krásnu vec, len treba chcieť a mať chuť dôsledne realizovať dobré predsavzatia. Urobili sme náznak toho, čo všetko je možné urobiť a teraz je na nás, aby sme to robili dobre i naďalej. Na to, aby sme mohli svoje zámery v budúcnosti uskutočniť, sú potrební ľudia – mladí ľudia so zdravou ctižiadosťou vytvárať to, čo tu nie je – čo tu nebolo. Obraciame sa na všetkých mladých v Tesle – potrebujeme recitátorov, chlapcov i dievčatá. Príďte medzi nás, pomôžte nám obohatiť našu činnosť, aby Večer svetovej ľúbostnej poézie nebol prvým a posledným podujatím tohto druhu v Nižnej.

(jt)
Oravská Tesla, 1962, č. 32

Pokračovanie v ďalšom čísle novín

Veľvyslancom Slovenskej republiky v Španielsku sa stal Juraj Tomaga, rodák z Nižnej

So španielskym kráľom Filipom VI.

3. októbra 2022 sa Juraj Tomaga stal mimoriadnym a splnomocneným veľvyslancom Slovenskej republiky v Španielskom kráľovstve s priakreditáciou pre Marocké kráľovstvo a Andorrské kniežatstvo.

Jeho diplomatickej kariére predchádzala práca na Ministerstve zahraničných vecí SR, kde pracoval od roku 2003 ako hovorca ministra. V rokoch 2006 – 2010 bol vyslaný na Veľvyslanectvo SR v Madride. Po návrate pôsobil ako riaditeľ tlačového odboru MZV SR. V období 2011 – 2015 bol vyslaný na Veľvyslanectvo SR v Havane. V rokoch 2015 – 2016 riadil tlačový odbor slovenského rezortu diplomacie. Od júna 2016 do januára 2019 opätovne pracoval na slovenskom veľvyslanectve na Kube. Po návrate do Bratislavy bol riaditeľom tlačového odboru a od marca 2020 hovorcom rezortu.

Jeho pracovná cesta bola priamočiara, pretože po skončení Filozofickej fakulty UK začal pracovať v celoštátnych médiách a hneď na to na ministerstve zahraničných vecí. K úspechu a kariérnemu postupu mu poslúžili jazykové znalosti i orientácia v politickom dianí.

Základnú školu ste absolvovali v Nižnej, gymnázium v Trstenej. Vyzbrojili vás dobrými znalosťami na vysokoškolské štúdium? Ako si na toto obdobie spomínate?

Rád si spomínam tak na Základnú školu v Nižnej, ako aj na Gymnázium M. Hattalu v Trstenej. Boli to veľmi pekné časy s profesionálnym učiteľským zborom. Mohol by som vymenovať celú plejádu učiteľov, najviac si však spomínam na pani učiteľku Droppovú a jej hodiny matematiky, alebo pani učiteľku Babinskú, ktorá nás poctivo učila slovenský jazyk. Osobitne chcem spomenúť už nebohého učiteľa akordeónu Dušana Franeka, posledné roky harmoniky u neho som síce flákal, no mal som rád debaty s ním. Chodil som si ku nemu dobre pokecať a bavilo ma to. Neskôr ma jeho brat učil latinskoamerickú literatúru. Málokto z Nižnej vie, no rodák z Nižnej - Ladislav Franek je v slovenskej hispanistike veľmi silné meno. Veselé boli aj stredoškolské časy, tu chcem spomenúť meno Jána Gregora, ktorý za zaujímavých okolností skončil ako učiteľ španielčiny v Trstenej. V tom čase boli v Československu len dve stredné školy so španielčinou, jedna v Prahe a druhá na Orave. Teší ma, že táto tradícia sa zachovala a dnes má Orava vlastné bilingválne španielske gymnázium. Španielčina je globálny jazyk, ktorý je materinský pre pol miliardy ľudí. Je to jeden z oficiálnych jazykov OSN. Španielsko je pritom až tretie v poradí v počte španielsky hovoriacich ľudí, prvé je Mexiko a druhé sú Spojené štáty.

Madrid, ale hlavne Havanu považujeme skôr za exotickú destináciu. Ako vnímate Španielsko a Kubu? V ktorej oblasti sa vám podarilo zvýšiť záujem o vzájomnú spoluprácu?

Španielsko je nám blízka krajina. Sme spolu v EÚ, NATO, Schengene, platíme rovnakou menou, na Slovensku žije mnoho Španielov a v Španielsku registrujeme približne 12 tisíc Slovákov, to číslo je však určite menšie, nakoľko mnoho ľudí si tu kúpi apartmán (áno, dá sa skutočne kúpiť lacnejšie) a zaregistruje sa k pobytu, respektíve mnoho študentov príde na letné brigády, ako občania EÚ si ľahko vybavia pobyt, no už sa neodhlásia. Obchod medzi oboma krajinami je obrovský, Španielsko je náš 12. najdôležitejší obchodný partner a nezaháľajú ani s investíciami u nás, a to v mnohých sektoroch, nielen v automobiloch. Nezaostávajú však ani našinci, Železiarne Podbrezová tu majú už tri fabriky, darí sa aj zbrojárom z MSM

Pokračovanie na str. 43

Prijatie poverovacích listín od pani prezidentky

Dokončenie zo str. 42

Group z Dubnice v Granade, úspešný je IT sektor, ako napríklad ESET, alebo napríklad SYGIC (španielske policajné autá majú slovenskú navigáciu). Teší ma aj úspech moderných technológií, ako je napríklad firma Sensoneo, ktorá sa venuje odpadovému hospodárstvu a darí sa jej napríklad aj v Madride. Tých firiem je podstatne viac. Snažím sa rozvíjať aj spoluprácu v oblasti podpory krajanov alebo kultúry, a to nielen v Španielsku, ale aj v Maroku, kde sme nedávno zorganizovali výstavu moderného umenia a podarilo sa nám zaradiť našu krajinu ako špeciálneho hosťa prestížneho filmového festivalu Cap Spartel. Je toho samozrejme ďaleko viac.

Rád si spomínam aj na Kubu, hoci tam je situácia podstatne ťažšia ako v čase môjho pôsobenia. Na Kube sa za môjho pôsobenia celkom darilo slovenským energetikom. Naše turbíny z Tlmáč výrazne prispeli k tomu, aby mal tento ostrov elektrický prúd. Rád si spomínam na Havanu aj z iného dôvodu, napriek tomu, že ide o chudobnú krajinu, kde lekár zarobí niečo ako 50 dolárov mesačne, sú v jednom veľmoc - a to je hudba. Tú mám v hlave dodnes a aj v Madride sa rád stretávam s kolegami z iných krajín, s ktorými sme spolu slúžili v Havane.

Na stránke ministerstva zahraničných vecí si môžu všetci prečítať o mnohých vašich súčasných aktivitách. Ktoré z nich považujete za najdôležitejšie?

Najpodstatnejšie je šírenie dobrého mena našej krajiny. Osobitne v tomto roku, ktorý je špeciálny. Okrem 30. výročia vzniku Slovenskej republiky, ide zároveň aj o 30. výročie nadviazania diplomatických stykov. Spolu s českým kolegom sme urobili sériu podujatí, kde Španielom vysvetľujeme okolnosti rozdelenia a spoločnú dráhu od roku 1993. Dnes nás už vnímajú úplne inak. Niekedy okolo roku 1993 sme boli zabudnutou a chudobnou krajinou s vysokou nezamestnanosťou a neistou budúcnosťou. Dnes je Slovensko aj napriek mnohým problémom úspešným príbehom. Možno budú mnohí frflať, máme to totiž v povahe, no je to tak. Stačí si pozrieť, aké možnosti sme mali ako mladí ľudia v roku 1993 a aké máme dnes.

So šéfom velenia vzdušných síl NATO v južnej Európe

Odovzdanie poverovacích listín v Andorre do rúk biskupa v Seu d'Urgell

Čím zostala Nižná vo vašom vedomí a ako často tu zavítate?

Nižná je obdobie môjho detstva, žijú tu moji rodičia a brat a ďalšia rodina. Vždy si rád užijem nádhernú oravskú prírodu a vybehnem aspoň na menšiu túru do Roháčov a dám si dobré bryndzové halušky. Snažím sa pricestovať minimálne raz ročne a vždy sa na to teším. Nižnú zároveň vnímam každý rok krajšiu a upravenejšiu o vozovom parku či domoch nehovoriac.

(red)

Pod záštitou slovenského Honorárneho konzulátu v Málage sa 24. - 25. júna v priestoroch málagskej lekárskej komory uskutočnilo stretnutie Slovákov v Andalúzii, na ktorom sa zúčastnil aj slovenský veľvyslanec Juraj Tomaga s manželkou, a ktoré potvrdilo, že slovenský temperament za andalúzskym príliš nezaostáva.

Slovenská komunita v Andalúzii je silná a najpočetnejšia na území kontinentálneho Španielska. Je aktívna a naši občania sa úspešne venujú širokej škále činností. Sú medzi nimi zastúpené všetky povolania. Atmosféra stretnutia bola umocnená aj vďaka hudobnému umeniu Diany Kovaľovej a jej rodičov a nádhernej torty prevedenej vo forme štátneho znaku SR od umeleckej cukrárky Jarky Tarbajovej.

Zdroj: ***Veľvyslanectvo SR v Madride***

Chceš vo svojom voľnom čase urobiť niečo pre svoje zdravie? Venuj sa pohybu v prírode.

Pohyb v prírode je pre mnohých obľúbenou aktivitou, ktorá spája príjemné s užitočným. V prírode si môžete užiť jej krásu, uvoľniť sa od stresu, posilniť svoje zdravie. Máme medzi nami nadšencov, ktorí prírodu milujú a trávia v nej pomerne dosť času. Medzi nich napríklad patrí aj pani Marie, Ilonka, Božka, Erika, Mária, Hanka, Gabika, Gitka, Lidka a ešte veľa iných. Opýtali sme sa pani Marie a Ilonky.

Čo pre vás znamená prechádzka v prírode?

Veľa. Okrem toho, že sa spoločne stretneme, porozprávame alebo aj zaspievame, hneď z nás, ako vykročíme, opadnú všetky starosti a pociťujeme radosť. Cítime sa, akoby sme boli súčasťou prírody, akoby sme boli v samotnom centre jej diania. Možno to, čo si niekto nevšimne, v nás vyvoláva určité emócie. V zime z mosta pozorujeme na hladine plávajúce topiace sa ľady, na jar zobúdzanie prírody, ako klíčia a potom rastú prvé jarné kríčky. Máme zvlášť jeden obľúbený, ale aj všetky kvietky. V lete si doprajeme okrem kvitnúcich lúk, ktoré sú naozaj prekrásne, aj pohľad na let vtákov. Zaujímavé sú volavky, ale biele sme videli iba dvakrát.

Ktoré miesta máte najradšej?

Všetky miesta sú krásne a majú svoje čaro, len ich treba objaviť. Okolie Nižnej máme samozrejme schodené celé. Radi objavujeme pre nás neznáme miesta. Ak pri jednej prechádzke zbadáme nejaký chodník, alebo niečo zaujímavé, nabudúce to musíme prejsť a vôbec sa nebojíme, že zablúdime. Raz, keď sme cestovali vlakom, na konci Nižnej pri trati sme z okna zbadali kríž. Samozrejme, hneď na druhý deň sme k nemu museli ísť. Cesta viedla miestami aj cez kriaky, ale cieľ stál zato. Zistili sme, že ide o kríž na hrobe neznámeho nemeckého vojaka, ktorý tam zahynul počas druhej svetovej vojny. Je pekné, že na hrobe boli kvety, takže niekto sa o toto miesto stará, za čo mu patrí naozaj vďaka. V okolí našej obce máme takto prechodené všetky okolité chodníky. Našou srdcovkou však boli a stále ostanú Roháče a Vysoké Tatry. Teraz ich už nenavštevujeme, ale kopce ako Prasatín, Ostražica, či Rozhľadňa v Tvrdošíne v pohode. Marie dúfa, že raz sa jej podarí z bezpečnej vzdialenosti uvidieť medveďa. Ešte sa jej to doteraz nepodarilo, aj keď sme raz pri rýchlostnej ceste tri metre od seba videli urasteného zajaca, čo tiež nie je celkom bežné. V súčasnosti sa však zameriavame na spoznávanie slovenských dedín. Najprv sa dopravným prostriedkom dostaneme do východiskového stanoviska a odtiaľ pešo do vytipovaného bodu. Doporučujeme navštíviť obec Komjatná, z Valašskej Dubovej prejsť údolím. Je to prekrásna túra, dlhá viac ako 8 km. Veľmi pekný zážitok sme mali, keď sme za Dlhou na Orave objavili v húštine osamelú drevenú chatku, či pod Šípom pri Kraľovanoch starodávnu dedinu Podšíp. Aj keď trasa do Stankovian bola strmá, bolo fajn. Veľmi zaujímavý je Vyšný Kubín či židovský cintorín pri Oravskej priehrade. Ak sa vám dá, navštívte Beckov Zvolen, Martinský skanzen, ale aj Košice a okolie. Veď na našom rodnom Slovensku máme toľko nádherných miest.

Ako často chodíte do prírody?

Marie každý deň a takmer za každého počasia, okrem búrky, vtedy je to nebezpečné. Ilonka viackrát v týždni. Prejsť aspoň cyklochodník okolo rieky Orava na trase Nižná - Podbiel, napríklad aj v daždi je super. A super sú tiež stretnutia s cyklistami, len nech sa ohlásia zvončekom, lebo niekedy je potrebné sa aj uhnúť.

Ako sa prechádzka prejavuje na vašom fyzickom aj duševnom zdraví a aký má vplyv na vašu pohodu?

Prechádzka v prírode je priestor, kde si človek môže oddýchnuť, dýchať čerstvý vzduch, hýbe sa a tým robí niečo pre svoje zdravie. Zároveň zažíva pocit voľnosti a ľahkosti, či šťastia a pokoja. Myslíme si, že nielen nám, ale hlavne sebe urobíte radosť, ak sa niekedy k nám pridáte. Ak to skúsite, určite neoľutujete.

Výlet na Starhrad

Pokračovanie na str. 45

Dokončenie zo str. 44

V súčasnosti je obľúbená a teší sa veľkej popularite ozdravno-športová aktivita nazývaná Nordic walking (NW) - severská chôdza s paličkami je príjemná cesta ku zdokonaleniu kondície bez ohľadu na vek, pohlavie alebo telesnú zdatnosť. Je pre každého, kto sa chce hýbať na čerstvom vzduchu počas celého roka, je to aktivita, ktorá vás pozitívne ovplyvňuje, uvoľňuje psychické napätie a odpútava od starostí každodenného života.

Medzi priekopníkov tohto športu v našej obci patria manželia Ľubomír a Alenka Ivanovci, ktorých sme požiadali, aby sa s nami podelili o svoje zážitky, skúsenosti a rady.

Ako dlho už cvičíte NW a čo vás pôvodne motivovalo začať s touto aktivitou?

Raz nás v rozhlase zaujal rozhovor s Luciou Okoličániovou, prezidentkou SNWA – Slovenskej nordicwalkingovej asociácie, v ktorom sme dostali základné informácie o nordic walkingu. Dozvedeli sme sa, že správnou technikou dokážeme zapájať 90 percent svalov nášho tela a tak profitovať z jeho zdravotných benefitov. Inšpiroval nás natoľko, že sme si vzájomne darovali základný kurz ako darček k narodeninám. Od septembra 2018 sa teda NW venujeme naplno.

Zaznamenali ste počas pravidelného praktizovania NW zdravotné, ale aj fyzické a psychické výhody?

Tvrdí sa, že Nordic walking je najzdravšia a najbezpečnejšia pohybová aktivita na svete. Podľa výskumov pomáha riešiť a predchádzať mnohým zdravotným problémom. Zoznam ochorení, kde NW dokáže pomôcť je naozaj dlhý. Spomenieme aspoň, že znižuje riziko kardiovaskulárnych ochorení, pomáha pri artritíde, osteoporóze, zlepšení imunity, ale tiež pri mnohých psychických postihnutiach. Máme vyskúšané, že správna technika chôdze napomáha pri bolestiach chrbtice. Manželovi pomohla pri vysunutej platničke. Pravidelným tréningom získate a udržíte si slušnú fyzickú kondíciu, rozpustíte „kilečká“ a v neposlednom rade si v prírode po náročnom dni v práci „vyčistíte hlavu“. Svižná prechádzka na čerstvom vzduchu v prírode robí s telom aj psychikou zázraky.

Máte svoje obľúbené trasy?

Okolie Nižnej je krásne v každej ročnej dobe. Trasu vyberáme podľa toho, či chceme dať „kopčeky“, alebo nám stačí dlhšia rovinka. Medzi naše obľúbené trasy patrí okruh z Nižnej po hrádzi cez Podbiel, popri Studenom Potoku ku Svrčkovej a poza Malú Oravu domov. Vyjsť si ku kaplnke nad vlekom nezaberie veľa času, ale trasa je to pekná a efektívna. Svoje čaro má aj trasa po cyklochodníku z Habovky ku skanzenu Brestová. Vždy, keď niekam cestujeme, hľadáme, kde v okolí sú zaujímavé trasy. A našťastie, poľné cesty a lesné chodníky sú po celom Slovensku.

Ako ste sa navzájom podporovali a motivovali?

Prvotná motivácia bola zlepšiť svoj zdravotný stav, tráviť viac času spolu. Neskôr nás NW chytil za srdce a chceli sme zistiť, koľko zvládneme a či sa prekonáme a budeme walkovať za každého počasia. V roku 2021 sme sa obaja prihlásili do súťaže v počte prejdených km technikou NW organizovanej SNWA - Walker roka. 1. miesto v kategórii muži a 2. miesto v kategórii ženy v rámci Slovenska nás potešilo. Manžel síce naďalej v súťaži pokračuje, ale nie je to naša prvotná motivácia. S NW sa jednoducho cítime dobre, a to je pre nás to podstatné.

Vieme, že ste v rámci NW navštívili zaujímavú destináciu. Kde ste boli? Máte do budúcna ešte nejaký konkrétny cieľ, ktorý by ste radi navštívili?

V lete 2019 sme spolu s ďalšími walkermi navštívili prekrásny dánsky ostrov Bornholm. Bola to úžasná cestovateľská skúsenosť a možnosť doladenia techniky s Luciou Okoličányovou. V budúcnosti by sme chceli takto absolvovať aj nordicwalkerský pobyt v Toskánsku, a tiež nás stále lákajú severské krajiny.

Ako NW zapadá do vášho životného štýlu, ako sa mu stíhate venovať popri svojich každodenných záväzkoch, ale aj náročných pracovných povinnostiach, pracujete ako učiteľka na I. stupni v našej ZŠ s MŠ a ako riaditeľ školy?

NW sa stal naším spoločným koníčkom, je teda bežnou súčasťou našich dní. Keďže často chodíme spolu, občas zablúdime v rozhovoroch späť do práce, ale niekedy si povieme doslova - dosť bolo školy. A keď sa nám podarí byť „tu a teraz“ - nebyť hlavou v práci, ani pri žiadnych iných povinnostiach a problémoch, je to skvelý relax. Na druhej strane mnohé výborné nápady, ktoré sme využili v školskej práci, vznikli práve pri NW.

Máte nejaké tipy pre ľudí, ktorí sa chcú viac venovať NW ?

Veľa ľudí chodí s palicami do prírody. Väčšinou však používajú trekingové palice, ktoré sú skôr vhodné pri turistike. Je pravda, že každá chôdza človeku prospieva, ale NW nie je turistika a ak sa mu chce niekto venovať, určite odporúčame absolvovať kurz. Iba so správnou technikou NW môžeme z tejto aktivity vyťažiť všetky zdravotné benefity, ktoré ponúka. Inštruktor naučí techniku, a tiež pomôže odstrániť časom nadobudnuté zlozvyky. Najbližšiu lektorku NW nájdete v Zuberci, alebo sa môžete prihlásiť na kurz cez stránku snwa.sk. Palice netreba kupovať pred kurzom, každý inštruktor palice na kurze zapožičia. Nám sa stalo, že sme si kúpili palice pred kurzom (predajca tvrdil, že sú určené na nordic walking) a zistili sme, že sa s nimi NW ani vykonávať nedá. Zakúpili sme teda iné a bola to naozaj skvelá investícia do seba.

Ďakujeme za odpovede. Môžu byť nápomocné a inšpiratívne pre tých, ktorí chcú začať s pravidelnými prechádzkami v prírode alebo NW. Možno takto pomôžeme k tomu, aby spoznali ich význam, výhody a prínosy.

(dg)

Bedmintonisti zbierali hlavne turnajové skúsenosti, ale aj medaily

Žiaci z bedmintonového oddielu sa zúčastnili troch bedmintonových turnajov v Dolnom Kubíne. Pre mnohých to bol prvý turnaj v ich bedmintonovej kariére. Okrem bodov do slovenského rebríčka boli zbierať najmä turnajové skúsenosti. Ako prvé v tejto sezóne absolvovali turnaj Grand Prix B U13 v Dolnom Kubíne dve dievčatá, Natália Kubalová a Sofia Kulaková. Aj napriek svojej bojovnosti obsadili v dvojhre po zápasoch v skupinách celkovo 25. – 33. miesto.

Na turnaji najvyššej kategórie, Grand Prix A U11, prišli zabojovať a nazbierať skúsenosti naše štyri najmladšie dievčatá: Miriam Domagalová, Ema Žuffová, Margaréta Gabaríková a Nela Trošanová. Na turnaji sa hralo systémom pavúk. V dvojhre sa najviac darilo Miriam, ktorá po dvoch vyhratých zápasoch obsadila pekné 9. – 16. miesto. Ďalšie dievčatá si po prvej prehre zahrali ešte set o poradie. Nakoniec skončila v dvojhre Ema na 33. mieste a Margaréta s Nelou na 35. – 36. mieste. Ďalšieho turnaja Grand Prix C U17 sa zúčastnilo sedem našich hráčov: Gregor Skurčák, Marek a Michal Korčuškovci, Tomáš a Nikola Hlavajovci, Dominika Argalášová a Lívia Suchánková. Z chlapcov

sa v dvojhre najviac darilo Gregorovi, keď obsadil celkovo 36. miesto. Prekvapením turnaja bolo 3. a 4. miesto v štvorhre chlapcov vybojované Marekom s Michalom. V dvojhre dievčat skončila Nikola na 9. – 11. mieste a Dominika po tesnej prehre v štvrťfinále na peknom 6. mieste. Našou najúspešnejšou účastníčkou bola Lívia Suchánková, ktorá po fyzicky náročnom trojsetovom semifinále už nemala dostatok síl na finále a skončila na výbornom 2. mieste.

Všetkým účastníkom ďakujeme za reprezentáciu našej obce.

Mgr. Jaroslav Suchánek

Zhrnutie florbalovej sezóny 2022/2023

V kategórii mladší žiaci bol začiatok sezóny trochu ťažší na rozbeh. Spočiatku navštevovalo tréningy menej detí, ale časom sa to zlepšilo. Akonáhle začala súťaž, dostavili sa prvé výhry i prehry. V prvej polovici tabuľky Stred sme skončili na peknom 3. mieste. V nadstavbovej časti sme súperom nedali šancu. Chceli by sme vyzdvihnúť chlapcov za vzornú reprezentáciu obce. Florbalovými nádejami do budúcna sú Andrej Rošťák a Tomáš Tekeľ, ktorí ukazovali na ihrisku prehľad a šikovnosť.

V regionálnej lige Stred sa v rámci **kategórie starších žiakov** predstavilo 10 tímov. Základnú časť odohrali s každým súperom raz, pričom sa im podarilo dvakrát zvíťaziť a jedenkrát dosiahnuť remízu, a tak obsadili 8. miesto. V nadstavbovej časti play off "B" sa stretli s tímami, ktoré boli umiestnené na 6. – 10. mieste. Po odohraní ďalších ôsmich zápasov bolo viditeľné obrovské zlepšenie všetkých hráčov, čo bolo aj výsledkom šiestich výhier po sebe. Celkovo sa umiestnili na 6. mieste. Veľkým pozitívom bolo, že kvalita tímu bola rozložená na viacerých hráčov. Osobitne by sme chceli pochváliť Mateja Tuku a Fabiena Berátsa.

Kategória dorastencov striedala dobré výkony s menej vydarenými výkonmi. Výsledkom toho je, že v sezóne 2022/2023 dosiahli aj napriek niektorým zbytočným stratám bodov, najmä so slabšími družstvami, pekné 5. miesto. Dorastenci dokázali neraz svojím prístupom, že je v nich potenciál a môžu sa smelo porovnávať s tými najlepšími družstvami v regióne. Cieľom nie je len dosahovanie dobrých výsledkov na ihrisku, ale najmä to, aby z našich chlapcov vyrástli slušní ľudia a športovci, na ktorých budeme môcť byť hrdí aj v budúcnosti. Chlapcom ďakujeme za ich celosezónnu prácu, disciplínu a dosiahnuté výsledky.

Kategóriu juniorov sme odohrali s mladým tímom, aby naši najlepší hráči mohli získať skúsenosti v juniorskej extralige, čo im pomôže lepšie sa začleniť do mužského A-tímu. Chlapci sa starších súperov nezľakli a podávali dobré výkony. V desiatich zápasoch získali 12 bodov a skončili na 4. mieste.

Oproti predchádzajúcim sezónam vstupovala **kategória mužov** do novej sezóny 2022/2023 s výrazne obmeneným kádrom, z čoho vyplývala neistota, ako sa v najvyššej slovenskej florbalovej súťaži umiestnia. Viac priestoru dostávali mladí odchovanci, na ktorých bolo vidieť počas sezóny obrovský progres. Prvotný cieľ postúpiť spomedzi dvanástich účastníkov do najlepšej osmičky, zaručujúcej účasť vo vyraďovacej časti, splnili muži už pár kôl pred koncom

Pokračovanie na str. 47

Dokončenie zo str. 46

a nakoniec do play-off postúpili zo 7. miesta. Ich súperom v štvrťfinále bolo družstvo FK Florko Košice. V sérii hrajúcej na tri víťazné stretnutia začali dvomi prehrami na pôde súpera, po výkonoch ďaleko zaostávajúcich za očakávaniami. Po zlepšených výkonoch a dvoch výhrach na domácej pôde v Mútnom, nasledoval rozhodujúci piaty zápas, opäť v Košiciach. Ešte deväť minút pred koncom stretnutia Nižná vyhrávala s rozdielom dvoch gólov, avšak pevnejšie nervy a skvelý obrat ukázal súper z Košíc a nakoniec sa radoval z postupu do semifinále on. Po zápase bolo cítiť v kabíne veľké sklamanie, keďže postup bol veľmi blízko, mrzieť však môžu hlavne prvé dva zbabrané zápasy. Celkovo sa teda celok FBK Nižná umiestnil v slovenskej florbalovej extralige na 7. mieste.

Individuálne vynikal najmä Tomáš Reguly, ktorý počas sezóny dosiahol krásnu kariérnu métu 500 bodov za FBK Nižná v najvyššej súťaži. Medzi najlepších nahrávačov celej súťaže patril taktiež Martin Latka. Veľké poďakovanie patrí Stanislave Zimániovej za neúnavnú prácu o chod klubu. Momentálne majú hráči zaslúženú 2-mesačnú prestávku a od augusta sa začne príprava na novú sezónu.

Kolektív FBK Nižná

55. ročník Okolo Tatier

Cykloklub Nižná v spolupráci s Obecným úradom v Nižnej a Žilinským samosprávnym krajom dopísali históriu ďalšieho ročníka najstaršieho cykloturistického podujatia na Slovensku. Tento rok sme zase zmenili lokalitu. Po predchádzajúcich miestach v Ždiari a Tatranskej Lomnici sme zaparkovali svoje bicykle a naše cyklistické duše v Tatranských Matliaroch, konkrétne v hoteli Sorea Hutník.

Takmer 670 registrovaných účastníkov vyrazilo v piatok ráno za ideálneho počasia z Nižnej smerom na Suchú Horu. Tak, ako po minulé roky, aj teraz nám sprievod až na hranicu robili policajti, ktorí usmerňovali premávku. V Suchej Hore, v spolupráci so starostom a obecným úradom, sme poskytli účastníkom tradičný bufet, ktorý sponzorsky podporila Cukráreň Arkáda z Dolného Kubína. Potom si už účastníci zvolili vlastné tempo a trasu. My sme doporučovali cestu z Chocholowa na Dzianisz a Gubalowku, nakoľko hlavný ťah na Zakopané sa opravuje v niekoľkých úsekoch. Mnohí cyklisti si ešte zvolili zastávku v Zakopanom, kde si dlhšie oddýchli a načerpali nové sily.

Do hotela v Tatranských Matliaroch dochádzali cyklisti trošku premočení, nakoľko sa oblasťou prehnalo zopár menších búrkových mráčikov, ktoré dostatočne preverili kvalitu ich oblečenia. V hoteli už na nich čakal milý a ústretový personál a navarený guláš. Na večernú zábavu sa už pripravovali kapely Golf a Posledná šanca, ktoré zabávali účastníkov až do neskorej noci.

Sobotné slnečné ráno využili účastníci na rôzne voľnočasové aktivity, či už pešie túry do Tatier, krátke cyklovýlety, alebo len tak leňošili v hoteli, kde mali možnosť využiť hotelové služby. Asi najžiadanejším bol wellness a plavecký bazén, minigolf a bowling. Od 17-tej hodiny začal súťažno-zábavný program, kde dominovali klasické súťaže ako chodúle, držanie kríglov s vodou, štvoritá lyža... Popoludnie bolo zakončené veľmi bohatou tombolou, kde boli hlavnou výhrou dva bicykle. Na záver dňa zostalo trochu síl aj na vytancovanie stuhnutých nôh na parkete so skupinou Golf.

Nedeľné ráno bolo zas o pár stupňov teplejšie. Po prebratí si svojich dvojkolesových tátošov z depa už smeroval pelotón, tak ako minulý rok, smerom na Svit a Štrbu, kde sa nám ukazovali naše veľhory v plnej paráde a ako na dlani. Na prvom odpočívadle, vyhliadke nad Štrbou, sa účastníci posilnili dobrôtkami a pokochali sa úžasnými výhľadmi. Potom ich čakala cesta cez Važec, Východnú, Hybe až pod Huty, kde sa mohli zaregistrovať na časovku do vrchu – Huťanský vrchár. Takmer 90 účastníkov v sebe našlo odvahu a na svoj bicykel si pripli štartovné číslo a zdolali prevýšenie do sedla Huty.

Ivan Opát

Náborový tréning futbalistov a futbalistiek

Dňa 31. mája sa o 16:00 v Gabion Aréne – Futbalového štadióna SNP v Nižnej konal ďalší náborový tréning mladých futbalových nádejí ročníkov narodenia 2015 – 2018 do kategórií U7 a U9. Ihrisko zaplnilo viac než 60 detí, z toho 19 nových, ktorým sa venovali tréneri osobitne. Bolo možné vidieť radosť najmenších detí, z ktorých, dúfame, sa čo najviac zapojí do ďalšieho tréningového procesu v Regionálnej futbalovej akadémii Nižná a budú s nami pokračovať na spoločnej ceste stať sa profesionálnym hráčom alebo hráčkou. Pre tých, ktorí nestihli náborový tréning, sú samozrejme dvere do akadémie celoročne otvorené. Stačí nás kontaktovať a radi vás privítame. Registrácia prebieha celoročne a všetky informácie aj registračný formulár nájdete na stránke *www.fknizna.sk.*

Blachotrapez Cup otvoril svoje brány aj v roku 2023 na celom Slovensku

Po minuloročnom výbornom ohlase zúčastnených tímov, ale aj ostatných účastníkov podujatia, sme dostali možnosť usporiadať v Nižnej tretí rok po sebe okrem regionálneho kola aj celoštátne finále futbalového turnaja s názvom Blachotrapez Cup (futbalový turnaj detí do 10 rokov). Veľké poďakovanie pritom patrí v prvom rade spoločnosti Blachotrapez.

Už ste niekedy zažili ten pocit, keď sa vám podarilo pomôcť niekomu úplne nezištne? Aj také je poslanie projektu CHCEMEPOMAHAT. Spoločnosť Blachotrapez organizuje v rámci tohto projektu jedinečné futbalové turnaje detí do 10 rokov, a to nielen u nás, ale aj v Českej republike. V nich dáva možnosť deťom hlavne z dedín a malých miest užiť si futbalovú radosť naplno, a to všetko úplne zadarmo – stačí len prísť.

Krásny futbalový turnaj s bohatým sprievodným programom oživil leto aj tohto roku. Aj keď hranie futbalu nebolo nevyhnutné, prežiť deň plný radosti a zábavy bolo pre všetkých návštevníkov jednoducho neodolateľné. Turnaj sa stal skutočnou rodinnou udalosťou, kde sa stretli deti, rodičia, rodiny a priatelia. Atrakcie a súťaže boli pripravené s cieľom uspokojiť všetky vekové kategórie. Počas celého dňa bol pre deti pripravený obrovský nafukovací hrad, kde sa mohli vyšantiť a stráviť chvíle plné radosti. Na tvár si mohli nechať namaľovať krásne farebné motívy, zatiaľ čo dospelí oddychovali pri kávičke alebo inom občerstvení. Kto by odolal sladkému pokušeniu v podobe cukrovej vaty? Každý z návštevníkov si mohol otestovať aj svoju zručnosť pri presnosti strely na bránu, alebo si zasúťažiť o najrýchlejšiu strelu. Pre futbalových nadšencov nechýbal ani stánok s futbalovými suvenírmi.

Kluby museli absolvovať eliminačné súboje v regionálnych kolách Blachotrapez Cup, aby si vybojovali cenný postup do celoslovenského finále. Oplatilo sa bojovať, pretože vo finále na víťazné tímy čakali nie-

Pokračovanie na str. 49

Dokončenie zo str. 48

len futbalové dresy, ale aj rôzne športové futbalové vybavenie pre ďalší rozvoj futbalových talentov. Regionálne kolá boli plné vzrušenia, keď sa 16 tímov v každej oblasti odvážne stretlo a bojovalo o výsadu postupu do veľkého finále. Výsledky v každom z turnajov boli nesmierne vyrovnané až do samotného záveru. Nakoniec si 5 najlepších tímov z každého regionálneho kola vybojovalo postup do finálového turnaja.

Na západe si z kvalifikačných súbojov účasť do finále vybojovali tímy: Prievidza, Nedožery-Brezany, Chynorany, Sebedražie a Lehota pod Vtáčnikom. Severný región vo finále reprezentovali tímy: Nižná, Dlhá nad Oravou, Oravská Polhora, Zuberec a Námestovo. Východnú časť Slovenska zastúpili tímy z Lipian, Záhradného, Čirča, Širokého a Pečovskej Novej Vsi. Minuloročný víťaz Tvrdošín mal zabezpečený automatický postup do finále.

Napokon sa všetky tímy stretli v grandióznom finálovom turnaji, ktorý sa konal v Gabion aréne – Futbalového štadióna SNP v Nižnej. Napätie bolo veľké, pretože sa stretli deti zoči-voči rovesníkom, proti ktorým ešte nikdy nehrali. A veruže, o postupujúcich zo základných skupín do play-off sa rozhodovalo do posledných sekúnd záverečných stretnutí. Dominanciu predvádzali chlapci a dievčatá z tímu Prievidze, ktorí sa v záverečnom finálovom zápase o titul šampióna Blachotrapez Cup 2023 stretli s tímom Lipany. Nakoniec sa víťazom stal tím Prievidza, ktorý si odniesol titul turnajového víťaza a aj nádherný putovný pohár. Stupeň víťazov doplnil tím chlapcov a dievčat z obce Čirč.

Konečné umiestnenie vo finále Nižná – 1. júna bolo nasledovné: 1. FC Baník Prievidza, 2. ŠK Odeva Lipany, 3. TJ Družstevník Čirč, 4. TJ Roháče Zuberec, 5. ŠK Tvrdošín, 6. MŠK Námestovo, 7. TJ Slovan Pečovská Nová Ves, 8. FK Nižná, 9. OŠK Oravská Polhora, 10. TJ Družstevník Dlhá nad Oravou, 11. ŠK Záhradné, 12. TJ Družstevník Horná Nitra Nedožery-Brezany, 13. OFK Baník Lehota pod Vtáčnikom, 14. OŠK Chynorany, 15. TJ Baník Sebedražie, 16. FK Široké.

Napriek tomu, že sa medzi tímami vytvorila neodmysliteľná súťaživosť, nad turnajom sa vznášala atmosféra priateľstva a športového ducha fair-play. Všetci účastníci odchádzali z turnaja s úsmevom na tvári a mnohí aj s vyjadrením, že na tak kvalitnom a perfektne zorganizovanom turnaji ešte nikdy v živote neboli.

Veríme, že o rok nás opäť čaká úžasný zážitok, ktorý nám prinesie radostné chvíle a nezabudnuteľné zážitky na futbalovom ihrisku. Snáď sa opäť stretneme o rok, aby sme sa spoločne zúčastnili ďalšieho skvelého turnaja od spoločnosti Blachotrapez. A do tej doby si môžeme všetci uchovávať skvelé spomienky na tento rok a tešiť sa na ďalší skvelý Blachotrapez Cup!

Kemp školy futbalu po druhýkrát v Nižnej

RFA FK Nižná organizovala kemp Škola futbalu v spolupráci s organizátorom letných futbalových kempov OZ AKTIVITY PRO, ktorý sa uskutočnil v termíne od 3. – 7. júla v Gabion Aréne – Futbalového štadióna SNP v Nižnej. Kemp bol určený pre chlapcov a dievčatá od 5 do 15 rokov. Týždňového kempu sa zúčastnilo 19 detí, ktoré trénovali pod vedením lektora vzdelávania trénerov SFZ, Michala Kováča, a tiež pod vedením rodáka a zároveň odchovanca nižnianskeho futbalu Eduarda Vilčinského, ktorý pôsobil v ŠK Slovan Bratislava ako mládežnícky tréner. Počas týždňa deti pracovali na individuálnych technických zručnostiach, rozvíjali všeobecný pohybový potenciál a absolvovali aj množstvo mimofutbalových aktivít. Škola futbalu je celoslovenský projekt, ktorého cieľom je budovať v deťoch lásku k futbalu formou hry. Už osem rokov otvára brány pre mladých športovcov a aj tento rok jej dalo dôveru viac než 1000 rodičov detí. S heslom *Zaži prázdniny snov* deti absolvujú počas kempu kvalitné tréningy pod vedením certifikovaných trénerov a pripravené sú aj ďalšie zábavné a vzdelávacie aktivity, ktoré dotvárajú pre deti nezabudnuteľný týždeň. Emócia, na ktorú je kladený dôraz, v deťoch ostáva a pomáha im zamilovať si pohyb a šport. Kolektív mladých športovcov učí deti tolerancii, zdravej súťaživosti a túžbe pracovať na sebe, odborné vedenie trénerov pomáha k zlepšovaniu individuálnych výkonov.

Po úspešnej spolupráci sa už teraz tešíme na ďalší ročník. Sme presvedčení, že toto spojenie patrí k nosným pilierom, ktoré nám pomáhajú smerovať našich hráčov v ich osobnom futbalovom rozvoji.

Andrej Brčák

Zhodnotenie futbalovej sezóny A-mužstva 2022/2023

Sezónu 2022/2023 možno hodnotiť ako vydarenejšiu za posledné roky, avšak nebyť zranení niektorých hráčov hlavne v závere jesene, mohlo to byť ešte lepšie.

S príchodom Jozefa Vavrečana prišli aj noví hráči, ktorých si vytipoval. Zvýšila sa tréningová morálka, najmä v prvej polovici jesennej časti bola na tréningoch aj veľmi dobrá účasť. Vniesol do mužstva potrebnú disciplínu, ktorá sa prejavila aj na výsledkoch.

Okrem príchodu trénera Jozefa Vavrečana prišli do Nižnej aj noví hráči, a to: Kristián Janidžár z Babína, Lukáš Repka z Bobrova, Ján Michalic z Istebného, Lukáš Zboja z Liesku.

Hneď zo začiatku sezóny sme sa tradične predstavili v Slovenskom pohári v derby zápase proti Tvrdošínu a dobre rozohratý zápas, kde sme boli jednoznačne lepší, sme v závere prehrali. Mrzelo nás to hlavne z toho dôvodu, že v ďalšom zápase by sme doma privítali Fortuna ligovú Podbrezovú. Na druhej strane sa ukázalo čaro Slovenského pohára, keď sa na derby zápas zišla pekná divácka kulisa.

V zimnej prestávke sa v podstate neudiali žiadne veľké zmeny. Hráčsky káder ostal pokope, čo je najdôležitejšie. Zaznamenali sme dva pohyby v mužstve smerom ku nám, a to príchod Mariána Moresa na polročné hosťovanie z Oravského Bieleho Potoka a Dávida Šubjaka, ktorý po dlhšej prestávke spôsobenej zranením spoločne trénoval s mužstvom.

A – mužsto a realizačný tím sezóna 2022/2023, Horný rad zľava: *Tomáš Zboroň, Ján Michalic, Andrej Brčák, Peter Pňaček, Marián Mores, Stanislav Zaťko, Dávid Brčák – kapitán mužstva, Lukáš Repka, Dávid Šubjak, Filip Gonda, Kristián Janidžár, Marek Zboja.* ***Dolný rad zľava:*** *Ľubomír Fuček – vedúci mužstva, Patrik Jurovčík, Tomáš Ujmiak, Danka Kubincová – hospodárka, Adam Kozáčik, Ľubomír Pikna, Jozef Vavrečan – tréner.*

Na naše pomery začala zimná prestávka skôr než po minulé roky. Hodnotíme ju veľmi pozitívne. Všetko vrátane prípravných zápasov a tréningových plánov bolo v réžii Jozefa Vavrečana. Trénovalo sa pravidelne dvakrát do týždňa plus jeden prípravný zápas. Účasť na tréningoch bola vzhľadom na pracovné a rodinné povinnosti hráčov niekedy nad očakávania. Ukázalo sa, že poctivým prístupom k tréningom a zápasom sa vieme spoločne dopracovať k lepším výsledkom.

Počas celej sezóny bolo naším cieľom pohybovať sa od stredu tabuľky smerom nahor. V jarnej časti sme doplatili hlavne na zranenia. Lepšie výkony striedali zápasy, ktoré boli najmä o bojovnosti, ale konečné 8. miesto je uspokojivé. Všetkým hráčom, ktorí boli ochotní reprezentovať obec Nižnú a klub, patrí poďakovanie.

Ninja si vyberá ťažšiu cestu už osem rokov

V termíne 21. – 24. júna sa už po ôsmykrát stretli športovci z celého Slovenska, prevažne z Oravy, v Gabion aréne – Futbalového štadióna SNP v Nižnej na jedinečnom slovenskom turnaji Ninja Cup, a to za účelom zmerania si síl vo florbale a futbale. Turnaj sa teší každý rok väčšej obľube, čo sa odzrkadľuje hlavne na kvalite. Turnaja sa zúčastnilo doposiaľ 220 športovcov.

Dňa 21. júna sa odohral Junior Ninja Cup do 15 rokov, ktorý vyhral tím Umeláci. Najužitočnejším hráčom sa stal Marek Košarišťan. V piatok 23. júna začal turnaj pre dospelých, ktorý vyvrcholil finálovými zápasmi v sobotu. Víťazom Ninja Cup 2023 sa stalo mužstvo Starek Transport, na 2. mieste skončil minuloročný víťaz Nealko a bronz patril družstvu TJ Olympic Šútovo.

Najlepším brankárom vo futbale bol Jakub Novák z tímu Slušne a zdvorilo. Najlepším brankárom vo florbale bol Jozef Suľa z tímu TJ Olympic Šútovo. Najužitočnejším hráčom turnaja sa stal Tomáš Reguly z tímu S nikým (celkovo 16 gólov). V piatok ráno sa mu narodil syn Oliver a už na druhý deň sa mu mohol pochváliť trofejou pre najlepšieho hráča turnaja.

Ninja Cup 2023 - víťaz turnaja Starek Transport

Pokračovanie na str. 51

Dokončenie zo str. 50

Florbalovú časť turnaja vyhralo mužstvo S nikým, futbalovú časť vyhralo mužstvo Starek Transport. Novinkou bola tento rok kategória Veterán Ninja Cup, ktorú premiérovo vyhralo družstvo Starek Transport OLD. Najlepším hráčom v tejto kategórii sa stal Martin Tomaga. Všetky podstatné informácie o turnaji vrátane fotogalérie a videí nájdete na ***www.ninjacup.sk.***

Žiť športom je krásne, ale podať pri ňom pomocnú ruku je ešte krajšie.

Ninja Cup má aj benefičný charakter. Pravidelnou súčasťou turnaja je totiž benefičná zbierka na pomoc ľuďom, ktorí to potrebujú. Tentokrát sme zbierali peniaze pre malú Ninku Gostíkovú. Nielen hráči, ale aj diváci mali možnosť prispieť počas celého turnaja do škatuľky, kde bolo priložené aj číslo účtu. Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli. Okrem toho venoval na túto benefíciu tím Starek Transport odmenu za víťazstvo na turnaji vo výške 150 eur.

V sobotu po vyhodnotení turnaja nechýbala tradičná zábava pod taktovkou skupiny Golf, počas ktorej bol pripravený ohňostroj a dymovnice.

Poradie Junior Ninja Cup: 1. Umeláci, 2. Sinister, 3. Amatéri, 4. New stars, 5. Panter.
Poradie Senior Ninja Cup: 1. Starek Transport, 2. Nealko, 3. TJ Olympic Šútovo, 4. S nikým, 5. Majstri, 6. Slušne a zdvorilo, 7. FF Invalid, 8. SSC Neopil, 9. Oravská elita, 10. Engerau Boys BA, 11. Sípeee, 12. Dedinskí dravci, 13. Alibisti.

Na záver sa treba podakovať tímu vyše 50-tich dobrovoľníkov, brigádnikov a všetkých, ktorí akoukoľvek mierou prispeli k zveľadeniu tohto podujatia a zároveň sa starali počas celých troch dní o pohodu a bezproblémový priebeh turnaja. Taktiež nemôžeme zabudnúť na všetkých sponzorov, hlavne firmu Starek Transport a obec Nižnú. Poďakovanie patrí aj Technickým službám Nižná za ústretovosť pri výstavbe areálu. Ešte raz všetkým zúčastneným ďakujeme a už sa tešíme na Ninja Cup 2024.

Andrej Brčák

Úspešná skialpinistická sezóna je za nami

V zimnej skialpinistickej sezóne, ktorá pre Michala Tuku trvala štyri mesiace, spravil na miestach, kde jeho srdce nachádza pokoj, 85 000 výškových metrov. Zúčastnil sa trinástich pretekov a odniesol si aj významné ocenenia. Za zimu 2023 patria medzi jeho najväčšie úspechy:

Majstrovstvá SR v šprinte *(olympijská disciplína), Malinô Brdo – 3. miesto,* **Majstrovstvá SR dvojíc** *(s Lukášom Triznom), Osnica – 2. miesto,* **Slovenský pohár K2,** *Malá Fatra – 3. miesto,* **Bokami Západných Tatier** *(3-dňové skialpinistické preteky s Lukášom Triznom), Roháče – 5. miesto*

V tejto zimnej sezóne sa Michalovi podarilo trikrát zlomiť lyže, a teda prísť aj o ďalšie výsledky, ako napríklad vo Val-

Pokračovanie na str. 52

Dokončenie zo str. 51

čianskej doline, kde bojoval o 3. miesto, kým neprišiel pád. Avšak vďaka úžasnej podpore získal nové lyže a mohol opäť pokračovať v plnení svojho sna. Na svojich cieľoch plánuje ďalej tvrdo pracovať, pretože to, čo chce dokázať, je stále bližšie. Michalove slová hovoria za všetko: *„Som šťastný za prostredie, v ktorom žijem, pretože mať okolo seba tak krásnu prírodu a hory nielen pre tréning, je niečo úžasné a len ťažko opísateľné.“*

Do bežeckej sezóny v behu do vrchu potrebuje preladiť nohy z lyží do vyššej dynamiky a rýchlosti v teniskách. Síce mu prvé dva preteky nevyšli, pevne veríme, že to najlepšie ho ešte len čaká a nachodený zimný objem zužitkuje nielen na pretekoch v rámci Slovenska, ale opäť i v zahraničí. Veď ako sa hovorí: *„Dúhu bez dažďa neuvidíš. Keď dážď ustane, príde aj ovocie.“* Michal Tuka má v pláne správne sa nastaviť, a tak posunúť svoje limity opäť na vyššiu úroveň.

Všetkým nám odovzdal pekný odkaz: *„Ďakujem všetkým, ktorí mi pomáhajú s tým, čo k športu patrí, pánu Bohu za možnosti, mojim supporťákom na pretekoch, rodičom, sponzorom, ako aj našej obci Nižná a všetkým ľuďom dobrej vôle. Nech sme zdraví a plňme si svoje sny, hor sa na hory a k výšinám!“*

(zf)

Stolný tenista z Nižnej trénuje aj v Indii

Na tému stolného tenisu v zahraničí sme sa porozprávali s hráčom extraligového mužstva TJ STO Nižná a zároveň trénerom s medzinárodnými skúsenosťami a bývalým trénerom slovenskej reprezentácie žien, Tiborom Bednárom.

Tibor, kde ste trénovali stolný tenis v poslednom období?

Od konca apríla 2023 som bol v New Delhi, kde som viedol dva a pol mesačné sústredenie mládeže. Dokopy som trénoval 15 hráčov. Väčšinu z nich som už trénoval na minuloročnej stáži z jednej z akadémií.

Aký bol dôvod, aby ste odišli trénovať až do Indie?

Bola to veľká iniciatíva niektorých rodičov, ktorí veľmi chceli, aby som sa vrátil a ďalej trénoval ich deti, vylepšil ich hru a zároveň ich pripravil na domáce bodovacie a medzinárodné turnaje.

Dosiahli ste s hráčmi v New Delhi nejaké úspechy?

Niektorí chlapci sa za dobu od minulého roka dostali do reprezentácie v U17, U15 a U13 a mám jedného chlapca, ktorý je momentálne jednotkou v Indii v kategórii U15.

Ako ste si užili pobyt v Indii? Máte nejaké zážitky, na ktoré sa nedá zabudnúť?

Keďže som v Indii trénoval už v rokoch 2008 – 2010, a tiež minulý rok, cítim sa tam vcelku pohodlne. Poznám ich kultúru,

jazyk, stravu, mentalitu a precestoval som veľmi veľa oblastí a miest. Mám tam tiež veľmi dobrých priateľov, fantastických ľudí. Jediné, na čo sa mi ťažko zvyká, je počasie trvajúce od mája do júla, ktoré vadí už aj domácim. Bolo tam v priemere 40°C. Niekoľko týždňov vystúpili teploty až na 46°C, čo si človek nevie predstaviť. Najhoršie bolo, keď nám hocikedy vypadol elektrický prúd, čo sa v Indii stáva pravidelne. Vtedy vyplo klímu a v športovej hale vystúpila teplota na viac než 50 °C, no aj napriek tomu sme ďalej trénovali. Keď som si párkrát aj ja „zľahka“ potrénoval, dával som sa dokopy dva dni, takže viac som to už neskúšal. Niekoľko dní mi odporučili nevychádzať von, jedine apartmán – auto – hala a späť, aby som nedostal horúčky a mohol sa zúčastniť na tréningoch. Spätne sa však na to pozerám s úsmevom, lebo sú to nezabudnuteľné zážitky a skúsenosti.

Máte v Indii v rámci stolného tenisu plány do budúcnosti?

Spolupráca určite nekončí, máme plány aj do budúcnosti, keďže hráči majú dlhodobé ciele. Všetko je v štádiu príprav. Teraz sa budem postupne pripravovať na novú sezónu v extralige a keďže som konečne doma, plánujem sa naplno venovať hlavne mojej rodinke a malej dcérke.

(zf)

TO TJ Nižná postupuje do vyššej súťaže

TO TJ Nižná sa zúčastnil súťaže družstiev v tenise v rámci Stredoslovenského regiónu v Liptovskom Mikuláši. Rozhodujúce bolo práve posledné 6. kolo, kde sa naše družstvo stretlo s družstvom Liptovského Mikuláša. Dovtedy bol Liptovský Mikuláš bez prehry a Nižná mala na konte len jednu prehru. Napínavé kolo prinieslo zaslúžené víťazstvo pre Nižnú s výsledkom 5:1. Tenisový oddiel z Nižnej sa nakoniec tešil z postupu do vyššej súťaže. Ďakujeme chlapcom za bojovné výkony a vzornú reprezentáciu Nižnej.

Nižnú reprezentovali: Samuel Zemančík, Maroš Ferneza, Maroš Medveď, Jozef Šupica a Juraj Bača. Podrobné informácie o jednotlivých kolách sú uvedené v tabuľkách.

Mgr. Juraj Bača

Kolo	Dátum a miesto	Víťaz	Body Nižná	Porazený
1. kolo	29.4 - Nižná	TO TJ Nižná	5:1	TK ZZO Čadca (B)
2. kolo	8.5 - Považská Bystrica	TO TJ Nižná	5:1	TK Sparta Považská Bystrica
3. kolo	27.5 - Kysucké Nové Mesto	TK Kysucké Nové Mesto (A)	3:3	TO TJ Nižná
4. kolo	28.5 - Nižná	TO TJ Nižná	6:0	TK Liptovské Sliače
5. kolo	17.6 - Kysucké Nové Mesto	TO TJ Nižná	6:0	TK Kysucké Nové Mesto (B)
6. kolo	18.6 - Liptovský Mikuláš	TO TJ Nižná	5:1	LTK Liptovský Mikuláš

Poradie		Z	V	P	Body
1.	TO TJ Nižná	6	5	1	30:6
2.	LTK Liptovský Mikuláš	6	5	1	22:14
3.	TK Kysucké Nové Mesto (A)	6	4	2	23:13
4.	TK Liptovské Sliače	6	3	3	16:20
5.	TK ZZO Čadca (B)	6	3	3	21:15
6.	TK Sparta Považská Bystrica	6	1	5	13:23
7.	TK Kysucké Nové Mesto (B)	6	0	6	1:35
8.	neurčený	0	0	0	0:0

Výsledky - konečná tabuľka

Rozhodujúci zápas v Liptovskom Mikuláši s výsledkom 5:1 pre Nižnú.

Majstrovstvá MV SR v tenise

Dňa 6. – 7. júla 2023 sa v areáli hotela Tenis vo Zvolene konali 21. Majstrovstvá Slovenska MV SR v tenise. Majstrovstiev sa zúčastnilo 35 najlepších hráčov z celého Slovenska, kde sa postupovalo z jednotlivých krajov až po nomináciách. Od začiatku sa hral KO systém na jeden vyhratý set za stavu 6:6 tiebreak (tzv. skrátená hra). Hralo sa na umelej tráve.

V dvojhre sa Juraj Bača umiestnil na 3. mieste, 1. miesto opäť obhájil domáci Jozef Macko. V štvorhrách podľahli vo finále Bača s Masiarikom páru Macko/Frišták a skončili na 2. mieste.

Mgr. Juraj Bača

Výsledky štvorhry:	Body
Osemfinále: Bača / Masiarik – Čutka / Glejtek	6:1
Štvrťfinále: Bača / Masiarik – Podbehlý / Masarovič	6:1
Semifinále: Bača / Masiarik – Suchý / Hostinský	6:4
Finále: Bača / Masiarik – Macko/Frišták	2:6

Výsledky dvojhry:	Body
Šestnásťfinále: voľný žreb	
Osemfinále: Bača – Luknár	6:1
Štvrťfinále: Bača – Myšák	6:1
Semifinále: Bača – Halák	5:7
Finále: Bača – Hoferica	6:1

JANAIS KONCERT V ZÁHRADE
13. august
Záhrada za komunitným centrom ZOE

PLTNÍCKY DEŇ
19. august
Breh rieky Orava *(bývalá plaváreň)*, Štadión SNP

VATRA ZVRCHOVANOSTI
29. august
Františkova huta

PODBIELANSKÁ DRŽKA
2. september
Františkova huta

FILMFEST NIŽNÁ
(ORAVSKÁ OSMIČKA)
13. – 15. október
Priestory OcÚ Nižná

VČELÁRSKA VÝSTAVA ORAVA 2023
20. – 22. október
Rotunda v Nižnej

KATARÍNSKA ZÁBAVA
24. november
Rotunda v Nižnej

NIŽNIANSKY ADVETNÝ VENIEC
3. december
Pred OcÚ Nižná

OBECNÝ MIKULÁŠ
5. december
Kinosála Ostražica

VIANOČNÉ TRHY
17. december
Priestory OcÚ Nižná

PODROHÁČSKE FOLKLÓRNE SLÁVNOSTI
4. – 8. august
Zuberec

MICHALSKÝ JARMOK
29. september
Michalské námestie Tvrdošín

Zmena termínov vyhradená.

Miestna časť - Zemianska Dedina, foto: Lukáš Kucej

Vydáva: Obecný úrad Nižná, Nová doba 506, 02743 Nižná. **IČO:** 00314684. **ISSN** 1339-2166. **EV** 3250/09. Poradové číslo 1/2023.
Dátum vydania: 24. 7. 2023. Šéfredaktor: Bc. Daniela Gondová (dg). **Kontakt:** ***sefredaktor@nizna.sk***.
Redakčná rada (red): Mgr. Anna Čelková (ač), Mgr.art. Eva Rakovanová Jandurová (ejr), Ing. Zuzana Florekova (zf).
Jazyková úprava: Mgr. Iveta Brezovská. **Grafická úprava:** Be Story – Terézia Drozdová. **Zdroj fotografií:** Archív NIO.
Tlač: ID Reklama s.r.o., Tvrdošín. Vychádza ako občasník v náklade 1400 ks. Samostatne nepredajné.

Spoločenská rubrika občanov Nižnej a Zemianskej Dediny od 1. marca do 30. júna 2023

NARODENÉ DETI

Brunčiak Šimon
Kajanová Gloria
Kičin Tadeáš
Kubalová Dorota
Kulošťák Natanael
Kvasňák Vladimír
Özlü Benjamin
Pastuchová Sofia
Reguly Samuel
Rošťáková Ivana
Skutková Mia
Vasek Teodor

SOBÁŠE

Matej Vasek – Linda Lepišová
Peter Reguly – Zuzana Hnojčíková
Matej Hradský – Monika Píšiová
Ing. Dávid Štec – Kristína Bulvasová
Martin Hrbík – Veronika Bugajová
Ing. Jaroslav Klouda – PharmDr. Michala Tuková
Jozef Buloň – Veronika Motyková
Marek Zboja – Lívia Dolníková
Mgr. Matúš Daňo – Denisa Žuffová
Adam Kozáčik – Korina Rosinová
Dominik Gronský – Lucia Maňťová
Ing. Ján Kuboš – Michaela Letrichová

JUBILANTI

60-roční:
Baloga Dušan
Bieliková Anna
Čuchorová Ľubica
Drdajová Daniela
Gaššová Mária
Glutová Katarína, Bc.
Hajdúch Miroslav
Homola Jozef, Ing.
Kajanová Viera
Korčuška Jozef
Kovalik Andrej, Ing.
Kuboš Juraj
Kučka Peter
Lazár Ján
Melník Ivan
Mesároš Vladimír
Pažítka Marian, Bc.
Piták Albín, Mgr.
Regulyová Ľubica
Ťapák Daniel
Tekeľ Anton
Tuková Darina, Mgr.

65-roční:
Britan Libor
Černá Jana
Kajan Jaroslav
Kajanová Ružena, Mgr.
Kubincová Daniela
Nákačková Ľubomíra
Nákačková Oľga
Paľa Stanislav
Podroužková Helena
Regulyová Vlasta
Reháková Alena
Šelingová Marta
Šmiček Dušan
Varhoľ Jaroslav, Ing.

ÚMRTIE

Babinský Ján
Darnay Alexander
Franko Jozef
Griga Vladimír
Kajanová Ľudmila
Kleprlík Slavomir
Kokles Ján
Komačková Pavlína
Kováč Ondrej, Mgr.
Kubinec Cyril
Majerčiak Milan
Očkajáková Elena
Perašín Jozef
Schweinerová Magdaléna
Suranová Silvia, Bc.
Štipta Anton
Zembjaková Valéria
Žuffa Jozef
Bandík Karol

70-roční:
Branická Mária
Dekanovská Helena
Filko Martin, Ing.
Gibala František
Koštialová Margaréta
Kováčová Margita
Lamžová Marta, Ing.
Majerík Milan
Medveď Marián, Ing.
Samardáková Marta
Sopóci Ladislav
Surovčíková Marta
Šurinová Barbora
Tomagová Irena
Vaseková Anna

75-roční:
Babinská Vlasta
Bača Jaroslav
Ďureček Ján, Ing.
Hučalová Cecília
Nákačková Anna
Paškajová Marta
Porubská Janka
Ragulová Mária
Štelbacký Jozef
Šurin Igor
Tomaštíková Oľga
Valašteková Mária
Zemančík Jozef
Žák Milan
Žilincová Anna

80-roční:
Bečková Valéria
Hučala Daniel
Labdík Ľudovít
Pazúrik Ladislav
Ragula Rudolf, PhDr.,Mgr.
Reguly Viktor
Žuffa Jozef

85-roční:
Bieliková Emília
Cifra Jaroslav
Hlavajová Cecília
Kočnerová Júlia
Kolesár Július, Ing.
Kubošová Irena
Mores Cyril
Taraj Štefan
Ujmiak Ľudovít

91-roční:
Ballaschová Ema
Drozdová Terézia
Nákačková Cecília
Todeková Jolana
Žmuráň Ondrej, Ing.

92-roční:
Buldová Oľga
Tokár Viktor

93-roční:
Kavuliaková Terézia

Pozn. redakcie:
Vzhľadom na nariadenie EÚ o osobných údajoch – GDPR sa bližšie údaje k jednotlivým osobám neuvádzajú.
Údaje sú prevzaté z matriky Obecného úradu Nižná. Kto chce svoje údaje, uložené na matrike, pozmeniť či doplniť, alebo si neželá byť uverejnený v Spoločenskej rubrike, nech to oznámi na Matričnom úrade v Nižnej na oddelení evidencie obyvateľov.
Za prípadné nezrovnalosti redakcia nezodpovedá. Ďakujeme.

KRÍŽOVKA PRE ČITATEĽOV NIŽNIANSKYCH OZVIEN

Autor: Juraj Lukáč	1	návod	ženské meno	finančne podporuje	svojrázne, svojbytne, jedinečne	roztápaná vysokou teplotou	mesto v USA	zbohom, španielsky	informačný systém o odpadoch	popevok	spojka	*Citát je od známeho čes. spisovateľa*	Orav. stolnotenisový zväz	čiastka, po nemecky	iránsky ostrov	acetaldehyd	2
verejne prednesie dla												šaty, odev / Airport Advisory Service					
tešila sa											areát, nem. / MPZ Japonska						
vydalo (knihu)										dravý vták / riečne prahy							
označujeme dátumom									fosfor / patriaca bohovi		boky / nemecké sídlo						
síra		Asoc. jedn. slov. nár. obrody / číslo 100						chytaj rukami / umelecký sloh 18. st.				zamúť (vodu) / predpona rovnaký					
EČV Tvrdošín			predpona život. prost. (pl.) / planetka				amer. speváčka a skladateľka / vyhýbala						gram / náš autobazár		lutécium		
čistiaci prostriedok				ypsilon / začiatok abecedy		zákusok s paríž. krémom / pomaly, čes.									odpojil som (súčiastku zo stroja)	priemer / patriaci olive	
životodárna tekutina					izbova, česky / artikle									Ocean Observatories Initiative			
Televisione Espana				3										na čo, poľ. / čes. herec (Ivan *1996)			
národné hospodárstvo										AUTOR VÝROKU	turit. destinácia v Turecku	patriaca rabinovi	druh cviku / podľa, maďarsky				
vykonávalo sanáciu									patriaci Karulovi / japonské mesto								
jód		belehradský vrch / nem. muž. meno						býv. ruský hokejista / dych, čes.									
tlačový odbor			kód Aruby / tibetské zviera				podlosť, naničhodnosť / joule										
bodavý hmyz (mn. č.)				ytrium / dĺžka vo fyzike		ruský spisovateľ a básnik / prenesenie								kyslík / starší (skr.)		polomer / model vojen. lietadla	
pracoval na krosnách					MPZ Portugal. / pravá ruka		chlapec, hov. / vznikajúca trením						Shared Value Africa Initiative / zvrat.zám.				
Internat. Association of Art (skr.)				kód Portug. Asia Pacific Managm. Review				ident. č. Ekon. nár. univ. Nórska			ostarol, česky / rovers. lesná škola						
citoslovce chrápania			sídlo v Brazílii / Obch. reť. s oblečen.						čistidlo motorov / Acción Juvenil Esp.					rumunská mena / zlato, šp.			
kyslík		kilopond			nevystrela / EČV Partizánske								mesto v Rumunsku / tálium				
Pomoc: Adeona, Asena, Are olivov re, areomb, betrag, Larak, bohemka, dla, Jesenin, Kasai, Kasatonov, KIK, Kloc, kmih, Kresánek, Osoi, Romod, Roroe, után, vale		vzbudzuješ obdiv										krvná zrazenina, trombus / pond					
		slov. historik umenia a býv. politik (Peter *1951)									zubná výplň						

Vylúštenie krížovky zasielajte na sefredaktor@nizna.sk.
Do správy uveďte svoje meno a adresu. Výherca obdrží od OcÚ vecnú odmenu.
Vylúštenie krížovky z čísla 1/2023: ***Cieľom nášho života je byť šťastný. Dalajláma.***
Výhercom sa stáva kolektív pracovníkov Fyziatricko - rehabilitačného oddelenia v Nižnej.
www.nizna.sk **FB:** @Obec Nižná / @Obec Nižná - diskusné fórum